

การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
โดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

ปริญญานิพนธ์
ของ
กัณดา สุขกระจ่าง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ
ตุลาคม 2550

การศึกษาศักยภาพในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
โดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

ปริญญานิพนธ์
ของ
กัณดา สุขกระจ่าง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ
ตุลาคม 2550
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาศักยภาพในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
โดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

บทคัดย่อ
ของ
กัณดา สุขกระจ่าง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ
ตุลาคม 2550

กันตา สุขกระจ่าง. (2550). *การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้*. ปริญญาโท กศ.ม.

(การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

คณะกรรมการควบคุม : ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู, ดร.สุขแก้ว คำสอน.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ ประสิทธิภาพ 80/80 และเพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หลังการสอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ก่อนและหลังการสอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีระดับสติปัญญาปกติ ระดับ IQ ตั้งแต่ 90 ขึ้นไป ไม่มีความพิการซ้ำซ้อนเรียนอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ของโรงเรียนบ้านหนองไม้กอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ แผนการสอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านคำ ดำเนินการทดลองตามแผนการทดลองแบบ One Group Pretest – Posttest Design สถิติที่ใช้ในการสอบใช้วิธีของ The Wilcoxon Matched Pairs Signed – Ranks Test

ผลการศึกษาพบว่า

1. หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.09/86.33
2. ความสามารถในการอ่านคำหลังการสอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับดี
3. ความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้หลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

A STUDY ON READING ABILITY OF STUDENTS WITH
LEARNING DISABILITIES USING ADDITIONAL STORY BOOK

AN ABSTRACT
BY
KANTA SUKKRAJANG

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Special Education
at Srinakharinwirot University

October 2007

Kanta Sukkrajang. (2007). *A study on reading ability of students with learning disabilities using additional story book*. Master thesis, M.Ed. (Special Education).

Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee:

Prof. Dr. Padoong Arrayavinyoo, Asst Prof. Dr.Sookkeaw Kamson.

The purpose of this study was to investigate on the efficiency of the Story Books for Supplementary Reading, based on efficiency standard of 80/80, to study the capability on word reading of students with learning disabilities by using the Story Books, and to compare the capability of word reading of students with learning disabilities before and after applying the Story Books. The population of this study was with learning disabilities students on reading ability with normal intelligence and no repeatable disability on the first level, first semester, 2007 at Nongmaikong School, Educational Administration, the 1st Area of Sukhothai Province. The instrument for this study was the Story Books for Supplementary Reading. The Wilcoxon Matched Pairs Signed – Ranks Test was used for comparison on the capability of word reading before and after applying Story Books for Supplementary Reading.

The Findings was as follows :

1. The Story Books for Supplementary Reading that the researcher constructed yielded the efficiency level of 90.09 / 86.33
2. The capability of word reading after applying the Story Books for Learning Supplementary Reading was at the good level. The students with learning disabilities.
3. The capability on word reading of after applying the Story Books for Supplementary Reading increased, significant at .05 level.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
โดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

ของ

กันตา สุขกระจ่าง

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

วันที่ เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2550

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

.....ประธาน

(ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู)

(อาจารย์ ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ)

..... กรรมการ

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สุขแก้ว คำสอน)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เตือนใจ เกียวซี)

.....กรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สุขแก้ว คำสอน)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ เพราะผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากท่าน ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู ดร.สุขแก้ว คำสอนและดร.ศิริวิมล ใจงาม ที่ได้ให้ข้อคิดและคำแนะนำตลอดจนการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในระหว่างทำปริญญานิพนธ์ จนประสบความสำเร็จด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ และอาจารย์ภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้ให้ข้อคิด คำแนะนำ และความรู้ ตลอดจนความอนุเคราะห์ในการช่วยเหลือเรื่องต่าง ๆ ในขณะที่กำลังศึกษา

ขอขอบพระคุณ ดร.ศิริวิมล ใจงาม นางจิตนา อัมพรภาค และนางสาวมะลิ ตุ่มบุตร ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ

ขอขอบคุณคณะครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไม้กอง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบตอบแทนพระคุณของบิดา มารดา และคณะครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ที่ทำให้ผู้วิจัยมีทักษะที่จะถ่ายทอดพัฒนา งานการศึกษาพิเศษให้เด็กพิเศษในสังคมไทยได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเองและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

กันตา สุขกระจ่าง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิด.....	5
สมมติฐานในการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้.....	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน.....	23
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้.....	39
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	54
ประชากร.....	54
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	56
วิธีดำเนินการทดลอง.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	69
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	69
ความสำคัญของการวิจัย.....	69
วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
การดำเนินการทดลอง.....	70
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
สรุปผลการวิจัย.....	71
อภิปรายผล.....	71
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	74
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	75
 บรรณานุกรม.....	 76
 ภาคผนวก.....	 82
ภาคผนวก ก.....	83
ภาคผนวก ข.....	85
ภาคผนวก ค.....	102
ภาคผนวก ง.....	109
ภาคผนวก จ.....	142
ภาคผนวก ฉ.....	149
ภาคผนวก ช.....	157
 ประวัติย่อผู้วิจัย.....	 159

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	59
2 คะแนนการทำแบบทดสอบหลังการเรียนรู้ด้วยหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อ การเรียนรู้.....	65
3 แสดงผลคะแนนสอบรวมจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนแต่ละคนหลังการเรียนรู้ด้วยหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้..	66
4 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ (E_1 / E_2).....	66
5 แสดงคะแนนความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หลังการสอนโดยใช้นิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้.....	67
6 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านก่อน และหลังการสอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้.....	68

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ทักษะทางภาษาเป็นส่วนสำคัญและจำเป็นยิ่งในทักษะชีวิต ทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิต คือ การอ่าน การอ่านแตกฉานจะช่วยให้มีความรู้หลากหลาย และการที่จะมีความรู้ที่หลากหลาย ก็ต้องมีหนังสือที่มีคุณภาพ มีเนื้อหาหลากหลายที่จำเป็นแก่ชีวิต โดยความรู้ทุกเรื่องมีความสำคัญกล่าวคือ ทักษะการเรียนรู้ซึ่งมีการอ่านเป็นทักษะที่จำเป็น และเป็นทักษะขั้นพื้นฐานที่จะนำความรู้ใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นตลอดเวลา ทำให้อยู่ในโลกนี้ได้ดี มีความสุข เพราะทัดเทียมกับผู้อื่นและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีศักดิ์ศรีเสมอกัน (แมนมาส ชวลิต. 2545 : 4-5) ดังพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ กล่าวว่า การศึกษา คือ การพัฒนาคนให้อ่านออกเขียนได้ (รัตนพินิจ นิเทศการศึกษา. 2542 : 86 ; อ้างอิงจาก ปาฐกถาในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ) เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา

เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ส่วนหนึ่งจะมีปัญหาในด้านการอ่าน จะมีความยากลำบากในการรับรู้ การแยกแยะ หรือการจำตัวอักษร มีความสับสนระหว่างตัวอักษร เช่น ม-น, ด-ค หรือเห็นคำว่า กบ เป็น บก เป็นต้น ทำให้ยากต่อการเรียนรู้ (Bos. 1991 : 92) และยังมีงานวิจัยจำนวนมากระบุว่าครึ่งหนึ่งของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ จะมีปัญหาในด้านการอ่าน (คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. 2544:26) ซึ่งปัญหาในการเรียนรู้ดังกล่าวมาส่งผลต่อการเรียนรู้ในด้านการอ่านเป็นอย่างมาก ฉะนั้นการสอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ผู้สอนจะใช้วิธีการสอนเหมือนกับเด็กทั่วไปไม่เป็นการเพียงพอ ดังนั้น ครูผู้สอนจะต้องรู้จักเลือกวิธีสอน สื่อ และอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็กมากที่สุด โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ตรง จากการศึกษาธรรมชาติ การเรียนรู้ของเด็กในทัศนะของเพียเจท์ (Piaget) เด็กจะเรียนรู้ได้ดีโดยผ่านประสบการณ์ตรงที่เป็นรูปธรรม เด็กเรียนรู้ด้วยการกระทำ โดยการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า คือ การสัมผัส การปฏิบัติจริง การเห็นทำให้เกิดการเรียนรู้ การแปลงข้อมูลจากภาพทำให้เข้าใจ การอ่านทำให้เกิดการจำรูปคำได้ดี การอ่านซ้ำๆ เกิดการจำและเข้าใจการอ่านและอ่านได้ เกิดการเชื่อมโยงกับโครงสร้างสมอง (ผดุง อารยะวิญญู. 2542 : 69) และการสอนอ่านที่ดีต้องมีทักษะเบื้องต้นที่จำเป็น 3 ด้าน คือ การจำคำ การเข้าใจคำศัพท์ และความสามารถในการเข้าใจสิ่งที่อ่าน สื่อที่ดีช่วยให้การอ่านเกิด การเรียนรู้อย่างสนุกสนานในการเรียน สามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้นเพราะสนใจมากขึ้น พร้อมทั้งจะเรียน จดจำได้แม่นยำและเหมาะสม (ผดุง อารยะวิญญู. 2533 : 123-130)

การสอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ เป็นการสอนที่มีประสิทธิภาพ มีคุณค่าต่อพัฒนาการของเด็กทุกวัย สามารถส่งเสริมเด็กให้เกิดพัฒนาการทางภาษา เด็กในวัยเริ่มเรียนสามารถพัฒนาการใช้ภาษาได้ดีจากการดูภาพและอ่านวรรณกรรมประเภทหนังสือภาพ โดยเฉพาะหนังสือภาพประกอบเรื่อง เด็กที่มีโอกาสได้ฟังพ่อแม่ หรือครูอ่านหนังสือให้ฟังบ่อยๆ และได้ดูภาพประกอบเรื่อง มักจะมีความสามารถในการพูด การฟัง และมีความรู้ในการใช้ศัพท์ต่างๆ กว้างขวางและคล่องแคล่ว รวมทั้งข้างสังเกตและมีจินตนาการมากด้วย ครูที่หมั่นนำวรรณกรรมสำหรับเด็กมาอ่านให้ฟัง หรือให้เด็กอ่านเอง แล้วตามด้วยการสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านโดยการตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน จะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน ในการสร้างจินตนาการและพัฒนาความคิดได้อย่างดียิ่ง (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2538 : 35-44) ซึ่งสอดคล้องกับ (ผดุง อารยะวิญญู. 2544 : 62) ว่าในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูไม่ควรอธิบายหรือบรรยายเพียงอย่างเดียว เพราะเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้บางคนเรียนรู้ได้ดีโดยการ ใช้การรับรู้ทางสายตา ดังนั้นนิทานที่มีภาพประกอบ เนื้อหาใช้คำง่ายๆ ที่เป็นพื้นฐานของคำและใช้คำ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน จะช่วยให้เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ สามารถอ่านเรื่องจากภาพประกอบ และสามารถเข้าใจเรื่องราวและจับใจความสำคัญของนิทานที่อ่านได้ เด็กวัย 4-8 ปี จะให้ความสนใจเกี่ยวกับตัวเองน้อยลง และหันมาสนใจสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวมากขึ้น เด็กชื่นชอบคำทายที่ประหลาดปัญญา นิทานที่ตื่นเต้นผจญภัย เรื่องลึกลับ หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากจินตนาการที่เกินเลยความจริง เรื่องที่เกี่ยวข้องกับเทวดา นางฟ้า แม่มด พ่อมด การพิจารณาความเหมาะสมสอดคล้องกับความสนใจ และความต้องการของเด็กแต่ละคน แต่ละกลุ่ม ที่มีความต้องการแตกต่างกันไป เพื่อช่วยให้เด็กเกิดความสามารถในการอ่าน สามารถจำแนกพยัญชนะ สระที่คล้ายกันได้ นอกจากนี้สมิท (Smith. 1973 : 72) ชี้ให้เห็นว่า ภาพประกอบมีส่วนสำคัญสำหรับการรับรู้ ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี ถ้าไม่มีภาพประกอบต้องตั้งใจอ่านและฟังเนื้อเรื่องถึง 2 ครั้งขึ้นไปจึงจะเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับ (Heinich ; & others. 1982) ว่านิทานที่มีภาพประกอบ เป็นสื่อช่วยให้เด็กสนใจและต้องการอ่าน ต้องการฟัง นอกจากนี้ (อรุณี เหลืองศิริ. 2533 : 75-81) กล่าวว่า การฟังนิทานหรือการอ่านเรื่องราวประกอบภาพจะทำให้เด็กมองเห็นโครงสร้างของเรื่อง และโครงสร้างของคำที่อ่านซ้ำๆ คำในเนื้อเรื่องที่อ่านชัดเจนขึ้น

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงสนใจและได้นำแนวคิดที่จะใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้กับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน เพื่อให้เด็กสามารถพัฒนาการด้านการอ่านให้ดีขึ้นและเป็นพื้นฐานในการเรียนภาษาไทยในระดับสูงต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หลังการสอนโดยใช้นิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ก่อนและหลังการสอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการใช้นิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ มีผลต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านคำที่ประสมด้วยสระเดี่ยวของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน และยังเป็นแนวทางแก่ครู พ่อแม่ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ นำไปใช้ในการฝึกให้สามารถ อ่านคำได้ และเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ เป็นการพัฒนาด้านภาษาแก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ดีขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน ระดับช่วงชั้นที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองไม้กอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 จำนวน 13 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน ระดับช่วงชั้นที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนบ้านหนองไม้กอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสำรวจปัญหาทางการเรียนรู้ของศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู ภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 6 คน โดยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

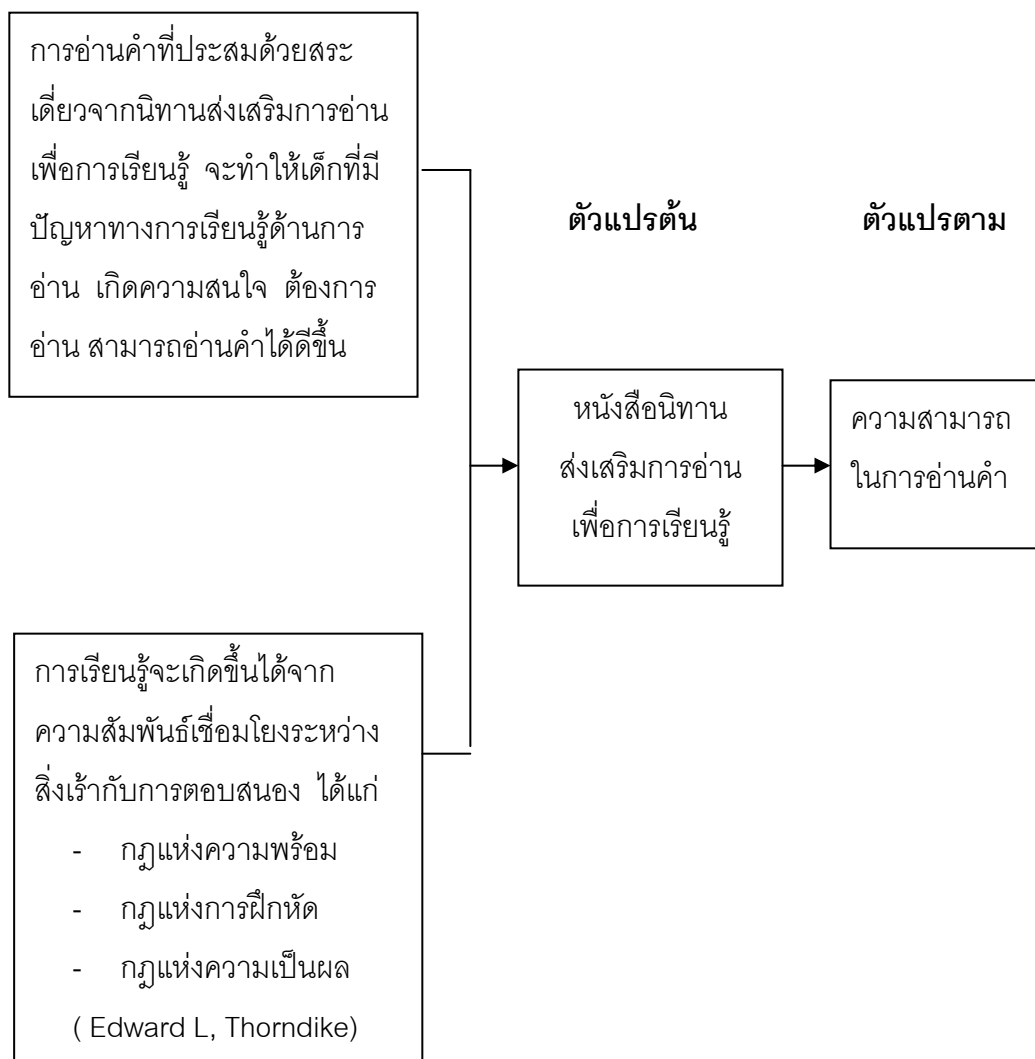
- 2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
- 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการอ่านคำ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสามารถในการอ่านคำ หมายถึง ทักษะในการอ่านออกเสียงและเข้าใจความหมายของคำที่ประสมด้วยสระเดี่ยว ที่มีอยู่ในหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ตามที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในเนื้อหาของนิทานได้อย่างถูกต้อง และผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบขึ้นสำหรับวัดความสามารถในการอ่าน
2. หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ หมายถึง หนังสือนิทานที่มีภาพประกอบ มีตัวละครดำเนินเรื่อง เนื้อหาประกอบด้วยคำที่ประสมด้วยสระเดี่ยว จำนวน 15 ตัว สร้างเรื่อง 17 เรื่อง กำหนดคำที่ประสมด้วยสระเดี่ยวแต่ละตัวจำนวน 15 คำต่อเรื่อง และมีการใช้คำซ้ำคำ เพื่อการเรียนรู้ โดยยืมคำจากแบบเรียนภาษาไทยในช่วงชั้นที่ 1 มีแบบฝึกและแบบทดสอบอยู่ด้านหลังหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
3. เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน หมายถึง เด็กที่ได้รับการตัดสินว่ามีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 10 มีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน อ่านหนังสือไม่ออก จำพยัญชนะและรูปสระไม่ได้
4. ประสิทธิภาพ 80/80 หมายถึง ประสิทธิภาพของหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ โดยกำหนดเกณฑ์ 80/80 คือ
 - 80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังจากเรียนด้วยหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ แต่ละชุด คิดเป็นร้อยละ 80
 - 80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 80

กรอบแนวคิด

แนวคิด / ทฤษฎี

สมมติฐานในการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 80/80
2. ความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หลังการสอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับดี
3. ความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้หลังสอนสูงกว่าก่อนการสอน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เรียบเรียงเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ตามรายละเอียด ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้
 - 1.1 ความหมายของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้
 - 1.2 สาเหตุของปัญหาในการเรียนรู้
 - 1.3 ลักษณะของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน
 - 1.4 การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้
 - 1.5 การคัดแยกเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้
 - 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
 - 2.1 ความหมายของการอ่าน
 - 2.2 ความสำคัญของการอ่าน
 - 2.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน
 - 2.4 หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน
 - 2.5 ขั้นตอนในการสอนอ่าน
 - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
 - 3.1 ทฤษฎีการเรียนรู้
 - 3.2 ความหมายของนิทาน
 - 3.3 ประเภทของนิทาน
 - 3.4 หลักการเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็ก
 - 3.5 ความสำคัญของการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
 - 3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้

1.1 ความหมายของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ศรียา นิยมธรรม (2537 : 3) ได้ให้คำจำกัดความของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ไว้ว่า เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ (Learning Disabled Children) หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างของกระบวนการพื้นฐานทางจิตวิทยาการเรียนรู้เกี่ยวกับความเข้าใจ การใช้ภาษาพูดหรือภาษาเขียน ซึ่งความผิดปกตินี้อาจเห็นได้ในลักษณะของการมีปัญหาในการรับฟัง การคิด การพูด การอ่าน การเขียน การสะกด หรือการคำนวณ ตลอดจนการรับรู้อันเป็นผลมาจากความผิดปกติทางสมอง แต่ไม่รวมถึงเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ อันเนื่องมาจากการมองเห็น ปัญญาอ่อน การไม่ได้ยิน การเคลื่อนไหวไม่ปกติเนื่องจากร่างกายพิการ มีอารมณ์แปรปรวน หรือเด็กที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา

ผดุง อารยะวิญญู (2537 : 15) ได้กล่าวถึงเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ไว้ว่า เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ (Learning Disabilities) หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องในกระบวนการทางจิตวิทยาทำให้เด็กที่มีปัญหาในการใช้ภาษาทั้งในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการสะกดคำ หรือมีปัญหาในการเรียนคณิตศาสตร์ ปัญหาดังกล่าวมิได้มีสาเหตุมาจากความบกพร่องทางร่างกาย แขนขา ลำตัว สายตา การได้ยิน ระดับสติปัญญา อารมณ์ สภาพจิตเวช และสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก

อุบล เล่นวารี (2542 : 13) ได้กล่าวว่า เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ หรือเรียกย่อๆ ว่า LD หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องในกระบวนการทางจิตวิทยา ทำให้เด็กมีปัญหาในการใช้ภาษาทั้งในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการสะกดคำ หรือมีปัญหาในการเรียนคณิตศาสตร์ ปัญหาดังกล่าวมิได้มีสาเหตุมาจากความบกพร่องทางร่างกาย แขน ขา ลำตัว สายตา การได้ยิน ระดับสติปัญญา อารมณ์ สภาพจิตเวชและสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 : 15) ได้อธิบายความหมายของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ไว้ว่า เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ หมายถึง เด็กที่มีผิดปกติที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตวิทยาในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือมากกว่าหนึ่งเรื่องขึ้นไป ความผิดปกติดังกล่าวจะเกี่ยวเนื่องกับความเข้าใจหรือการใช้ภาษา การพูดหรือการเขียน ซึ่งอาจส่งผลถึงความสามารถที่บกพร่องเกี่ยวกับการฟัง การคิด การพูด การอ่าน การเขียนสะกดคำ ตลอดจนการคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์ รวมถึงสภาวะความพิการด้านการรับรู้ การที่สมองบาดเจ็บ สมองไม่อาจทำหน้าที่บางอย่างได้เล็กน้อย การมีปัญหาด้านการอ่าน (Dyslexia) และการมีปัญหาด้านภาษา (Aphasia) แต่ไม่รวมถึงเด็กที่มีปัญหาในการเรียนอันเนื่องมาจากความพิการด้านสายตา การได้ยิน หรือร่างกายพิการ ตลอดจนการมีภาวะปัญญาอ่อน มีปัญหาทางอารมณ์หรือเด็กด้อยโอกาส

คันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2543 : 3) ได้กล่าวถึงคำจำกัดความของเด็กที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ไว้ว่า ความบกพร่องในกระบวนการทางจิตวิทยาขั้นพื้นฐานอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือมากกว่านั้นที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจภาษา หรือเกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา ไม่ว่าจะเป็นการพูด หรือภาษาเขียน ซึ่งอาจแสดงออกมาทางความสามารถที่ไม่สมบูรณ์ในการฟัง การคิด การอ่าน การเขียน การสะกดคำ หรือการคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์ นอกจากนี้คำจำกัดความยังได้ระบุต่อไปด้วยว่า ความบกพร่องในการเรียนรู้นั้นยังครอบคลุมสภาพต่างๆ เช่น ความบกพร่องในการรับรู้ ภาวะที่สมองถูกกระทบกระเทือนเพียงเล็กน้อย ภาวะความบกพร่องในการอ่าน และความบกพร่องในการเข้าใจ

เบญจพร ปัญญา (2543 : 4) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ไว้ว่า เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ หรือความบกพร่องด้านการเรียนรู้ (Learning Disabilities, LD) เป็นความบกพร่องในกระบวนการเรียนรู้ ที่แสดงออกมาในรูปของปัญหาการอ่าน การเขียน การสะกดคำ การคำนวณ และเหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ เกิดจากการทำงานที่ผิดปกติของสมอง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าที่เป็น โดยพิจารณาจากผลการเรียนเปรียบเทียบกับระดับเชาวน์ปัญญา

อรุณญา เชื้อทอง (2544 : 13) ได้กล่าวว่าเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องของกระบวนการพื้นฐานทางจิตวิทยาการเรียนรู้ ทำให้เด็กมีปัญหาในด้านการใช้ภาษา ทั้งการฟัง การอ่าน การพูด การเขียน และการสะกดคำ หรือการคำนวณ ตลอดจนปัญหาในการเคลื่อนไหว การรับรู้ อารมณ์ พฤติกรรม โดยไม่ได้เกิดจากความบกพร่องทางสติปัญญาบกพร่องทางประสาทสัมผัส ปัญหาทางพฤติกรรม ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะส่งผลต่อการเรียนของเด็ก ทำให้เด็กไม่สามารถเรียนหนังสือโดยวิธีเดียวกับเด็กปกติได้ จำเป็นต้องให้บริการทางการศึกษาที่แตกต่างกันไปจากเด็กปกติ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การศึกษาพิเศษ

เกียร์ฮาร์ท (Gearhart. 1973 : 12) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ว่า หมายถึง เด็กที่มีความเฉลียวฉลาดเท่าเด็กปกติทั่วไป หรือบางคนอาจฉลาดกว่าเด็กทั่วไป แต่เด็กเหล่านี้มีปัญหาในการเรียน ทำให้มีผลการเรียนต่ำเมื่อเทียบกับเด็กอื่นในวัยเดียวกัน จึงทำให้เกิดช่องว่างระหว่างความเฉลียวฉลาดที่แท้จริงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมิท และคนอื่นๆ (Smith ; & Other. 1995 : 101) ให้ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ว่า เกิดจากความบกพร่องทางพันธุกรรมทำให้เด็กมีปัญหายุ่งยากในการดำเนินชีวิตประจำวัน การแสดงออกทางพฤติกรรม การรับรู้ทางสังคม และการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ซึ่งแสดงออกในลักษณะของการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การคิดและการเรียนคณิตศาสตร์ ปัญหาดังกล่าวเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละคน และไม่รวมถึงเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ความบกพร่องทางประสาทสัมผัส ปัญหาทางพฤติกรรม ความแตกต่างทางวัฒนธรรม

จากความหมายของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องของกระบวนการพื้นฐานทางจิตวิทยาการเรียนรู้ ทำให้เด็กมีปัญหาในด้านการใช้ภาษา ทั้งการฟัง การอ่าน การพูด การเขียน และการสะกดหรือการคำนวณ ตลอดจนปัญหาในเรื่องการเคลื่อนไหว การรับรู้ อารมณ์ พฤติกรรม โดยไม่ได้เกิดจากความบกพร่องทางสติปัญญา ความบกพร่องทางประสาทสัมผัสการมีปัญหาด้านพฤติกรรม และความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะส่งผลต่อการเรียนของเด็ก ทำให้เด็กไม่สามารถเรียนหนังสือโดยวิธีเดียวกับเด็กปกติ

1.2 สาเหตุของปัญหาในการเรียนรู้

เบญจพร ปัญญา (2543 : 13) กล่าวว่า ความเป็นมาของความบกพร่องในการเรียนรู้ อาจจะมีสาเหตุมาจากสมองทำงานผิดปกติ โดยมีรายงานการวิจัยสนับสนุนดังนี้

1. พยาธิสภาพของสมอง การศึกษาเด็กที่มีบาดแผลทางสมอง เช่น การคลอดก่อนกำหนด ตัวเหลืองหลังคลอด ฯลฯ แต่มีสติปัญญาปกติ พบว่ามีปัญหาการอ่านร่วมด้วย
2. ความผิดปกติของสมองซีกซ้าย โดยสมองซีกซ้ายจะควบคุมการแสดงออกทางด้านภาษา และสมองซีกซ้ายจะมีขนาดโตกว่าซีกขวา แต่เด็ก LD สมองซีกซ้ายและซีกขวามีขนาดเท่ากัน และมีความผิดปกติอื่นๆ ที่สมองซีกซ้ายด้วย
3. ความผิดปกติของสมองซีกซ้ายเด็ก LD จะมีคลื่นอัลฟาที่สมองซีกซ้ายมากกว่าเด็กปกติ
4. กรรมพันธุ์ เด็กที่มีปัญหาการอ่านบางรายมีความผิดปกติของโครโมโซมคู่ที่ 15 และสมาชิกในครอบครัวเคยเป็น LD โดยที่พ่อแม่มักเล่าว่าเมื่อตอนเด็กๆ ตนเคยมีลักษณะคล้ายกัน
5. พัฒนาการล่าช้า เดิมเชื่อว่าเด็ก LD มีผลจากพัฒนาการล่าช้า แต่ปัจจุบันไม่เชื่อเช่นนั้น เพราะเมื่อโตขึ้นเด็กไม่ได้หายจากโรคนี้

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2545 : 355 – 366) กล่าวถึงสาเหตุของความด้อยความสามารถในการเรียนมีสาเหตุสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. ระบบประสาทบกพร่อง เป็นเวลานานหลายสิบปีที่ความด้อยความสามารถในการเรียน (Learning Disabilities) ได้มีการพิสูจน์ว่าเกิดจากความผิดปกติทางระบบประสาท ซึ่งอาจเกิดจากการพัฒนาของระบบประสาทและสมองที่ผิดปกติ หรือความเสียหาย และบกพร่องที่เกิดขึ้นระหว่างการพัฒนาการในครรภ์ การขาดออกซิเจนในระหว่างคลอด และการติดเชื้อเป็นต้น
2. พัฒนาการด้านต่างๆ ช้ากว่าวัย บางทฤษฎีเชื่อว่า ความด้อยความสามารถในการเรียน เกิดจากการพัฒนาที่ช้ากว่าวัยตามเกณฑ์ปกติอย่างมาก โดยเฉพาะสมองและระบบประสาท จากการศึกษาวิจัยมักพบว่านักเรียนเหล่านี้พัฒนาการล่าช้ากว่าวัยในด้านต่างๆ หลายด้าน เช่น วุฒิภาวะเชิงทักษะ พัฒนาการทางภาษา การทำงานประสานสัมพันธ์ของการเห็นและการเคลื่อนไหว เป็นต้น
3. สาเหตุจากพันธุกรรม มีการศึกษาจำนวนมากที่ได้พิสูจน์ว่าความสามารถในการเรียนเกิดจากปัจจัยทางพันธุกรรม

4. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม เช่นเดียวกับสาเหตุทางพันธุกรรม มีการศึกษาหลายชิ้น ที่สรุปผลการศึกษาว่าความด้อยความสามารถทางการเรียนเกิดจากปัจจัยสิ่งแวดล้อม อาทิ พุพโภชนาการ รังสี สารตะกั่ว ยา หลอดไฟที่เคลือบปรอท (Fluorescent) และการสอนที่ไร้ประสิทธิภาพ ในบางกรณี สิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความด้อยของการเรียนกำลังได้รับการศึกษาวิจัยอย่างมาก

กรมวิชาการ (2546 : 6 -7) กล่าวถึงสาเหตุของความบกพร่องในการเรียนรู้ อาจจำแนกได้ดังนี้

1. การได้รับบาดเจ็บทางสมอง บุคลากรทางการแพทย์ที่ศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ในหลายประเทศมีความเชื่อว่า สาเหตุสำคัญที่นักเรียนเหล่านี้ไม่สามารถเรียนรู้ได้นั้น เนื่องมาจากได้รับบาดเจ็บทางสมองเล็กน้อย อาจได้รับบาดเจ็บก่อนคลอด ระหว่างคลอด หรือหลังคลอดก็ได้ การได้รับบาดเจ็บนี้ทำให้ระบบประสาทส่วนกลางไม่สามารถทำงานได้เต็มที่ อย่างไรก็ตาม การได้รับบาดเจ็บอาจไม่รุนแรงนัก สมองและระบบประสาทส่วนกลางยังทำงานได้ดีเป็นส่วนใหญ่ มีบางส่วนเท่านั้นที่บกพร่องไปบ้างทำให้นักเรียนมีปัญหาในการรับรู้ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ของนักเรียน แต่ปัญหานี้ยังไม่เป็นที่ยอมรับทั้งหมดเพราะนักเรียนบางรายอาจเป็นกรณียกเว้นได้

2. พันธุกรรม งานวิจัยเป็นจำนวนมากระบุตรงกันว่า ความบกพร่องทางการเรียนรู้ บางอย่างสามารถถ่ายทอดทางพันธุกรรมได้ ดังจะเห็นได้จากการศึกษาเป็นรายกรณีพบว่า นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้บางคน อาจมีพ่อ แม่ พี่ น้อง หรือญาติใกล้ชิดมีปัญหาในการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาในการอ่าน การเขียน และความเข้าใจทางภาษา มีรายงานการวิจัยที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับนักเรียนฝาแฝดที่เกิดจากไข่ใบเดียวกัน (Identical twins) พบว่านักเรียนฝาแฝด คนหนึ่งมีปัญหาในการอ่าน ฝาแฝดอีกคนหนึ่งมักมีปัญหาในการอ่านด้วย แต่ปัญหานี้ไม่พบบ่อยนัก สำหรับนักเรียนฝาแฝดที่เกิดจากไข่คนละใบ (Fraternal twins) จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าปัญหาทางการเรียนรู้อาจสืบทอดทางพันธุกรรมได้

3. สิ่งแวดล้อม สาเหตุจากสภาพแวดล้อมในที่นี้ หมายถึง สาเหตุอื่นๆ ที่ไม่ใช่ การได้รับบาดเจ็บทางสมองและพันธุกรรม เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับนักเรียนภายหลังการคลอด เมื่อนักเรียนเติบโตขึ้นมาในสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง เช่น การที่นักเรียนมีพัฒนาการล่าช้าด้วยสาเหตุบางประการ เช่น ร่างกายได้รับสารอันเนื่องจากสภาพมลพิษสิ่งแวดล้อม การขาดสารอาหารในวัยทารก และในวัยนักเรียน ตลอดจนการที่ผู้ปกครองมีความบกพร่องทางภาษาทางด้านการแสดงออก หรือภาษาที่ผู้ปกครองใช้อาจคลาดเคลื่อนไม่ถูกต้อง ในกรณีเช่นนี้ทำให้นักเรียนขาดต้นแบบที่ดีในการพัฒนาทางภาษา ทำให้มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ รวมถึงการสอนที่ไม่มีประสิทธิภาพของครู ตลอดจนการขาดโอกาสในการศึกษา เป็นต้น ซึ่งองค์ประกอบทาง สภาพแวดล้อมเหล่านี้ อาจทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนมีความบกพร่องมากขึ้น

จากคำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า สาเหตุของปัญหาในการเรียนรู้ อาจเกิดจากการที่สมองได้รับบาดเจ็บทั้งก่อนคลอด ระหว่างคลอด และหลังคลอด ซึ่งสมองซีกซ้ายเป็นตัวควบคุมการแสดงออกด้านภาษา มีความผิดปกติ คือมีขนาดเท่ากับสมองซีกขวา รวมถึงด้านพันธุกรรม และสภาพแวดล้อมที่ทำให้ปัญหาในการเรียนรู้เพิ่มความรุนแรงขึ้น

1.3 ลักษณะของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2538 : 29) กล่าวถึงลักษณะของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน ดังนี้

1. ปัญหาด้านการอ่าน เด็กที่มีปัญหาด้านการอ่านจะไม่สามารถอ่านหนังสือได้เท่ากับระดับของเด็กในชั้นเรียนเดียวกัน แม้ว่าจะพยายามช่วยเหลือในเรื่องความจำเป็นพิเศษแล้ว ซึ่งอาจเป็นผลจากความบกพร่องของการมองเห็นหรือการได้ยิน พฤติกรรมการอ่านที่ไม่เหมาะสม จึงปรากฏอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังนี้

- 1.1 การเคลื่อนไหวร่างกายที่แสดงอาการเครียด เช่น อารมณ์เสีย หน้านอง
- 1.2 อ่านหลงบรรทัด อ่านซ้ำ
- 1.3 อ่านตกหล่น อ่านเพิ่มคำ หาคำมาแทนที่หรืออ่านกลับคำ
- 1.4 อ่านเรียงลำดับคำผิด สับสนตำแหน่ง ประธาน กริยา กรรม
- 1.5 อ่านสับสนระหว่างอักษรหรือคำที่คล้ายคลึงกัน
- 1.6 อ่านซ้ำและตะกุกตะกัก
- 1.7 อ่านด้วยความลังเลไม่สนใจ
- 1.8 อ่านเอาเรื่องไม่ได้
- 1.9 บอกลำดับเรื่องราวไม่ได้
- 1.10 จำประเด็นสำคัญของเรื่องราวไม่ได้ (อ่านได้แต่อธิบายไม่ได้)
- 1.11 แยกสระเสียงสั้น ยาวไม่ได้

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 24 – 25) ได้กล่าวถึงเด็กที่มีปัญหาในการอ่านว่าอาจ มีพฤติกรรม ดังนี้

1. จำตัวอักษรไม่ได้ ทำให้อ่านเป็นคำไม่ได้
2. จำตัวอักษรได้บ้าง แต่อ่านเป็นคำไม่ได้
3. ความสามารถในการอ่านต่ำกว่านักเรียนอื่นในชั้นเรียนเดียวกัน
4. ระดับสติปัญญาของเด็กอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยหรือสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย เมื่อวัดโดยใช้แบบทดสอบเชาว์ปัญญาที่เชื่อถือได้

5. เด็กบางคนมีความไวในการใช้สายตา
6. เด็กบางคนอาจมีความไวในการฟัง
7. พุดไม่เป็นประโยค
8. เด็กสามารถเข้าใจภาษาได้ดี หากเด็กฟังหรือมีคนอ่านหนังสือให้ฟังจากเทป

แต่ถ้าให้อ่านเองเด็กจะอ่านไม่ได้ อ่านไม่เข้าใจหรือจับใจความไม่ได้

9. อ่านโดยสลับตัวอักษร เช่น

กบ เป็น บก

มอง เป็น ของ

ยอด เป็น ดอย

กาบ เป็น บาก เป็นต้น

10. ไม่เข้าใจว่าตัวอักษรใดมาก่อน – หลัง ตัวอักษรใดอยู่ทางซ้ายหรือขวา

11. ไม่สามารถแยกเสียงสระในคำได้ เช่น ระหว่าง น้ำลง กับ แมลง เด็กมักอ่านคำว่า แม – ลง หรือ มะ – แลง – ลง เป็นต้น

เด็กกลุ่มนี้มีศัพท์ทางวิชาการเรียกว่า ดิสเล็กเซีย (Dyslexia) เด็กที่มีปัญหาในการอ่าน เรียกว่า เด็กดิสเล็กเซีย (Dyslexia) เด็กแต่ละคนอาจมีพฤติกรรมดังกล่าวมาบ้างน้อยบ้างแตกต่างกันไปจากการศึกษาลักษณะของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน ได้มีนักศึกษาลงหลายท่าน ได้กล่าวถึงลักษณะของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่านไว้ ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 119) ได้กล่าวถึงลักษณะของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน ดังนี้

1. อ่านข้ามบรรทัด จับหนังสือเข้าแนบชิดหน้า สิ้นศรีษะขณะอ่านหนังสือ
2. การจำคำ อ่านข้ามคำ ใช้คำอื่นแทนที่คำที่อ่าน อ่านสลับกัน อ่านออกเสียงผิด อ่านคำง่าย ๆ ไม่ได้ อ่านซ้ำ อ่านไม่ออก
3. ความเข้าใจ จำเรื่องที่อ่านไม่ได้ ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน จำขั้นตอนของเรื่องที่อ่านไม่ได้ จับใจความสำคัญไม่ได้

ลักษณะอื่นๆ เช่น อ่านทีละคำ อ่านทีละพยางค์ ไม่สามารถนำพยางค์มารวมกันเป็นคำได้ ไม่เว้นวรรคขณะอ่าน

เบญจพร ปัญญา (2543 : 5 – 9) กล่าวถึงลักษณะของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน ดังนี้

1. อ่านซ้ำ มีความลำบากในการอ่าน เช่น อ่านคำต่อคำ จะต้องสะกดคำจึงจะอ่านได้
2. อ่านออกเสียงไม่ชัดเจน
3. ไม่ระมัดระวังในการอ่าน จะเดาจากอักษรตัวแรก บาท เป็น บทที่

4. อ่านข้าม อ่านเพิ่มคำ อ่านผิดประโยคหรือผิดตำแหน่ง
 5. อ่านโดยไม่เน้นคำ หรือเน้นข้อความบางตอน
 6. จำคำศัพท์ได้จำกัด พยายามอธิบายความหมายของคำที่อ่านไม่ได้
 7. ผันวรรณยุกต์ไม่ได้
 8. เล่าเรื่องที่อ่านไม่ได้
 9. จับใจความสำคัญ หรือเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านไม่ได้
 10. ไม่รู้จักเดาคำจากข้อความ หรือประโยคที่อยู่หน้าหรือหลังคำ หรือย่อหน้านั้นๆ
- ศรียา นิยมธรรม (2546 : 155) กล่าวถึงลักษณะเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้าน

การอ่าน คือ

1. ขมวดคิ้ว นิ่งหน้าเวลาอ่านไม่เข้าใจความหมายของคำศัพท์
2. หลงบรรทัด อ่านตะกุกตะกัก ผิดๆ ถูกๆ
3. อ่านสลับคำ อ่านข้ามคำ อ่านซ้ำ อ่านย้อนกลับไปย้อนกลับมา
4. อ่านสลับตัวอักษร อ่านออกเสียงไม่ชัด
5. อ่านช้า อ่านถอยหลัง

จากลักษณะของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน สรุปได้ว่า เด็กที่มีปัญหาการเรียนรู้ด้านการอ่าน พบว่าส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากสมองบาดเจ็บ ทำให้มีปัญหาด้านการรับรู้ภาษา และประสานงานของกล้ามเนื้อ ทำให้เด็กมีพฤติกรรมในการอ่านแตกต่างไปจากเด็กทั่วไป และเป็นปัญหาในการอ่านหนังสือ และอาจทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยอยู่ในเกณฑ์ต่ำ และยังมีผลกระทบต่อการเรียนรู้สาระอื่นๆ ด้วย

1.4 การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2538 : 83 -86) ได้กล่าวถึงแนวทางในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ในชั้นปกติ ดังนี้

1. สอนโดยเน้นความสามารถเด่นของเด็กเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ของความสำเร็จ เช่น ถ้าพบว่าเด็กใช้สายตาในการเรียนรู้ได้ดีที่สุด ครูควรให้เด็กมองวัตถุต่างๆ แทนที่จะพูดให้เด็กฟังเท่านั้น
2. พยายามลดกิจกรรมที่ต้องใช้ทักษะ หรือความสามารถที่เป็นจุดบกพร่องของเด็ก เช่น ถ้าพบว่าเด็กมีปัญหาการเขียน ก็ไม่ควรให้งานที่เด็กต้องเขียนมาก แต่อาจให้เด็กตอบปากเปล่า หรือตอบใส่เทปบันทึกแทนการเขียน

3. พยายามพัฒนาจุดบกพร่องของเด็กหลังจากที่ประสบความสำเร็จจากการใช้ความสามารถเด่นได้แล้ว

4. กำหนดความคิดรวบยอดที่จะให้เด็กเรียนให้ชัดเจน ถ้าจะสอบความคิดรวบยอดใหม่ ครูต้องนำความคิดรวบยอดใหม่ไปสัมพันธ์กับสิ่งที่เคยเรียนรู้มาแล้ว และสรุปความคิดรวบยอดให้ชัดเจน เพราะเด็กไม่สามารถสรุปใจความสำคัญเองได้

5. ช่วย让孩子ตระหนักถึงเป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยชี้ให้เด็กเห็นว่าเมื่อวานนี้เด็กทำอะไรได้บ้าง วันนี้เด็กทำอะไรสำเร็จ และเด็กทำอะไรได้ในวันนี้บ้าง

6. ตั้งเป้าหมายระยะสั้นอย่างชัดเจนที่เด็กสามารถทำได้ โดยจัดลำดับของงานให้มีความยากง่ายต่างๆ กันไป โดยให้เด็กทำงานในอันดับแรกๆ ตามความสามารถของเขา จากนั้นค่อยๆ จำกัดเวลา พร้อมทั้งบันทึกความก้าวหน้าของเด็ก เมื่อเด็กทำงานก้าวแรกได้สำเร็จตามกำหนดเวลา จึงค่อยให้งานที่ยากขึ้น โดยใช้กระบวนการสอนแบบเดียวกัน

7. ให้ข้อมูลย้อนกลับทันทีที่เด็กทำงานได้สำเร็จ ถ้าเด็กทำผิดบอกให้ทราบทันที อธิบายใหม่ และให้เด็กแก้ไขใหม่ทันที แต่ต้องใช้วิธีบวก ถ้าเด็กทำได้สำเร็จต้องรีบให้คำชม และบอกเหตุผลที่เด็กได้รับคำชม โดยเน้นความพยายามในการทำงานเป็นหลัก ไม่ชมเฉพาะงานที่ ครูพอใจ

8. ให้หยุดกิจกรรมนั้นชั่วคราวระยะเวลาอีกระยะหนึ่ง ถ้าครูได้พยายามใช้วิธีการใหม่ๆ หรือกิจกรรมใหม่ๆ เพื่อช่วยเหลือเด็กแล้ว แต่เด็กยังไม่สามารถพัฒนาได้

9. อย่าพยายามสอนสิ่งที่เด็กไม่สามารถเรียนรู้ และไม่อาจเรียนรู้ได้

10. เนื้อหา บทเรียน และเทคนิควิธีการเรียนการสอนที่จะนำมาใช้สอนนั้น ควรเริ่มสอนเนื้อหา หรือบทเรียนที่ต่ำกว่าระดับขั้นของเด็ก 1 ปี เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ของความสำเร็จ

11. จัดกิจกรรมในทักษะเดียวกันให้หลากหลาย เพื่อว่าเด็กจะได้เลือกทำงานที่ทำได้ และให้เด็กทำงานตามแนวทางของเขาเอง เช่น ใช้ปากกาสีแดง เลือกมุมที่นั่งเอง ใช้อุปกรณ์ช่วยประเภทเครื่องเล่นเทป หรือคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

12. จัดอุปกรณ์การสอนที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด

13. ใช้เกมและกิจกรรมให้เด็กได้มีโอกาสเคลื่อนไหว ได้สัมผัส ได้มองเห็น และได้ยินได้ฟัง เพราะจะทำให้เด็กสนุกสนานในการเรียนรู้ และเรียนรู้ได้เร็ว

14. สอนช้าและทบทวนบ่อยๆ เพราะตามปกติเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ต้องการประสบการณ์ และบ่อยมากกว่าเด็กปกติ

15. จัดป้ายกระดานแข็ง หรือธงสีแดง ซึ่งความหมายว่าต้องการความช่วยเหลือ ซึ่งข้างหนึ่งของป้ายอาจเขียนว่า “พยายามทำงานต่อไป” และอีกข้างหนึ่งเขียนว่า “หนูมีปัญหา” ให้เด็กยกขึ้นตั้งหน้าออกนอกตัวเมื่อต้องการความช่วยเหลือจากครู วิธีนี้ช่วยลดความคับข้องใจให้แก่เด็กได้บ้าง

และป้ายหรือธงก็จะช่วยลดความวุ่นวายไปได้ โดยที่เด็กไม่ต้องลุกจากที่นั่งหรือยกมือ หรือเรียกร้องขอความช่วยเหลือจากครูบ่อยๆ และนอกจากนี้ป้ายดังกล่าวยังทำหน้าที่เตือนให้เด็กทำงานต่อไปอีก

กระทรวงศึกษาธิการ (2541 : 19 – 20) ได้อธิบายว่า เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ มีหลายประเภทซึ่งเกิดจากปัญหาทางด้านจิตวิทยา หรือเกิดจากความผิดปกติของสมองบางส่วน ดังนั้นการสอนเด็กเหล่านี้จึงต้องใช้วิธีที่หลากหลาย โดยพิจารณาจากปัญหาของเด็กแต่ละคน ซึ่งการสอนเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้มีหลักการสอน ดังนี้

1. ไม่สอนเด็กโดยการบรรยายเพียงอย่างเดียว ควรให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสหลายๆ ด้าน
2. ใช้คำสั่งที่สั้น ชัดเจน เข้าใจง่าย และหนึ่งในคำสั่งไม่ควรให้ทำกิจกรรมหลายๆ กิจกรรม คือ ระดับประถมศึกษาไม่ควรเกิน 3 กิจกรรมในหนึ่งคำสั่ง แบบระดับมัธยมศึกษาไม่ควรเกิน 5 กิจกรรมในหนึ่งคำสั่ง
3. ใช้คำสั่งที่ซ้ำๆ กัน แต่ควรเปลี่ยนคำ หรือจำนวนทุกครั้ง แต่มีความหมายเหมือนกัน แล้วให้เด็กทบทวนคำสั่งของครูก่อนลงมือปฏิบัติ เพื่อตรวจสอบว่าเด็กที่มีความเข้าใจตรงตามที่ครูสั่งหรือไม่
4. การบ้านที่เด็กนำมาส่งครูไม่จำเป็นต้องเขียน แต่อาจพิมพ์ก็ได้ บันทึกเสียงก็ได้ ไม่ควรให้การบ้านเด็กมากเกินไป
5. ให้การเสริมแรงเมื่อเด็กตอบถูกหรือตอบไม่ถูก เมื่อพิจารณาแล้วว่าเด็กได้ใช้ความพยายามแล้ว
6. งานที่มอบให้เด็กจะต้องกำหนดเวลาให้พอเหมาะ ไม่ควรมากเกินไป
7. ครูทำใจให้รับสภาพว่าเด็กไม่สามารถทำทุกๆ สิ่งตามที่ครูต้องการ
8. ครูกับเด็กร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วบันทึกความก้าวหน้าของเด็กไว้ หากเด็กประสบความสำเร็จอย่างใดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ควรรายงานให้ผู้ปกครองทราบ
9. ถ้าเด็กทำงานที่ต้องการใช้เวลานาน ควรให้เด็กรายงานความก้าวหน้าเป็นระยะๆ
10. เปิดโอกาสให้เด็กปกติได้ช่วยเหลือเป็นพี่เลี้ยงแก่เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้

หลักการสอนเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน

1. ให้เด็กเข้าใจจุดหมายของการอ่าน เช่น อ่านเพื่อเสาะแสวงหาความรู้ หาความเพลิดเพลินอารมณ์ หาข้อมูลเพื่อจะสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ ควรส่งเสริมให้เด็กเลือกอ่านตามความสนใจของตนเอง ครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ

2. จัดให้เด็กได้อ่านในช่วงเวลาสั้นๆ เป็นประจำทุกวัน มุ่งเน้นความสำเร็จในการอ่าน และครูให้การเสริมแรง
 3. ประสานงานกับผู้ปกครอง โดยแจ้งให้ทราบความสำเร็จ ความก้าวหน้าในการอ่าน และเสนอแนะให้ผู้ปกครองจัดกิจกรรมการอ่านที่บ้านในลักษณะเดียวกัน
 4. จัดหาหนังสือในการอ่านไว้มากๆ ครอบคลุมในหลายแขนงวิชา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเลือกอ่านตามความสนใจ
 5. จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้เด็ก เพื่อให้มีโอกาสฝึกทักษะในการอ่าน และการเขียน เช่น จัดชุมนุมการละคร สโมสรนักอ่าน หนังสือพิมพ์ประจำห้อง
 6. สอนให้เด็กรู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ
 7. สอนให้เด็กรู้จักประเมินตนเอง โดยเฉพาะการประเมินผลความสามารถในการอ่าน หนังสือของตนเอง
 8. นำเทคนิค “เพื่อนสอนเพื่อน” มาใช้กับเด็กที่อ่านช้า เมื่อมีโอกาสพัฒนาความสามารถในการอ่าน
 9. ตรวจสอบว่าเด็กมีปัญหาเกี่ยวกับสายตาหรือไม่ โดยตรวจสอบเป็นระยะๆ ถ้าหากพบว่าเด็กมีปัญหาเกี่ยวกับสายตา ควรส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญแก้ไข
- ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ ควรจัดให้เหมาะสม และหลากหลายวิธี โดยจัดลำดับความยากง่ายของกิจกรรมให้แตกต่างกันไป อุปกรณ์ ที่ใช้ควรเป็นรูปธรรมให้มากที่สุด และกิจกรรมควรให้เด็กได้มีส่วนร่วม ให้เด็กมีความสนุกสนานเพลิดเพลินในการอ่าน เช่น การอ่านคำพื้นฐานควรได้รับการฝึกอ่านจากหนังสือนิทานมีภาพประกอบ เพราะจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น

1.5 การคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

ผดุง อารยะวิญญู (2533 : 45 – 48) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการคัดแยกเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ใช้แบบสำรวจปัญหาในการเรียน

แบบสำรวจปัญหาในการเรียนเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ใช้สำรวจปัญหาในการเรียนของเด็ก ประกอบด้วยคำถาม 50 ข้อ ประเมินลักษณะปัญหาของเด็กในการเรียน 5 ด้านใหญ่ และ 25 ด้านย่อย ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 1 – 5 ให้สำหรับเด็กในระดับประถมศึกษา เครื่องมือมีความเที่ยงตรงตามมาตรฐานของเครื่องมือในการวิจัยที่ดี มีค่าความเชื่อมั่น = 98 มีเกณฑ์ปกติ (Norms) มี Norms ให้เปรียบเทียบ ผู้ประเมินเด็กต้องรู้จักเด็กเป็นอย่างดีไม่น้อยกว่า 3 เดือน จะเป็นครูประจำชั้น หรือครูสอนเด็กประจำ

หลังการกรอกแบบสำรวจแล้ว นำข้อมูลมา Plot ลงในกราฟที่มีลักษณะ Profile ของเด็ก หากเส้นกราฟตกในช่องเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 1-3 ตั้งแต่ 1 ด้านย่อยขึ้นไป ถือว่าเด็กมีปัญหา ใน การเรียนรู้แต่เด็กที่มีปัญหาในการเรียนนี้ อาจจะเป็นเด็ก LD หรือเด็กปัญญาอ่อนระดับเรียนได้ EMR ก็ได้ จึงจำเป็นต้องทดสอบต่อไปขั้นที่ 2

ขั้นที่ 2 ใช้แบบสำรวจปัญหาการเรียนรู้เฉพาะด้าน

เป็นแบบสำรวจเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้โดยเฉพาะ (Specific Learning Disabilities) ใช้ชื่อย่อ SLD สำรวจปัญหาในการเรียน 3 ด้าน คือ 1. ด้านการอ่าน 2. ด้านการเขียน และการสะกดคำ 3. ด้านคณิตศาสตร์ ประกอบด้วยข้อย่อยทั้งหมด 100 ข้อ ให้มาตราส่วนประมาณค่า ตั้งแต่ 1-5 ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมิน ครูผู้สอนจะต้องรู้จักเด็กเป็นอย่างดี ไม่น้อยกว่า 3 เดือน เด็กคนใดมี ค่าเฉลี่ยของปัญหาดังกล่าวตั้งแต่ 2.5 ขึ้นไป ถือว่ามีปัญหาในการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 สัมภาษณ์ผู้ปกครอง

เชิญผู้ปกครองมาพบเพื่อสัมภาษณ์ผู้ปกครองของเด็ก ก่อนสัมภาษณ์ควรให้ผู้ปกครอง กรอกแบบซักประวัติเด็ก เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กให้มากที่สุดที่จะทำได้ ประเด็นการสัมภาษณ์ ผู้ปกครอง คือ การอ่าน เด็กมีปัญหาด้านใด เช่น เด็กอ่านเป็นคำไม่ได้เลย ไม่รู้จักตัวสระ พยัญชนะ อ่านเป็นคำได้แต่ไม่เข้าใจความหมาย อ่านเรื่องได้แต่จับใจความไม่ได้ อ่านเรื่องได้แต่เรียงลำดับ เหตุการณ์ไม่ได้

ขั้นที่ 4 ทดสอบเด็กเป็นรายบุคคล

สร้างแบบทดสอบขึ้นเองเป็นแบบทดสอบที่เป็นทางการ เพื่อวัดทักษะของเด็ก ด้านการอ่าน เช่น ให้เด็กอ่านคำจากแบบเรียนที่เรียนในชั้นเรียนอยู่ เพื่อประเมินว่าเด็กอ่านคำใน ชั้นเรียนได้หรือไม่ นำข้อมูลทั้งหมดทั้ง 4 ชั้น มาประมวลกัน แล้วพิจารณาว่าความบกพร่องของเด็ก ที่ได้ข้อมูลแต่ละชั้นสอดคล้องกันหรือไม่ หากข้อมูลมีความสอดคล้องกันทั้ง 4 ชั้น ให้สอดคล้องกัน อย่างน้อย 2 ชั้น และมีความรุนแรงในลักษณะที่ต้องการความช่วยเหลือ โดยพิจารณาว่าหากไม่ได้ ความช่วยเหลือแล้วเด็กจะไม่สามารถเรียนหนังสือได้ ไม่มีพัฒนาการทางการเรียนเท่าที่ควรเรียนไม่ทัน เพื่อน จึงตัดสินว่าเป็นเด็ก LD ในการพิจารณาตัดสินนั้น ควรร่วมกันตัดสินใจเป็นทีม ซึ่งอาจจะประกอบด้วย ครูการศึกษาพิเศษที่มีความรู้เกี่ยวกับ LD ครูผู้สอนเด็กปกติ นักจิตวิทยา หรือนักวิชาการเกี่ยวกับด้าน การศึกษาพิเศษอื่นๆ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 15) กล่าวถึงการคัดแยกเด็ก ที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน ไว้ดังนี้

1. พิจารณาความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับระดับสติปัญญาของ เด็กคนเดียวกัน คือ เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน การเขียน การสะกดคำ หรือการคิดคำนวณ ต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริง เช่น เด็กที่มี IQ 120 แต่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวม หรือ วิชาใดวิชาหนึ่งต่ำ

2. คำนึงถึงความสามารถเฉพาะทาง สังเกตจากเด็กที่มีสติปัญญาปกติหรือสูงกว่าปกติ แต่มีปัญหาในการเรียน ซึ่งเด็กจะมีความบกพร่องในการรับรู้ หรือการทำงานของสมองเกี่ยวกับกระบวนการจัดเก็บข้อมูล เช่น เด็กที่ผิดปกติด้านการเขียน เขียน ก เป็น สลับอักษรและหลัง เช่น บก เป็นกบ เป็นต้น

3. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สังเกตจากความแตกต่างของเด็กกับเพื่อนว่าสิ่งใดที่เพื่อนทุกคนทำได้ แต่เด็กคนนั้นยังทำไม่ได้ มีความยุ่งยากสับสนเกี่ยวกับเรื่องวัน เช่น วันนี้ พรุ่งนี้แต่ไม่รู้ว่าเมื่อไร เป็นต้น สับสนเกี่ยวกับเรื่องเวลา เช่น นัด 09.00 น. ตอนเช้า มา 09.00 น. ตอนกลางคืน

4. หาจุดตัดของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ พิจารณาจากการกำหนดค่าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าถ้าคนใดได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าที่ครูกำหนด เด็กคนนั้นจะเป็น เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้

ศรียา นิยมธรรม (2541 : 36 – 39) กล่าวว่า ทางเลือกในการคัดแยกเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มีหลายทาง ไม่มีวิธีใดที่ง่ายในการคัดแยก ทุกวิธีจะมีข้อจำกัดมีข้อชวนสงสัย และยังไม่มีความเลือกใดที่เป็นกระบวนการที่ยอมรับกันทั่วไป และได้สรุปรายละเอียดของวิธีการต่างๆ ที่เป็นทางเลือกในการคัดแยกไว้ ดังนี้

ทางเลือกที่ 1 ดูความแตกต่าง (The Discrepancy Method) จะพิจารณาความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับระดับสติปัญญาของเด็ก

ทางเลือกที่ 2 คำนึงถึงความสามารถเฉพาะทาง (The Specific Method) จะพิจารณาจากเด็กที่มีสติปัญญาปกติ หรือดีกว่าปกติ แต่มีปัญหาในการเรียน หรือมีแนวโน้มที่จะมีปัญหาในการเรียนรู้ที่ดูจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตวิทยา ซึ่งระบุว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

ทางเลือกที่ 3 คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (The Intraindividual Differences Method) จะสังเกตความแตกต่างในแต่ละวิชา เด็กจะไม่มีปัญหาในหลายๆ ด้าน หรือไม่มีปัญหาเป็นส่วนใหญ่ แต่จะมีความยุ่งยาก สับสนเฉพาะบางเรื่อง หรือบางด้านเท่านั้น เช่น ด้านการอ่าน ด้านการคำนวณ ด้านการสะกดคำ เรื่องความทรงจำ การสับสนเกี่ยวกับเรื่องเวลา หรือยุ่งยากกับการจัดระเบียบสิ่งของต่างๆ

ทางเลือกที่ 4 โดยหาจุดตัดของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (The Low Achievement Cut – off Method) เด็กทุกคนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำในระดับหนึ่งของวิชาใดก็ตาม อาจได้รับความช่วยเหลือ โดยไม่คำนึงถึงสาเหตุว่าทำไมจึงมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ เช่น อาจกำหนดจุดของผลสัมฤทธิ์ต่ำ 10 % คนใดที่ได้คะแนนต่ำใน 10 % ก็ถูกระบุว่าเป็นผู้ที่ต้องได้รับการช่วยเหลือ

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 35 – 44) กล่าวถึงวิธีคัดแยกเด็กไว้ 2 วิธีใหญ่ๆ คือ การคัดแยกอย่างไม่เป็นทางการ และการคัดแยกอย่างเป็นทางการ

การคัดแยกอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Identification)

เป็นการคัดแยกนักเรียนโดยไม่ใช้แบบทดสอบมาตรฐาน ครูอาจใช้วิธีสังเกตพฤติกรรมนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยมีผู้สังเกต 2–3 คน ครูลงมติด่วนกันว่านักเรียนที่สังเกต มีปัญหาอะไรบ้าง ข้อมูลที่ได้สามารถใช้ประกอบการตัดสินใจคัดแยกประเภทนักเรียนได้เป็นอย่างดี อีกวิธีหนึ่ง ที่โรงเรียนหลายแห่งใช้ได้ผลมาแล้ว คือ การบันทึกพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียน ว่านักเรียนมีปัญหาในการเรียนอย่างไรบ้าง จึงขอกล่าวถึงการคัดแยกอย่างไม่เป็นทางการ 2 วิธี พอสังเขป ดังนี้

ก. การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ครูอาจประเมินผลนักเรียนเพื่อการคัดแยกนักเรียนที่มีปัญหาทางพฤติกรรมของนักเรียนได้ โดยการสังเกตพฤติกรรมด้านการเรียน และพฤติกรรมทั่วไป แบ่งออกเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านภาษาไทย ครูสังเกตว่านักเรียนมีพฤติกรรมดังต่อไปนี้หรือไม่
 - 1.1 นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งครูได้หรือไม่ เพียงใด
 - 1.2 เวล่านักเรียนใช้คำพูดในการติดต่อสื่อสาร ครูฟังคำพูดของนักเรียนแล้วเข้าใจหรือไม่เพียงใด
 - 1.3 ลักษณะการพูดของนักเรียน นักเรียนพูดเป็นคำ เป็นประโยคที่ขัดถ้อยขัดคำหรือไม่ เพียงใด
 - 1.4 นักเรียนอ่านคำง่ายๆ ได้หรือไม่
 - 1.5 ความสามารถในการอ่านของนักเรียน เมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อนในชั้นต่ำกว่าหรือต่ำกว่าเพื่อนในชั้นหรือไม่
 - 1.6 นักเรียนอ่านข้ามบรรทัดหรือไม่
 - 1.7 นักเรียนอ่านข้ามข้อความหรือไม่
 - 1.8 นักเรียนอ่านสลับตัวอักษรหรือไม่
 - 1.9 นักเรียนลอกคำศัพท์จากกระดานดำได้หรือไม่
 - 1.10 นักเรียนเขียนตามคำบอกได้หรือไม่
 - 1.11 ลายมือของนักเรียน อ่านยากเพียงใด การสะกดคำ อ่านเป็นคำที่ถูกต้องหรือไม่
 - 1.12 นักเรียนเขียนตัวอักษรกลับหลังหรือไม่
 - 1.13 นักเรียนเขียนประโยคถูกต้องตามหลักภาษาไทยหรือไม่ เพียงใด
2. ด้านคณิตศาสตร์ ครูสังเกตว่ามีพฤติกรรมดังต่อไปนี้หรือไม่
 - 2.1 นักเรียนนับเลขได้หรือไม่
 - 2.2 นักเรียนเข้าใจความหมายของจำนวนหรือไม่
 - 2.3 นักเรียนนับจำนวนตามครูได้หรือไม่เพียงใด เช่น ครูให้นักเรียนพูดตาม 1

- 2.4 นักเรียนบอกขนาดของสิ่งของได้หรือไม่
- 2.5 นักเรียนบอกความแตกต่างของรูปทรงเรขาคณิตได้หรือไม่
- 2.6 นักเรียนเข้าใจความหมายมาตรา การชั่ง ตวง วัด หรือไม่
- 2.7 นักเรียนทำเลขได้หรือไม่ เพียงใด ในการบวก ลบ คูณ หาร
- 2.8 นักเรียนทำโจทย์ปัญหาได้หรือไม่ เพียงใด

3. ด้านพฤติกรรม

- 3.1 นักเรียนเสียสมาธิง่ายหรือไม่ เพียงใด
- 3.2 นักเรียนมีช่วงความสนใจสั้นหรือไม่ เพียงใด
- 3.3 นักเรียนมีใจจดจ่อกับพฤติกรรมได้นานหรือไม่ เพียงใด
- 3.4 นักเรียนอยู่นิ่งเฉยได้นานหรือไม่ เพียงใด
- 3.5 นักเรียนเดินหรือวิ่งได้คล่องแคล่วหรือไม่ เพียงใด
- 3.6 นักเรียนหยิบจับสิ่งของได้ดีหรือไม่ จับดินสอได้หรือไม่
- 3.7 นักเรียนมีความอดทนต่อการรอคอยได้หรือไม่ เพียงใด
- 3.8 นักเรียนจำสิ่งของได้หรือไม่ เช่น เกมการจำสิ่งของ
- 3.9 นักเรียนแสดงความสับสนระหว่างซ้าย ขวา หรือไม่ เพียงใด
- 3.10 นักเรียนทำงานเสร็จตามที่ได้รับมอบหมายหรือไม่ เพียงใด

ข. การบันทึกพฤติกรรมในการเรียนของนักเรียน

ครูผู้สอนจะเข้าใจปัญหาในการเรียนของนักเรียนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากครูผู้สอนเป็นคนที่มีความทักษะในการสังเกตว่านักเรียนในชั้นเรียนของตนเองมีปัญหาในการเรียนอย่างไรบ้าง นักเรียนทำตามคำสั่งของครูได้หรือไม่ หากทำได้ ทำได้มากน้อยเพียงใด หากทำไม่ได้นักเรียนแสดงพฤติกรรมอย่างไร เป็นต้น

ผู้ที่ทำหน้าที่สังเกตพฤติกรรมในการเรียน อาจเป็นครูประจำชั้น ครูประจำวิชาต่างๆ เช่น วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ เป็นต้น ข้อมูลที่เกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนในการเรียนที่รวบรวมมาจากครู 2 – 3 คน เพื่อให้เห็นปัญหาชัดเจน โรงเรียนอาจกำหนดแบบฟอร์มขึ้น เพื่อใช้ในการบันทึกปัญหาในการเรียนของนักเรียน

การคัดแยกอย่างเป็นทางการ (Formal Identification)

เป็นการคัดแยกนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานซึ่งมีความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่นที่เชื่อถือได้ และมีเกณฑ์ปกติสำหรับใช้ในการเปรียบเทียบเพื่อตัดสินใจในการคัดแยกนักเรียน LD มักมีการประเมินนักเรียนใน 2 ลักษณะดังนี้ คือ

1. การวัดระดับความสามารถของนักเรียน ความสามารถในที่นี้ หมายถึง ความสามารถทางสมอง นั่นคือ ระดับสติปัญญา ผู้วัดส่วนใหญ่เป็นนักจิตวิทยา ซึ่งอาจใช้แบบทดสอบต่อไปนี้

- Stanford
- WISC
- Progressive Matrices
- Color Progressive Matrices

แบบทดสอบมาตรฐานที่จะนำมาใช้ในการทดสอบระดับสติปัญญา เพื่อตัดสินว่านักเรียนเป็นหรือไม่ ควรใช้แบบทดสอบความสามารถทางภาษา (Nonverbal Test) เพราะนักเรียน LD อาจด้อยความสามารถในการทำแบบทดสอบที่มีภาษาเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำให้ไม่ได้ระดับสติปัญญาที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด แบบทดสอบที่นิยมใช้ในการคัดแยกนักเรียน LD อาจเป็น Color Progressive Matrices เพราะเป็นแบบทดสอบที่ไม่สัมผัสทักษะด้านภาษา

2. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จะต้องทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน 3 ด้านเป็นอย่างน้อย นั่นคือ ด้านการอ่าน การเขียน และคณิตศาสตร์ แล้วนำคะแนนที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norms) แบบทดสอบมาตรฐานที่ใช้ในการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีบริการตามสำนักทดสอบ และประเมินต่างๆ ซึ่งมีชื่อเรียกกันมากมาย แบบทดสอบหนึ่งที่มีคนนำมาใช้มาก คือ Wide Range Achievement Test

เมื่อได้คะแนนจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้ว ให้นำมาเปรียบเทียบกับระดับสติปัญญาของนักเรียน โดยเทียบตามชั้นหรืออายุ นักวิชาการมีความเชื่อมั่นว่านักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูงจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตามไปด้วย นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาดำมักจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ แต่ถ้านักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง แต่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำแสดงว่านักเรียนอาจมีปัญหาบางอย่าง โดยทั่วไปนักเรียน LD มักมีผลสัมฤทธิ์การเรียนต่ำกว่าชั้นที่ตนเรียนอยู่ประมาณ 2 ปี เช่น นักเรียนอยู่ชั้น ป.3 แต่อ่านเขียนหนังสือแบบเรียนชั้น ป.3 ไม่ได้ เป็นต้น แต่ผู้ที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาองค์ประกอบอื่นๆ ด้วย เพื่อไม่ให้เกิดการคัดแยกนักเรียนผิดพลาดได้

จากวิธีการคัดแยกเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าในการใช้แบบคัดแยกเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กจะต้องรู้จักเลือก และใช้แบบคัดแยกเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับตัวเด็ก และเกิดประโยชน์แก่เด็กมากที่สุด จึงจะทำให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กที่เป็นจริง

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้

ศรียา นิยมธรรม (2537 : 43 – 44) ได้ทำวิจัย การสร้างแบบคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยศึกษาเด็กอายุ 4 – 5.5 ปี จำนวน 1,500 คน จากทั่วประเทศ ทำการทดสอบเพื่อคัดแยกและพิจารณาว่าเด็กที่อยู่ใน “ภาวะเสี่ยง” หรือมีปัญหาทางการเรียนรู้โดยดัดแปลงเครื่องมือคัดแยกของแมคคาร์ธี (McCarthy Screening Test) ทดสอบเด็กเป็นรายบุคคล และมีเนื้อหาในการทดสอบ 6 หมวด คือ ชำย – ขว การจำคำ การวาดรูป การจำตัวเลข การจัดหมวดหมู่ และการใช้ภาษา ผลการวิจัยทำให้ได้แบบคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้สำหรับคัดแยกเด็กปฐมวัยที่มีอายุในช่วง 4 – 5.5 ปี เครื่องมือนี้มีค่าความเชื่อมั่น .63 - .85 มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เชิงโครงสร้าง จำแนกและความเที่ยงตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์

วาสนา เลิศศิลป์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (พ.ศ.2540) ผลการศึกษาพบว่า จำนวนเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ขั้นรุนแรงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษากรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 5.51 ปัญหาในการเรียนรู้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พบมากที่สุดจากมากไปน้อย คือ หมวดภาษา คณิตศาสตร์ การเคลื่อนไหว เวลา และทิศทาง ผลการเปรียบเทียบปัญหาในการเรียนรู้ของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใน 5 หมวด และแยกย่อย 25 ด้าน จำแนกตามเพศ อายุ และกลุ่มโรงเรียน พบว่าปัญหาในการเรียนรู้ของเด็กอายุ 6 ปี 8 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ปัญหาในการเรียนรู้ของเด็ก จำแนกตามกลุ่มโรงเรียน พบว่าเด็กในแต่ละกลุ่มมีปัญหาในการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดวงใจ วรรณสังข์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการจำพยัญชนะของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จากการสอนโดยใช้ชุดการสอนนิทานประกอบภาพพยัญชนะไทย พบว่าความสามารถในการจำพยัญชนะของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หลังการสอนโดยใช้ชุดการสอนนิทานประกอบภาพพยัญชนะไทยสูงกว่าการสอนโดยใช้ชุดการสอนประกอบภาพพยัญชนะไทย ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 2 – 3) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างเครื่องมือในการคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ระหว่าง 6 -12 ปี เป็นเครื่องมือมาตรฐานพร้อมทั้งหาเกณฑ์ (Norm) สำหรับเด็กทั่วประเทศ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์เปรียบเทียบและตัดสินใจในการคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า สำนวญปัญหาในการเรียนของเด็ก 5 ด้านใหญ่ๆ คือ ภาษา คณิตศาสตร์ เวลาและทิศทาง การเคลื่อนไหว พฤติกรรม และสำรวญปัญหาในการเรียน 25 ด้านย่อยๆ คือ คำศัพท์ การคำนวณ เวลา ขนาด การจัดลำดับ ทิศทาง การเดิน วิ่ง กระโดด การทรงตัว การใช้นิ้วมือ การเคลื่อนไหวที่ผิดปกติ ความร่วมมือ ความสนใจ ความเป็นระเบียบ การปรับตัว การยอมรับ ความรับผิดชอบ โดยให้ครูประจำชั้นเป็นคนประเมินค่าเด็ก ข้อจำกัดของเครื่องมือนี้ คือ ผู้ประเมินจะต้องเป็นผู้รู้จักเด็กเป็นอย่างดีและไม่ลำเอียง

แมรี และเบิร์ตแธม (Mary ; & Bertram. 1997 : 174 – 178) ได้ศึกษากลวิธีการสอนอ่าน และเขียนหนังสือสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จากครูการศึกษาพิเศษ และนักการศึกษาทั่วไป ศึกษาเด็กเกรด 2 และเกรด 5 ว่าใช้วิธีสอนใดบ้าง ผลการสำรวจพบว่า กลุ่มครูผู้สอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ใช้วิธีอ่านแล้วเติมคำตอบ (Guided Reading) 90% การอ่านเป็นรายบุคคล (Individualized Reading) 87% การแลกเปลี่ยนหนังสือกัน (Trade books) 81% และการเปลี่ยนกันอ่าน (Round – Robin Reading) 74.1% เป็น 4 วิธีแรกที่นิยมใช้กันมากที่สุด และยังมีอีก 17 วิธีที่ใช้สอนเด็กปกติ และเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

2.1 ความหมายของการอ่าน

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านไว้ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2534 : 529 – 530) ได้ให้คำจำกัดความของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านเป็นกระบวนการจับใจความจากสิ่งที่อ่าน
2. การอ่านเป็นกระบวนการที่จะเข้าใจภาษา
3. การอ่านเป็นกระบวนการถอดความจากภาษาเขียนมาเป็นภาษาในความคิด
4. การอ่านเป็นทักษะที่รวมทักษะต่างๆ เข้าด้วยกัน ได้แก่ ทักษะในการคิด และ

ทักษะทางไวยากรณ์ คือ ด้านเสียง ศัพท์ โครงสร้าง และความหมาย

5. การอ่านเป็นกระบวนการค้นหาความหมายในสิ่งพิมพ์ หรือข้อเขียน จับใจ การตีความ เพื่อพัฒนาตนเองทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม

กระทรวงศึกษาธิการ (2537 : 106) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่าน หมายถึง การที่ผู้อ่านรับรู้ ความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อความหมายให้ทราบโดยผ่านตัวหนังสือ

บันลือ พุกกะวัน (2533 : 2) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า

1. การอ่าน เป็นการแปลสัญลักษณ์ออกมาเป็นคำพูด โดยการผสมผสานเสียง เพื่อใช้ในการออกเสียงให้ตรงกับคำพูด
3. การอ่าน เป็นการใช้ความสามารถในการผสมผสานของตัวอักษร ออกเสียง เป็นคำ หรือประโยค ทำให้เข้าใจความหมายในการสื่อความโดยการอ่าน
4. การอ่าน เป็นการสื่อความหมายที่ถ่ายทอดความคิด ความรู้ จากผู้เขียนถึงผู้อ่าน
5. การอ่าน เป็นการพัฒนาความคิด โดยที่ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถหลายๆ ด้าน เช่น ใช้การสังเกต จำรูปคำ

อรรถาธิบาย (2541 : 18) การอ่าน เป็นกระบวนการแปลความหมายของตัวอักษร ออกมาเป็นถ้อยคำ หรือความเข้าใจจากตัวอักษรมาเป็นความคิด แล้วสามารถนำความคิดนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

ศศิธร วงศ์ชาติ (2542 : 12) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการแปลความหมายของ สัญลักษณ์ โดยผ่านกระบวนการทางความคิดไปสู่ความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ซึ่งต้องอาศัยทักษะการ วิเคราะห์คำ ถอดความ ตีความ ขยายความ และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2542 : 2) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือ การที่ผู้อ่านสามารถจำเรื่องได้ และเก็บไว้ในสมอง ถ้ามีโอกาสเล่าให้ผู้อื่นฟังก็สามารถเล่าได้ถูกต้อง แต่การที่ผู้อ่านจะจำข้อความที่อ่านได้ก็ต้องเข้าใจความหมายของคำ รู้หน้าที่ของคำ อีกทั้งสามารถ แยกพยัญชนะ สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์ออกจากคำได้ อีกประการหนึ่ง ผู้อ่านจำเรื่องได้มาก หรือน้อยยังขึ้นอยู่กับความสนใจเรื่องนั้นด้วย

นภดล จันทรพิชญ (2542 : 73) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่าน คือ การแปล ความหมายของตัวอักษร เครื่องหมายสัญลักษณ์ เครื่องสื่อความหมายต่างๆ ที่ปรากฏแก่ตาออกมา เป็นความคิดความเข้าใจเชิงสื่อสาร แล้วผู้อ่านสามารถนำความคิดความเข้าใจนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ต่อไป

เตือนใจ คุรุกระโทก (2543 : 3) ได้อธิบายว่า การอ่าน เป็นกระบวนการแปลความหมาย ของตัวอักษร เป็นความคิดโดยอาศัยประสบการณ์เดิม แล้วนำความคิดไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

แม่นมาศ ขวลิต (2544 : 3) กล่าวถึงความหมายของการอ่านว่า การอ่านเป็นกระบวนการ ทางสมอง ในการรับสาร ซึ่งแสดงด้วยถ้อยคำที่เขียนไว้เป็นลายลักษณ์ (ภาพ รหัส แผนภูมิ) และ อักษร โดยใช้อวัยวะสำหรับรับสารที่แสดงเป็นลายลักษณ์อักษร คือ ตา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2546 : 7) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านว่า การอ่านหมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษรที่อ่านออกมาเป็นความรู้ ความคิด และเกิด ความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านตรงกับเรื่องราวที่ผู้เขียนเขียน ผู้อ่านสามารถจำความรู้ ความคิด หรือสาระ จากเรื่องราวที่อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

แฮริส และสมิธ (Harris ; & Smith. 1976 : 14) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นรูปแบบของการสื่อความหมาย แลกเปลี่ยนความคิด ข่าวสาร ความรู้ระหว่างผู้อ่านกับ ผู้เขียนนั่นคือ ผู้เขียนจะแสดงความคิดเห็นของตนบนกระดาษไปตามภาษาของแต่ละคน และผู้อ่าน ก็พยายามให้ได้ความหมายที่ผู้เขียนเขียนไว้

กู๊ดแมน (Goodman. 1979 : 5 - 6) กล่าวว่า การอ่าน คือ กระบวนการรับรู้ทางภาษา (Receptive Language Process) การอ่านยังเกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดในระหว่างที่สายตามองตามสัญลักษณ์ สมองจะคิด และตีความ ทำความเข้าใจกับข้อความนั้นๆ ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคิดกับภาษาในการอ่าน ตลอดจนถอดความหมายจากผู้เขียนได้อย่างกลมกลืน

รูบิน (Rubin. 1993 : 6 – 7) การอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกรวมถึงความเข้าใจในบทอ่าน และรับรู้ถึงความหมายของคำโดยอาศัยกระบวนการคิดเพื่อสื่อความหมายของสัญลักษณ์ในบทอ่าน

ลิว และคินเซอร์ (Leu ; & KinZer. 1995 : 11) กล่าวถึงการอ่านว่า เป็นเรื่องของการพัฒนาการเป็นปฏิสัมพันธ์ และเป็นกระบวนการก่อให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งขึ้นกับความสามารถของบุคคลในการที่จะเข้าใจข้อความเกี่ยวกับภาษา

จากความหมายของการอ่านดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่านเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้เป็นกระบวนการแปลความหมายจากสัญลักษณ์ หรือตัวอักษรออกมาเป็นถ้อยคำ หรือความคิดของผู้อ่าน เพื่อสื่อความหมายของสัญลักษณ์ หรือตัวอักษรที่อ่านระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้มีความเข้าใจตรงกัน การอ่านมีความสำคัญต่อการเรียนการศึกษาค้นคว้าความรู้ ตลอดจนนำไปใช้ประกอบอาชีพในการดำรงชีวิตต่อไป

2.2 ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญยิ่งเพราะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ในทักษะวิชาด้านอื่นๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตต่อไป นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ ดังนี้

บันลือ พุกกะวัน (2533 : 10 -11) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า

1. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้
2. เด็กที่อ่านเป็นย่อมได้รับการยอมรับสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลในสังคมได้อย่างมั่นใจ
3. การอ่านได้ อ่านเป็น เป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถค้นคว้าหาความรู้

เพิ่มเติมได้อย่างกว้างขวาง

4. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการประกอบอาชีพของผู้เรียนในอนาคต
5. การอ่านมีความจำเป็นต่อการเป็นพลเมืองดีในการรับรู้ข่าวสาร เหตุการณ์บ้านเมือง
6. การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการวิเคราะห์ ตัดสินใจในการเลือกตัวแทน

ในด้านการเมือง การปกครอง

7. การอ่านนับเป็นกิจกรรมสำคัญในการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ได้รับความเพลิดเพลิน และพัฒนาด้านจิตใจอีกด้วย

8. การอ่านทำให้ผู้เรียนทราบและสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม พัฒนาตนเองได้

เสริมศรี หอทิมาวรรณกุล (2539 : 348) กล่าวว่า นอกจากการอ่านเป็นทักษะสำคัญของการแสวงหาความรู้แล้ว การอ่านยังมีความสำคัญในด้านอื่นๆ อีกดังนี้

1. การอ่านเป็นพื้นฐานของการเรียนวิชาอื่นๆ ทั้งนี้เพราะต้องการหาความรู้ ในสาขาวิชาต่างๆ จำเป็นต้องอาศัยทักษะการเป็นเครื่องมือ

2. การอ่านเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้สึก และความต้องการระหว่างบุคคล กับบุคคล

3. การอ่านเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เป็นผู้ที่สำเร็จในการประกอบอาชีพเพราะได้อ่านเอกสารความรู้ในการปรับปรุงงานของตนเองอยู่เสมอ

4. การอ่านเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เพราะถ้าเราอ่านได้ก็สามารถทำความเข้าใจร่วมกับผู้อื่นๆ ได้เป็นอย่างดี ตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ผ่านไปได้อย่างราบรื่น

รุ่งจิตต์ อิงวิยะ (2542 : 11) ได้กล่าวว่าการอ่านมีความสำคัญมาก ทั้งนี้เพราะการศึกษาหาความรู้ด้วยการอ่านเป็นวิธีที่สะดวกมาก วัสดุหรือสื่อต่างๆ สำหรับการอ่านหาได้ง่าย ผู้อ่านจะอ่านเวลาใดก็ได้ และผู้อ่านยังมีเวลาไตร่ตรอง ตรวจสอบ ทบทวน คัดเลือก และเปรียบเทียบเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ นอกจากนี้การอ่านยังช่วยพัฒนาแนวคิดได้เป็นอย่างดี

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543 : 1) กล่าวว่า การอ่านเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ การรู้และให้วิธีอ่านที่ถูกต้อง จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน

สนิท สัตโยภาส (2545 : 93 – 94) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้ มีความรอบรู้ไม่เคยอยู่เฉพาะเรื่อง ยิ่งถ้าได้อ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร หรือนิตยสารอยู่เป็นประจำแล้ว ก็จะทำให้ผู้อ่านเป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์ รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม และโลก เมื่อเข้าวุ่นสนทนากับใครก็จะร่วมสนทนาได้ เข้าใจ และเข้าใจสังคมได้โดยไม่ขัดเขิน

2. การอ่านจะช่วยพัฒนาความคิด และยกระดับสติปัญญาให้สูงขึ้น เพราะเมื่ออ่านมากย่อมรู้มาก เมื่อมีความรู้มากย่อมก่อให้เกิดสติปัญญาที่แหลมคม ฉลาดปราดเปรื่อง และอ่านถึงขั้นเชี่ยวชาญในเรื่องที่สนใจ และคิดตามอ่านก็ได้

3. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญของการศึกษา เพราะไม่ว่านักเรียนนักศึกษาจะเรียนวิชาใดล้วนอาศัยการอ่านช่วยศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพิ่มเติมจากที่เรียนในชั้นทั้งสิ้น

4. การอ่านช่วยให้มีความก้าวหน้าในอาชีพ เพราะการประกอบอาชีพทุกอาชีพย่อมอาศัยความรู้ความสามารถ ความชำนาญในการทำงาน ถ้าบุคคลใดพยายามแสวงหาความรู้ความสามารถใส่ตนให้ทันสมัย และสอดคล้องกับวิทยาการใหม่ๆ อยู่เสมอ ย่อมมีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพมากกว่าผู้ที่ไม่พัฒนาตนเอง และวิธีการสำคัญประการหนึ่งที่จะได้ความรู้ประสบการณ์ และความสามารถในวิทยาการใหม่ๆ คือการ “การอ่าน”

5. การอ่านช่วยปรับปรุงบุคลิกภาพให้ดีขึ้น ด้วยเหตุที่หนังสือในกลุ่มเนื้อหาซึ่งเสนอแนะเกี่ยวกับการวางตน การพูดจา การเข้าสังคม การแต่งกาย ตลอดจนแนะนำการปฏิบัติตนไปในทางที่เหมาะสม และทันสมัยมีอยู่มากมาย ถ้าผู้อ่านได้นำข้อแนะนำเหล่านั้นมาทดลองปฏิบัติตาม ก็จะทำให้บุคลิกภาพเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีได้

6. การอ่านช่วยแก้ปัญหาในใจได้ เพราะปัญหาที่เราประสบในชีวิตประจำวัน อาจมีวิธีแก้ไขในหนังสือที่อ่าน ก็สามารถนำมาประยุกต์แก้ปัญหาของเราได้ เช่น ปัญหาชีวิต ปัญหาสุขภาพ ปัญหาการดูแลลูก ปัญหากฎหมาย หรือปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ เป็นต้น

7. การอ่านทำให้เกิดการจรรโลงใจ ได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนานช่วยให้จิตใจได้พักผ่อนหลังจากที่เคร่งเครียดกับงานมา

8. การอ่านช่วยให้เราใช้เวลาว่างอย่างมีคุณค่า หรือเรียกว่า “การอ่านช่วยฆ่าเวลาให้มีค่า”

จากความสำคัญของการอ่าน สรุปได้ว่า ความสำคัญของการอ่านเป็นเครื่องมือที่ใช้ ในการแสวงหาความรู้ ซึ่งจะต้องรู้ และใช้วิธีอ่านที่ถูกต้อง ฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี เกิดความชำนาญ และมีความรู้กว้างขวาง และนำมาซึ่งการพัฒนาในด้านความรู้ ความคิด และด้านอื่นๆ ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพื่อนำไปใช้ ในการดำเนินชีวิต ได้มีนักการศึกษา และนักวิชาการได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่าน ไว้ดังนี้

ศรีรัตน์ เจริญจันทร์ (2536 : 8) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการอ่าน ดังนี้

1. อ่านเพื่อความรู้ คนเราต้องการให้ความรู้ของตนเองออกมามีขอบเขตออกไปจากที่มีอยู่เดิม เพื่อให้เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจตนเอง รู้ทันต่อความก้าวหน้าต่างๆ
2. อ่านเพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น

3. อ่านเพื่อความเพลิดเพลินหรือความบันเทิง เช่น การอ่านหนังสือพิมพ์ หรือสิ่งตีพิมพ์ที่มีเนื้อหาไม่เป็นวิชาการนัก

4. อ่านเพื่อจรรโลงใจ บางครั้งชีวิตของคนเราพบปัญหา และเกิดความท้อใจ หากได้อ่านหนังสือที่เกี่ยวกับบุคคลที่ฝ่าอุปสรรคชีวิตจนประสบความสำเร็จ ทำให้ผู้ที่หมดหวังในชีวิต มีกำลังใจดีขึ้น อ่านเพื่อสนองความต้องการอื่นๆ เช่น หนังสือแนะแนวทางแก้ไขปัญหา เพื่อสร้างบุคลิกภาพ การสร้างฐานะทางเศรษฐกิจ

วรรณิ โสมประยูร (2537 : 127 – 128) แบ่งจุดมุ่งหมายในการอ่านดังนี้

1. การเพื่อกันหาความรู้เพิ่มเติม เช่น อ่านตำรา อ่านบทความ อ่านสารคดี
2. การอ่านเพื่อความบันเทิง เช่น อ่านนวนิยาย อ่านการ์ตูน อ่านวรรณคดี
3. การอ่านเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น อ่านหนังสือประเภทชวนหัวต่างๆ
4. การอ่านเพื่อหารายละเอียดของเรื่อง เช่น อ่านสารคดี อ่านประวัติศาสตร์
5. การอ่านเพื่อวิเคราะห์ วิจารณ์ จากข้อมูลที่ได้ เช่น การอ่านข่าว
6. การอ่านเพื่อหาประเด็นว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นของจริง เช่น การอ่านคำโฆษณาต่างๆ

7. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น อ่านบทความในวารสาร
8. การอ่านเพื่อปฏิบัติตาม เช่น อ่านคำสั่ง อ่านคำแนะนำ อ่านคู่มือการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า

9. การอ่านเพื่อออกเสียงให้ถูกต้อง ชัดเจน มีน้ำเสียงเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง และเหมือนกับพูด เช่น อ่านบทละครต่างๆ

นภดล จันทรพิชญ (2542 : 74 -75) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านเพื่อศึกษาความรู้ เป็นการอ่านเพื่อมุ่งให้ได้ความรู้ในเรื่องที่ต้องการศึกษา เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องราวเนื้อหานั้นๆ โดยผู้อ่านอาจจะต้องการศึกษาหาความรู้โดยละเอียด หรือโดยย่อก็ได้ การอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ มักใช้ในการอ่านตำราวิชาต่างๆ หรืออ่านงานเขียนเฉพาะเรื่องที่ต้องการศึกษาเข้าใจ

1. อ่านเพื่อความเพลิดเพลินบันเทิงใจ ผู้อ่านมุ่งที่ความผ่อนคลายอารมณ์ ความเพลิดเพลินที่เกิดจากการอ่าน อันได้แก่ การอ่านหนังสือประเภทบันเทิงคดี นวนิยาย หรือสารคดีที่มีเนื้อหาสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น สารคดีท่องเที่ยว วรรณคดี วารสาร นิตยสาร ที่ประกอบด้วยเรื่องราวในแนวสาระบันเทิงต่างๆ การอ่านเพื่อจุดมุ่งหมายนี้เป็นการอ่านที่ใช้มากในชีวิตประจำวันของคนทั่วไป
2. อ่านเพื่อหาคำตอบในสิ่งที่ต้องการ ซึ่งหมายถึงการคิดค้นในเรื่องที่ตนสนใจ เป็นพิเศษ

3. อ่านเพื่อฝึกทักษะในการอ่านออกเสียงเป็นการฝึกฝนตนเองในการอ่านออกเสียง เพื่อให้ผู้อื่นฟังแล้วเกิดความรู้ ความเข้าใจ หรือความหมายซาบซึ้งในอรรถรส ทั้งนี้แล้วแต่ประเภทของงานเขียน ส่วนผู้อ่านนั้นมุ่งที่การฝึกฝนการอ่านออกเสียงของตนให้ถูกต้องชัดเจน และเหมาะสมตามประเภทของงานเขียนที่นำมาอ่าน

หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2543 : 52 – 53) กำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

1. อ่านได้ถูกต้อง คล่องแคล่วรวดเร็ว
2. อ่านจับใจความและเข้าใจถูกต้อง
3. อ่านได้โดยไม่ต้องอ่านย้อนหน้าย้อนหลัง
4. เข้าใจความสัมพันธ์ในเนื้อเรื่อง รวบรวมรายละเอียดสามารถขยายความได้
5. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
6. วิเคราะห์เรื่องที่อ่าน
7. เข้าใจความรู้สึก และอารมณ์ในเรื่องที่อ่านได้
8. อ่านในใจได้โดยไม่ทำปากขมุบขมิบ

เตือนใจ กรุยกระโทก (2543 : 18) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านหนังสือทุกครั้ง ผู้อ่านควรกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน เช่น อ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เพื่อความสนุกสนาน หรืออ่านเพื่อต้องการอยากรู้

มิลเลอร์ (Miller. 1973 : 15) ได้อธิบายถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ 6 ข้อ ดังนี้

1. อ่านเพื่อความเข้าใจอย่างคร่าวๆ
2. อ่านเพื่อจับใจความ
3. อ่านเพื่อสำรวจรายละเอียด
4. อ่านเพื่อความเข้าใจอย่างถ่องแท้
5. อ่านเพื่อใช้วิจารณ์ตามข้อความที่อ่าน
6. อ่านเพื่อวิเคราะห์ข้อความหรือแนวคิดจากเรื่อง

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2546 : 9) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการอ่าน ดังนี้

1. การอ่านหาความรู้ ได้แก่ การอ่านหนังสือประเภทตำราทางวิชาการ การวิจัยประเภทต่างๆ หรือการอ่านผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
2. การอ่านเพื่อความบันเทิง ได้แก่ การอ่านจากหนังสือประเภทตำราทางวิชาการ สารคดีท่องเที่ยว นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล การ์ตูน บทประพันธ์ บทเพลง

3. การอ่านเพื่อทราบข่าวสาร ความคิด ได้แก่ การอ่านหนังสือประเภทบทความ
บทความวิจารณ์ ข่าว รายงานการประชุม

4. การอ่านเพื่อจุดประสงค์เฉพาะแต่ละครั้ง ได้แก่ การอ่านที่ไม่เฉพาะเจาะจง แต่
เป็นการอ่านเป็นครั้งคราวในเรื่องที่สนใจอยากรู้ เช่น การอ่านประกาศต่างๆ การอ่านแผ่นพับ
ประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่เป็นการอ่านเพื่อให้ความรู้ และนำไปใช้ หรือนำไปเป็นหัวข้อในการสนทนา

จากจุดมุ่งหมายของการอ่าน สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านขึ้นอยู่กับความต้องการ
อ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้ เพื่อความเพลิดเพลิน และเพื่อให้รู้เท่าทันต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นใน
สังคมปัจจุบัน และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น

2.4 ขั้นตอนในการสอนอ่าน

บันลือ พุททษะวัน (2533 : 117 -118) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสอนอ่าน ดังนี้

1. ขั้นเตรียม ได้แก่ การเตรียมตัวที่จะสอนนับตั้งแต่เด็กก้าวย่างเข้าโรงเรียน ในวันแรก
รวมถึงการปฐมนิเทศเด็ก การพัฒนาความพร้อม และการแก้ไขช่วยเหลือให้เด็กได้เรียนและเล่นร่วมกัน
ไปด้วย

1.1 การเตรียมการอ่าน ถือว่าเป็นการเตรียมงานในขั้นการปรับปรุงพื้นฐานภาษาพูด
กิริยามารยาท และระเบียบในการอยู่ร่วมกัน โดยใช้การฟัง การพูด ในการเตรียมตัวเด็ก การสังเกต
การเรียกชื่อ สิ่งของ สภาพแวดล้อมทั่วไปทั้งในโรงเรียน และที่บ้าน ตลอดจนการเล่าถึง กิจกรรม
ประจำวัน

1.2 การพัฒนา และตรวจสอบความพร้อมในการอ่าน เช่น การสังเกต ความเหมือน
ความแตกต่าง ความสัมพันธ์ของกล้ำเนื้อกับสายตา การฝึกกล้ามมือ การเล่นเกม การขับร้อง การฝึกวาด
ปั้น พับกระดาษ เพื่อนำไปสู่การพูด การฟังได้อย่างกว้างขวาง

1.3 การฝึกอ่าน เริ่มนับตั้งแต่การฝึกอ่านพจนานุกรมภาพ (พยัญชนะ) พจนานุกรม
เสียง (สระ) การฝึกนึกคำที่เริ่มด้วยพยัญชนะต้น หรือเสียงพร้อมกับการช่วยเหลือแก้ไขอย่างใกล้ชิดจาก
ครูผู้สอนไปด้วย

1.4 ฝึกอ่านบัตรคำประกอบภาพ และบัตรประโยคประกอบภาพเรื่องราว หรือ
นิทานสั้นๆ โดยฟังจากครูอ่านหนังสือ และเปิดให้ดูภาพไปด้วย

1.5 ฝึกฟังครูเล่านิทาน นิทานพื้นบ้าน เด็กฝึกพูด หรืออ่านตามครู และฝึกให้
เด็กที่ฟังเล่าเรื่องย่อๆ ได้

1.6 ฝึกท่องจำบทประพันธ์ง่ายๆ ต่อคำสัมผัส หรือคำคล้องจองเป็นตอนๆ

2. ^{ขั้น}เริ่มอ่าน หมายถึง การเริ่มอ่านหนังสือที่เป็นเรื่องราวสั้นๆ นิทาน กิจวัตรประจำวัน โดยใช้วิธีจำรูปคำและภาพประกอบ
 - 2.1 ฝึกอ่านคำและประโยคประกอบภาพ
 - 2.2 ฝึกอ่านประโยคและเรื่องราว โดยอาศัยภาพประกอบช่วย
 - 2.3 ฝึกอ่านนิทานสั้นๆ หรือเรื่องราวที่ครู และนักเรียนจัดเตรียมหรือแต่งขึ้น หรือ แผนภูมิประสบการณ์ที่ช่วยขยายประสบการณ์
 - 2.4 ฝึกให้ใช้การเทียบคำ เทียบประโยค เพื่อใช้ประโยชน์ในการอ่าน
 3. ^{ขั้น}อ่านหนังสือแตกหรือมีความก้าวหน้าในการอ่าน ได้แก่ สามารถใช้การอ่าน ได้ ยาวนานขึ้น โดยสามารถใช้วิธีสะกดตัวผสมช่วยในการอ่านคำแปลกๆ ใหม่ๆ
 - 3.1 ฝึกอ่านนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ และกิจวัตรประจำวันที่ใช้คำแปลกๆ
 - 3.2 ฝึกอ่านนิทานที่ยาวขึ้น และสามารถเล่าเรื่องราว ลำดับเหตุการณ์ได้
 - 3.3 ฝึกอ่านบทประพันธ์สั้นๆ โดยการใช้จักกลางจังหวะสัมผัส
 - 3.4 ฝึกอ่านเรื่องราว บทความ และสามารถจำรูปคำ เทียบคำ สะกดตัวได้ดีจนนำไปใช้แสดงความคิดเห็น รายงานได้
 4. ^{ขั้น}เสริมสร้างนิสัยในการอ่านที่ดี หมายถึง สามารถอ่านในใจได้เร็ว สามารถอ่าน เพื่อค้นคว้าหาคำตอบ หาความเพลิดเพลินจากการอ่าน อ่านหนังสือได้หลายรส หลายประเภท
 - 4.1 ฝึกอ่านในใจ และมีความสนใจในการอ่าน อ่านหนังสือได้หลายรส หลายประเภท
 - 4.2 ฝึกอ่านหนังสืออ่านประกอบเพื่อค้นหาสาระสำคัญ
 - 4.3 ฝึกอ่านแบบคร่าวๆ เพื่อให้ได้สิ่งที่สนใจ และเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่ ประเมินเรื่องราว และวิจารณ์หนังสือที่อ่านได้
 5. ^{ขั้น}อ่านหนังสือได้อย่างกว้างขวาง หมายถึง สามารถเล็งเห็นคุณค่าประโยชน์ของการอ่าน เกิดรสนิยมในการอ่านหนังสือประเภทใดประเภทหนึ่ง มีความสนใจในวรรณคดี เจริญย์ และสารคดี จนสามารถหยิบยกส่วนที่ดีเด่นขึ้นอ้างอิง ชักชวนให้ผู้อื่นสนใจภาษาได้
- จากขั้นตอนการอ่าน สรุปว่า ครูผู้สอนต้องรู้จักหาข้อความหรือคำที่จำให้เด็กอ่านต้องเป็น สิ่งที่ได้สนใจ และเร้าความสนใจให้เด็กอยากอ่าน ครูต้องศึกษาขั้นตอนการสอนอย่างถ่องแท้ และสอน ตามลำดับขั้นตอนการสอนอ่าน ได้แก่ ขั้นเตรียม ขั้นเริ่มอ่าน ขั้นอ่านหนังสือแตก หรือมีความก้าวหน้า ในการอ่าน ขั้นเสริมสร้างนิสัยที่ดีในการอ่าน และขั้นอ่านหนังสือได้อย่างกว้างขวาง ก็จะทำให้เด็กมี ความสามารถในการอ่าน
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2542 : 156 - 158) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสอนอ่านออกเสียง ครูควรดำเนินการตามลำดับขั้น ดังนี้

1. พิจารณาประเภทของข้อความที่นำมาอ่าน ข้อความแต่ละประเภท เช่น นิทาน สารคดี และบทความที่ให้ความรู้สึกต่างๆ ย่อมมีวิธีการอ่านแตกต่างกัน ดังนั้น ครูจึงควรแนะนำให้นักเรียนพิจารณาข้อความก่อนการอ่าน เพื่อให้รู้ว่าเป็นประเภทใด แล้วจึงพิจารณาต่อไปว่าจะอ่านอย่างไร โดยคำนึงถึงหลักสำคัญว่าการอ่านออกเสียงที่ตนจะอ่านนั้นจัดอยู่ประเภทใดใน 4 ข้อ ดังนี้

- 1.1 อ่านเพื่อให้ผู้ฟังซึ่งมีสารประเภทเดียวกับตนรับรู้
- 1.2 อ่านเพื่อเป็นการติดตามผลการอ่านในใจของตนว่าสามารถเก็บใจความได้ครบถ้วนหรือไม่
- 1.3 อ่านเพื่อให้ผู้ฟังซึ่งไม่มีสารประเภทเดียวกับตนรับรู้
- 1.4 อ่านตามจุดมุ่งหมายที่ครูกำหนด เช่น อ่านบทตลก บทตื่นเต้น บทละคร บทสนทนา ฯลฯ

2. แนะนำลักษณะของการอ่านออกเสียงที่ดี ควรคำนึงหลักต่อไปนี้

- 2.1 ไม่รู้สึกกระดากอาย หรือเก้อเขินขณะอ่านออกเสียงต่อหน้าผู้อื่น
- 2.2 ออกเสียงชัดเจน และถูกต้องเพื่อให้ผู้ฟังจับใจความได้ถูกต้อง
- 2.3 ไม่อ่านข้ามหรืออ่านกระโดดทำให้ผู้ฟังเข้าใจผิด เพราะใจความไม่ต่อเนื่อง
- 2.4 เว้นวรรคตอนในการอ่านได้ถูกต้อง
- 2.5 ออกเสียงดังให้ได้ยินทั่วถึง
- 2.6 อ่านในความรู้สึกตามบทบาทของผู้เขียน โดยพิจารณาตามประเภทของสารที่อ่าน

3. จัดกิจกรรมการอ่านออกเสียงควบคู่กับการอ่านในใจ หมายความว่า เมื่อมีการอ่านในใจ ควรมีการอ่านออกเสียงต่อกันไป เพื่อให้นักเรียนแลเห็นความแตกต่าง เป็นการฝึกความถูกต้องในการอ่านออกเสียง และเป็นการช่วยทำให้กิจกรรมการสอนมีความสมบูรณ์มากขึ้น

4. การเตรียมสื่อเพื่อใช้ในการอ่านออกเสียง มีหลายวิธีดังนี้

- 4.1 นักเรียนเป็นผู้เตรียมสื่อ เช่น แต่งบทละครหรือนิทาน หาข่าว และข้อความอื่นๆ แล้วนำมาอ่านออกเสียง
- 4.2 ครูเตรียมนิทานที่ตรงกับความสนใจของนักเรียน สื่อที่นำมาใช้อ่านออกเสียงจะต้องคำนึงถึงความยากง่ายให้เหมาะสมกับความสามารถในการอ่านของนักเรียน และจะต้องไม่ยาวจนเกินไป เพราะมุ่งที่จะให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสได้อ่าน หากมีคำที่นักเรียนอ่านออกเสียง ไม่ถูกต้องควรให้เปิดอ่านปทานุกรมทุกครั้ง เพื่อตรวจดูเสียงอ่านของคำที่ถูกต้องต่อไป

5. วิธีฝึกอ่านออกเสียง ควรดำเนินการในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

5.1 อ่านออกเสียงพร้อมกันเป็นกลุ่ม ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5 – 6 คน ให้นักเรียนที่ซื่อายกับที่กล้าแสดงออกคละกัน เพื่อฝึกให้คนที่มึนสียไม่กล้าแสดงออก เกิดความเชื่อมั่น และไม่รู้สึกละอายใจ ครูพิจารณาความพร้อมเพรียง และความถูกต้องเป็นประการสำคัญ การอ่านในลักษณะนี้สามารถใช้เป็นกิจกรรมขั้นพื้นฐานของการอ่านประสานเสียง และการร้องเพลงประสานเสียงได้เป็นอย่างดี

5.2 อ่านออกเสียงเป็นรายบุคคลตามข้อความ หรือบทเรียนที่กำหนดให้ ซึ่งมีทั้งคำยาก และเว้นวรรคตอนในการอ่านให้ถูกต้อง นอกจากนั้นให้นักเรียนฝึกการเน้นเสียง และใส่อารมณ์ประกอบการอ่านตามข้อความที่กำหนดไว้ ครูอาจจัดทำเป็นเวทีสำหรับที่ผู้อ่านออกเสียงหรืออาจมีฉากประกอบเพื่อให้แลดูตื่นเต้น คือ การอ่านที่จะได้ผลนั้นต้องมีการฝึกฝนทุกวัน

5.3 ให้ดูตัวอย่างจากผู้ใหญ่ที่อ่านออกเสียงดี เพื่อฝึกหัดตามแบบอย่าง เช่น โฆษกอ่านข่าวโทรทัศน์ ตลอดจนผู้ที่มีชื่อเสียงในการอ่านออกเสียงบทความต่างๆ สิ่งสำคัญที่จะต้องเน้น คือ การอ่านที่จะได้ผลดีนั้นต้องมีการฝึกฝนทุกวัน

2.5 หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537 : 58 – 62) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการสอนอ่านที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

1. ทฤษฎีของ Trabasso ได้กล่าวว่าการอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้อง และมีความสัมพันธ์กัน 2 ประการ คือ ผู้อ่านรับรู้สาร ต่อจากนั้นจะทำการเปรียบเทียบโดยอาศัย ประสบการณ์เดิม ทฤษฎีนี้ได้เน้นว่า ระดับการอ่านของผู้ที่อ่านจะไม่คงที่ ในขณะที่อ่านข้อความ ผู้อ่านจะควบคุมเพียงโครงสร้างผิวเผินจนกว่าสารที่รับรู้ จะได้รับการเปรียบเทียบ เช่น เมื่อเด็กอ่านประโยค “ฉันเห็นลูกบอลสีแดง” เมื่ออ่านเสร็จแล้วหากยังไม่เคยมีประสบการณ์ก่อนว่าสีแดงเป็นอย่างไร ก็จำเป็นต้องอาศัยผู้รู้แนะนำช่วยตัดสินใจ เมื่อเด็กได้พบสิ่งของที่มีสีแดงก็จะใช้ประสบการณ์ ที่เคยมีมาก่อนพิจารณาและตัดสินใจได้ ดังนั้นลำดับขั้นของการอ่านตามพื้นฐานทฤษฎีนี้ จึงแบ่งเป็น 3 ขั้นตามแผนภูมิ

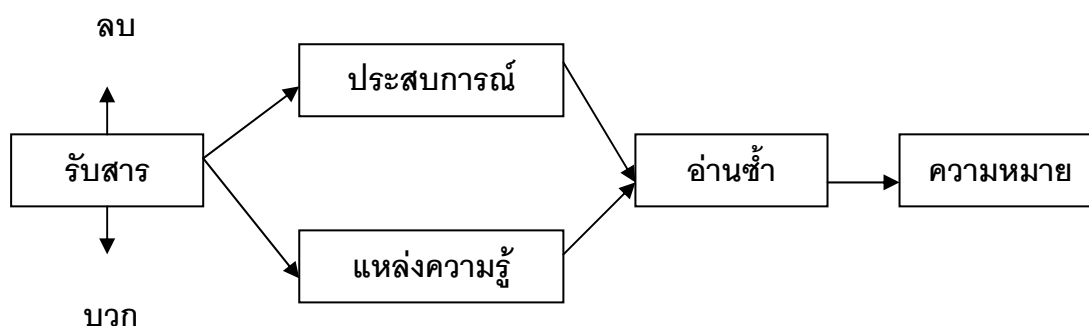

ก. การรับสารโดยใช้สายตารับรู้

ข. การใช้ประสบการณ์เดิม ความจริง และภาพทำการเปรียบเทียบกับสารที่ได้รับว่าแตกต่างไปจากประสบการณ์เดิมหรือไม่ ถ้าเป็นเรื่องที่ไม่รู้จัก ผู้อ่านจะอ่านทบทวน 2-3 ครั้ง จนกว่าจะตัดสินใจว่าอะไรคือคำตอบที่แท้จริง

ค. คำตอบที่ได้จากการเปรียบเทียบประสบการณ์เดิม หรือโดยอาศัยความรู้จากแหล่งอื่นมาช่วยตัดสินใจนั้นถือว่าเป็นความรู้ใหม่ที่ได้จากการอ่าน

2. ทฤษฎี Chase และ Clark เป็นทฤษฎีที่เน้นถึงความสัมพันธ์ของใจความที่อ่านกับประสบการณ์เดิม โดยมีขั้นตอนของการอ่าน ดังแผนภูมิ

ก. ผู้อ่านจะรับสารแล้วทำการเปรียบเทียบกับประสบการณ์ของจริง และภาพ ถ้าไม่ตรงกับข้อมูลดังกล่าว หรือยังไม่มีคามสนใจ ก็จะใช้วิธีอ่านซ้ำข้อความนั้น

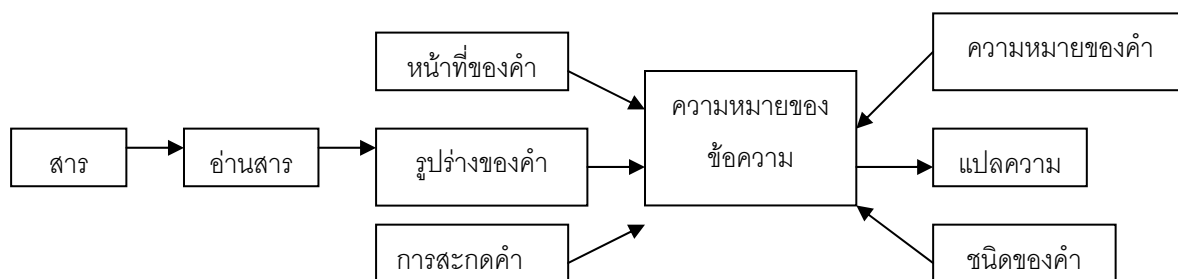
ข. สารที่ให้ความรู้สึกในทางลบ จะให้เวลาในการรับรู้ไวและนาน หมายความว่าเมื่อรับรู้แล้วจะเก็บไว้นานกว่าสารให้ความรู้สึกบวก ซึ่งระยะเวลาในการเก็บจะสั้นกว่าหรืออาจลืมตัวได้เร็วกว่าสารที่ให้ความรู้สึกในทางลบ

มาลีเป็นเด็กดี เธอจึงได้รับคำชมเชยจากครู (บวก)

นิดไม่ทำการบ้าน จึงถูกอาจารย์ตี 3 ที (ลบ)

ค. ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปร่างลักษณะ และความหมายของคำจะได้รับการบันทึกไว้ในสมอง

3. ทฤษฎี Rumelhart ได้กล่าวถึงการอ่านว่าเป็นกระบวนการที่ทำงานคล้ายกับเครื่องคอมพิวเตอร์ มีความซับซ้อน แต่ละขั้นตอนจะมีความสัมพันธ์กัน ถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่งจะทำให้การอ่านไม่สมบูรณ์

ผู้อ่านจะเริ่มต้นด้วยการอ่านสารโดยพิจารณารูปร่างของคำที่รู้จัก เพื่อทำความเข้าใจความหมาย ต่อจากนั้นการเปรียบเทียบความหมายของคำกับความรู้อยู่เดิมที่มีอยู่เพื่อเป็นการพิสูจน์หาข้อเท็จจริง โดยผู้อ่านจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของคำ ความหมาย การสะกดคำ และชนิดของคำ องค์ประกอบเหล่านี้จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถแปลความหมายของสารได้ หลักสำคัญของทฤษฎี มีอยู่ 4 ประการ คือ

ก. การที่ผู้อ่านจะรับรู้ว่าคำนั้นเป็นชนิดใด ต้องสังเกตหน้าที่ของคำที่อยู่ใกล้เคียง ในประโยคเดียวกันหรือในข้อความใกล้เคียงกันว่าคำนั้นทำหน้าที่อย่างไร

ข. การที่ผู้อ่านจะรับรู้ความหมายของคำขึ้นอยู่กับความเข้าใจ ความหมายของคำใกล้เคียงอาจเป็นคำที่มาก่อนหรือหลังก็ได้ จะเป็นแนวทางชี้แนะให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของ คำใหม่ได้เร็วขึ้น

ค. การที่ผู้อ่านจะรับรู้หน้าที่ของคำนั้น ขึ้นอยู่กับความเข้าใจของผู้อ่านเกี่ยวกับหน้าที่ของคำอื่นที่มาก่อนหรือหลังคำใหม่ จะเป็นแนวทางช่วยชี้แนะหน้าที่ของคำใหม่ให้ผู้อ่านเข้าใจ

ง. การที่ผู้อ่านจะแปลความหมายของคำขึ้นอยู่กับบริบทของคำบางคำ

จะเห็นได้ว่าทฤษฎีเหล่านี้เน้นความสัมพันธ์ของคำ ประโยค และข้อความ ผู้อ่านจะต้องรู้จักความหมายของคำ ชนิด/หน้าที่ รูปร่าง และสะกดได้ จะช่วยให้เข้าใจความหมายของเรื่องราวทั้งหมด นักการศึกษาได้ชี้ให้เห็นการทำงานของกระบวนการอ่านซึ่งคล้ายกับระบบการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ แท้ที่จริงเป็นการแยกให้เห็นว่าสมองจะต้องมีความรู้ในเรื่องอะไรบ้าง เป็นการชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างสารกับสมองของผู้อ่านเท่านั้นเอง

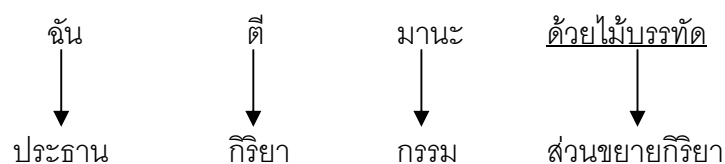
4. ทฤษฎีของ Daves ได้กล่าวว่า ข้อความหรือเรื่องราวที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุง ประโยคให้มีความเกี่ยวข้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จนเป็นที่เข้าใจของผู้อ่าน ในลักษณะเช่นนี้ถือว่า มีความสัมพันธ์ในที่นี้คือ ความเกี่ยวข้องความหมายในแต่ละประโยคนั้นเอง แม้บางครั้งประโยค แต่ละประโยคไม่ได้เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กัน หากผู้อ่านพยายามดึงความหมายเข้ามาเกี่ยวข้องก็สามารถสร้างความสัมพันธ์ของประโยคได้ เช่น

ประโยคที่ 1 ผู้ชายทุกคนสวมกางเกงสีน้ำเงิน

ประโยคที่ 2 ผู้หญิงบางคนสวมกางเกงสีน้ำเงิน

จากทั้งสองประโยคทำให้ผู้อ่านรู้ว่าในกลุ่มคนที่ผู้เขียนกล่าวนี้มีผู้ชายกับผู้หญิงและผู้ชายทุกคนที่อยู่ในกลุ่มสวมกางเกงสีน้ำเงิน ในขณะที่เดียวกันก็มีผู้หญิงบางคนที่อยู่ในกลุ่มนี้สวมกางเกงสีน้ำเงิน ดังนั้น ประโยคที่ 1 จึงเป็นประโยคนำให้กับประโยคที่ 2 และอาจกล่าวได้ว่าประโยคที่ 2 เป็นประโยคสรุป ผู้อ่านจะรู้ความหมายที่คล้ายกันของประโยคที่ 1 และที่ 2 คือ การที่ผู้ชายและผู้หญิงสวมกางเกงสีน้ำเงิน ส่วนข้อต่างกันก็คือ ผู้ชายทุกคนกับผู้หญิงบางคนสวมกางเกงสีน้ำเงิน Dawes เชื่อว่า ผู้อ่านจะเห็นข้อแตกต่างและคล้ายกันของความหมายในประโยค ที่อ่าน คือ การที่ประโยคเหล่านี้ไม่สามารถที่จะแยกได้ว่าอะไรเหมือนกันและต่างกัน ข้อความที่มีลักษณะเช่นนี้ถือว่ามีความสัมพันธ์ในเชิงลบ

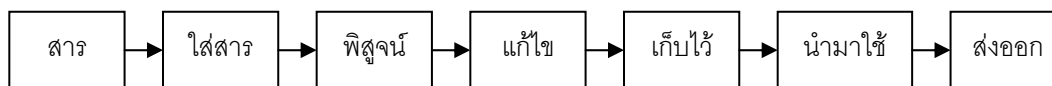
5. ทฤษฎีของ Frederken ทฤษฎีนี้ได้นำโครงสร้างทางหลักภาษาเป็นแกนสำหรับสร้างความเข้าใจในการอ่าน กล่าวคือ ผู้อ่านจำเป็นต้องทำความเข้าใจความหมายของถ้อยคำในประโยค การเข้าใจหน้าที่ของคำ การนำถ้อยคำมาเชื่อมโยงโดยอาศัยวิธีการทางหลักภาษา ซึ่งโครงสร้างของประโยคจะประกอบด้วย ประธาน กริยา กรรม และส่วนขยาย เช่น

ถ้าผู้อ่านเข้าใจโครงสร้างทางหลักภาษาก็จะเข้าใจความหมายของประโยค ทฤษฎีนี้ยังกล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของเรื่อง ที่ผู้อ่านมักพบเป็นส่วนมาก มีดังนี้

1. แนวคิดของเนื้อเรื่องที่อ่าน เป็นแนวคิดรวมตลอดเนื้อเรื่อง
2. แนวคิดย่อยๆ ของเนื้อเรื่องจะมีความสัมพันธ์กัน และเมื่อนำมารวมกันแล้วก็สามารถสรุปเป็นแนวคิดของเนื้อเรื่องทั้งหมดได้
3. ข้อเสนอแนะที่ผู้อ่านได้กล่าวไว้ในท้ายบท
4. บทสรุปรวมผลแนวคิดแต่ละบท หากเนื้อเรื่องมีหลายตอน เพื่อมิให้ผู้อ่านสับสน ผู้เขียนจึงมักจะมียุทธวิธีสรุปไว้ตอนท้ายของบทด้วย

นอกจากนั้น Frederken ยังได้กล่าวต่อไปว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่คล้ายกับโปรแกรมของคอมพิวเตอร์คิดเลข เมื่อใส่สารเข้าไปในโปรแกรมแล้วจึงจำเป็นได้รับการพิสูจน์จากผู้อ่านว่าถูกต้องหรือไม่ ทั้งนี้โดยใช้ประสบการณ์เดิมของผู้อ่านมาเปรียบเทียบหรือตัดสินใจ เมื่อได้รับการพิสูจน์แล้วจึงทำการเปลี่ยนแปลงแก้ไขด้วยการเก็บส่วนที่เป็นความรู้ไว้ในสมอง ส่วนที่ไม่จำเป็น ก็จะทิ้งไป ความรู้ที่ได้เก็บไว้นั้นจะได้รับการนำมาใช้เมื่อถึงเวลาจำเป็น กระบวนการอ่านตามแนวคิดของ Frederken

จากการศึกษาทฤษฎีการสอนอ่านดังที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ทฤษฎีการสอนอ่านเป็น ตัวกำหนดแนวทาง กระบวนการ ขั้นตอนในการสอนอ่าน เพื่อพัฒนาการสอนอ่านให้สอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนการสอนภาษา ทฤษฎีการสอนอ่านจึงนับว่าเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นสำหรับการศึกษา

2.6 งานที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บัวแก้ว บัวเย็น (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่มีความบกพร่องด้านสติปัญญาในระดับเรียนได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการเน้นการสอนแบบรู้แจ้งกับการสอนตามคู่มือครู ผลปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบรู้แจ้งมีความสามารถทางการอ่านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บุญศิริ ทศลี (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการใช้ตัวอักษรวิ่งไฟฟ้าคอมพิวเตอร์ในการสอนอ่านคำศัพท์ภาษาไทยแก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งระดับการได้ยินตั้งแต่ 27 เดซิเบลขึ้นไป จำนวน 8 คน โดยใช้ตัวอักษรวิ่งไฟฟ้าคอมพิวเตอร์ให้นักเรียนอ่านคำศัพท์ภาษาไทยออกเสียงตามครูโดยการดูภาพ และคำศัพท์ภาษาไทย จำนวน 15 คำ ให้เวลาเรียน 15 ครั้งๆ ละ 30 นาที ผลปรากฏว่า การใช้ตัวอักษรวิ่งไฟฟ้าคอมพิวเตอร์ในการสอนอ่านคำศัพท์ภาษาไทยให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ทำให้นักเรียนผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ร้อยละ 100

ปิยลักษณ์ พฤกษ์วัน (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาไทย เพื่อความเข้าใจโดยใช้แนวทางสอนอ่าน เอ อาร์ ซี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการทดลองปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียนหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าการประเมินผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมาน แต้มพิมาย (2543 : 43 -44) ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกอ่านคำควบกล้ำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการเรียนโดยใช้แบบฝึกอ่านคำควบกล้ำสูงกว่าก่อนเรียน

อัจฉรา นาคทรัพย์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน โดยใช้วิธีสอนอ่านเป็นคำ ผลวิจัยพบว่า การสอนอ่านเป็นคำมีประสิทธิภาพที่ 94.44/92.45 และนักเรียนมีความสามารถในการอ่านคำหลังการสอนอ่านเป็นคำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดวงเดือน จิตอารีย์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการใช้เพลงเพื่อพัฒนาการอ่านออกเสียงคำที่ใช้พยัญชนะ ร ล ว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนการอ่านออกเสียงเฉลี่ยร้อยละ 67/90 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และนักเรียนมีพฤติกรรมการอ่านออกเสียงคำที่ใช้พยัญชนะ ร ล ว ควบกล้ำ อยู่ในระดับปานกลาง

สมคิด บุญบุรณ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยใช้วิธีการสอนอ่านตามแบบ ปรากฏว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาในด้านการอ่านภาษาไทยมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

เบสท์ (Best. 1969 : 3316 – 4) ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านโดยใช้โปรแกรมการฝึกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนเกรด 2 – 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้โปรแกรมการฝึกผลสัมฤทธิ์ในการอ่านสูง และเหตุผลดังกล่าวขึ้นอยู่กับโปรแกรมการให้ความเข้าใจในรายละเอียดการใช้โปรแกรมการฝึก และเอาใจใส่ของครูด้วย

พินเตอร์ (Pinter. 1977 : 710 – 717 - A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำที่สอนโดยใช้เกมการศึกษา และสอนโดยใช้ตำรา กับนักเรียนระดับ 3 จำนวน 94 คน ในรัฐเพนซิลวาเนียพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการสะกดคำของกลุ่มที่ใช้เกมการศึกษาสูงกว่าที่สอนโดยใช้ตำรา

จอห์นสัน (Johnson. 1970 : 1520 – B) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของเด็กที่เริ่มอ่านที่มีความสามารถในการอ่านและแตกต่างกันจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนระดับ 1 จำนวน 424 คน กลุ่มทดลองใช้โปรแกรมการฝึกอ่านกลุ่มควบคุมใช้กิจกรรมการฟัง ปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีความสามารถทางการอ่านภาษาไทยมากกว่าโดยเฉพาะเด็กที่มีพื้นฐานความรู้ภาษาต่ำมีพัฒนาการทางภาษาดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

จากผลการวิจัยของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน สรุปได้ว่า การสอนอ่านคำสำหรับเด็กนั้นครูจะต้องรู้จักเลือกวิธีสอน และนวัตกรรมที่จะนำมาใช้กับการสอนอ่านให้เหมาะสมกับความสามารถในการเรียนรู้ของเด็ก จึงจะทำให้มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านคำสูงขึ้น

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

3.1 ทฤษฎีการเรียนรู้

3.1.1 ทฤษฎีการเชื่อมโยง (Connection Theory) ของธอร์นไดค์ (Thorndike) (กรมวิชาการ. 2538 : 21 – 23) ธอร์นไดค์ ได้กล่าวถึงการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองของผู้เรียนในแต่ละขั้นอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยกฎการเรียนรู้ 3 กฎ คือ

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) กฎนี้กล่าวถึงความพร้อมของผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ ถ้าร่างกายเกิดความพร้อมแล้วได้กระทำการย่อมเกิดความพึงใจ แต่ถ้าไม่พร้อมที่จะทำแล้วถูกบังคับให้ทำ จะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ

2. กฎแห่งความฝึกหัด (Law of Exercise) กฎนี้กล่าวถึงการสร้างความมั่นคงของการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองที่ถูกต้องโดยการฝึกหัดกระทำซ้ำบ่อยๆ ย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ได้นานและคงทนถาวร

3. กฎแห่งผลที่พอใจ (Law of Effect) กฎนี้กล่าวถึงผลที่ได้รับเมื่อแสดงพฤติกรรม การเรียนรู้แล้วว่าถ้าได้รับผลที่พึงพอใจ ย่อมอยากจะทำซ้ำอีกต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ ก็ไม่อยากจะเรียนรู้หรือเกิดความเบื่อหน่าย

3.1.2 ทฤษฎีการสร้างเงื่อนไขและการเสริมแรงของสกินเนอร์ (กรมวิชาการ. 2538 : 21 – 23) สกินเนอร์ (Skinner) ได้กล่าวถึง การสร้างเงื่อนไขและการเสริมแรง เพื่อให้เกิด การเรียนรู้ ดังนี้

1. เงื่อนไขการตอบสนองเมื่อมีสิ่งเร้าแล้วมีการตอบสนองพฤติกรรมที่แสดงออกนี้ ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ หรือการเรียนรู้เป็นตัวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของอัตราการตอบสนอง

2. การเสริมแรงด้วยสิ่งเร้าใหม่ จะทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลงได้ เรียกว่า ตัวเสริมแรง ถ้าสิ่งเร้าใหม่ไม่มีผลต่อการทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลง เรียกว่า ไม่เป็นตัวเสริมแรง

3. การเสริมแรงทันทีทันใด สิ่งเร้าที่เป็นตัวเสริมแรงจะต้องเกิดขึ้นทันที หลังจากมีการตอบสนอง ถ้าไม่เช่นนั้นผู้เรียนอาจจะมีการตอบสนองอีกอย่างหนึ่งที่เราไม่ต้องการ

4. สิ่งเร้าที่มีเงื่อนไขโดยเฉพาะ มีบางครั้งต้องการให้ผู้เรียนตอบสนองอย่างใด อย่างหนึ่งในเวลานั้น และไม่ต้องการตอบสนองเช่นนั้นอีกในอีกเวลาหนึ่งผู้สอนอาจทำได้โดยให้สิ่งเร้าเฉพาะสำหรับการตอบสนองที่ต้องการนั้น

5. การยุติการตอบสนอง ในการตอบสนองนั้นมีการเสริมแรงแล้วมีการตอบสนองในอัตราสูง อัตราการตอบสนองจะลดลงให้มาอยู่ในระดับเดิมของมันได้ โดยไม่มีการเสริมแรงของการตอบสนองนั้น การตอบสนองก็จะลดความถี่ลงเรื่อยๆ จนกระทั่งถือว่าไม่สำคัญหรือไม่ทำให้เกิดการเรียนรู้

จากทฤษฎีการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ของเด็กจะต้องอาศัยเรื่อง ความพร้อม การฝึกหัด และความพึงพอใจของผู้เรียน ครูผู้สอนก็ต้องคำนึงถึงความพร้อมของผู้เรียน การที่ผู้เรียนจะเกิดความพร้อม ความพึงพอใจ และการฝึกหัดนั้น ก็จะต้องอาศัยสิ่งเร้าที่จะทำให้เกิด การตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้น เมื่อเกิดการตอบสนองก็ต้องให้แรงเสริม เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ดังนั้นการที่จะให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน จำเป็นที่ จะต้องอาศัยสิ่งเร้าที่เหมาะสมกับวัยและความพึงพอใจของผู้เรียนที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านคำใน เรื่องได้ ผู้วิจัยจึงเลือกหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ที่มีภาพประกอบ ที่จะสามารถทำให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถที่จะอ่านและจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ทำให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และทำให้ผู้เรียนอยากอ่าน อันจะเป็นหนทาง ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ เพราะเด็ก ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ที่มีปัญหาด้านการรับรู้ทางสายตาและมีปัญหาด้านการอ่านที่เป็นอุปสรรค อย่างมากต่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก นิทานประกอบภาพจะเป็นสื่อที่สามารถแก้ปัญหาในเรื่องการรับรู้ ทางสายตาและปัญหาด้านการอ่านของเด็กได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังเป็นการเสริมแรง และช่วยกระตุ้นให้ เด็กอยากอ่านมากขึ้น

3.2 ความหมายของนิทาน

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้คำจำกัดความและอธิบายความหมายของนิทานไว้เป็นข้อมูล สำหรับการศึกษาดังนี้

ภิญญาพร นิตยะประภา (2534 : 32) กล่าวว่า นิทาน คือ เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาที่ มิได้เจาะจงแสดงประวัติความเป็นมาของเรื่อง จุดใหญ่ก็เพื่อความสนุกสนานและความพอใจ ทั้งผู้เล่า และผู้ฟังซึ่งสอดคล้องกัน มุ่งที่จะสนองความต้องการทางด้านจิตใจของผู้ฟัง ในบางครั้งก็สอดแทรกคติ สอนใจเอาไว้ด้วย

ฉวีวรรณ กินวงศ์ (2533 : 101) กล่าวว่า นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าต่อๆ กัน มาเป็นเวลานานแล้ว แต่ไม่ทราบแน่ชัดว่าเริ่มต้นเล่ากันมาตั้งแต่เมื่อใด การเล่านิทานก็เพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลินและให้ความรู้ เพื่อเป็นคนดีอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและบางครั้ง ก็สอดแทรกคุณธรรม เพื่อสอนใจไปด้วย

วลัย วลิตำรัง (2513 : 25 - 26) ให้ความหมายของนิทานว่านิทาน คือ เรื่องราว ที่เล่าสืบเนื่องต่อกันมาเป็นทอดๆ จนกระทั่งถึงปัจจุบัน นิทานเหล่านี้อาจจะเป็นเรื่องที่อิงความจริง หรือ มีการเล่าเสริมต่อให้สนุกสนานหรือเป็นเรื่องที่เกิดจากจินตนาการของผู้เล่าเองก็ได้

กิ่งแก้ว อัดถาวร (2519 : 12) ได้ให้ความหมายนิทานเชิงคติชนวิทยาว่า นิทาน หมายถึง เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมาเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ส่วนใหญ่ถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะ

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527 : 70) ได้กล่าวว่า นิทาน คือ เรื่องราวที่เล่ากันมาแต่โบราณ และมีนิทานต่าง ๆ นานา

รัชนี้ ศรีไพรวรรณ (2516 : 37) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า คือ เรื่องที่เล่าสืบกันมา หรือมีผู้แต่งขึ้นเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และให้ความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต

3.3 ประเภทของนิทาน

การแบ่งประเภทของนิทาน สามารถแบ่งได้หลายประเภท เช่น แบ่งตามเขตพื้นที่ แบ่งตามยุคสมัย แบ่งตามโครงเรื่องหรือแบ่งตามชนิดของการเล่านิทาน แต่ที่นิยมกันมาก คือ การแบ่งตามรูปแบบของนิทาน ซึ่งขอกล่าวต่อไป

การแบ่งประเภทของนิทานตามรูปแบบของนิทาน สามารถจำแนกและแบ่งได้ตามเนื้อหาสาระที่เป็นเรื่องราวของนิทาน ซึ่งมีผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้อธิบายวิธีการแบ่งประเภทนิทานตามรูปแบบของนิทานไว้ ดังนี้

การแบ่งนิทานตามรูปแบบของนิทาน

เกริก ยุ้นพันธ์ (2538 : 20 - 22) กล่าวถึง การแบ่งประเภทของนิทานตามรูปแบบของนิทาน แบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ 8 ประเภท คือ

1. เทพนิทานหรือเทพนิยายหรือเรื่องราวปรัมปราเป็นนิทานหรือนิยายที่เกินเลย ความเป็นจริงเหนือความเป็นจริงของมนุษย์เป็นส่วนใหญ่ เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอภินิหาร ตัวเอกหรือตัวละครเด่นๆ จะมีอภินิหารหรือเวทมนต์ ฤทธิ์เดช ฉากหรือสถานที่ในเนื้อเรื่องมักเป็นสถานที่พิเศษ หรือถูกกำหนดขึ้นมา เช่น สรวงสวรรค์หรือเมืองบาดาล มีพระเอกเป็นเจ้าชาย มีนางเอกเป็นเจ้าหญิง มีนางฟ้า มีเทวดา มียักษ์ ฯลฯ เป็นต้น

2. นิทานประจำถิ่นหรือนิทานพื้นบ้าน มักเป็นนิทานที่ถูกเล่าขานตกทอดต่อเนื่องกันมาเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตำนานพื้นบ้าน ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ภูเขา ทะเล แม่น้ำ เรื่องราวของโบราณวัตถุที่มีเหตุแห่งที่มาของการสร้าง การเกิด ฯลฯ เป็นต้น

3. นิทานคติสอนใจ เป็นนิทานที่เลียบเคียงเชิงเปรียบเทียบกับชีวิต และความเป็นอยู่ร่วมกันในสังคมมนุษย์ ให้บังเกิดผลในการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ให้พิถีพิถัน ละเอียดยรอบคอบ และไม่ประมาท ช่วยเหลือเมตตาต่อผู้อื่น และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

4. นิทานวีรบุรุษ เป็นนิทานที่อ้างถึงบุคคลที่มีความสามารถ อดอาจ กล่าวหาญ นิทานวีรบุรุษมักเป็นเรื่องราวที่ถ่ายทอดเรื่องจริงของบุคคลที่สำคัญๆ ไว้ แต่มักสร้างฉาก หรือสถานการณ์น่าตื่นเต้น หรือเกินความจริง เพื่อให้เรื่องราวสนุกสนาน และทำให้เกิดความรู้สึกคล้อยตามว่าบุคคลผู้นั้นเป็นวีรบุรุษนั้นมีความสามารถ และน่าสนใจจริง

5. นิทานอธิบายเหตุ เป็นนิทานที่เป็นเรื่องราวเหตุที่มาของสิ่งหนึ่งสิ่งใดและอธิบายพร้อมตอบคำถามเรื่องราวนั้นๆ ด้วย เช่น เรื่องกระต่ายในดวงจันทร์ ทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม นกยูงกับนกกา ฯลฯ เป็นต้น

6. เทพปกรณัม เป็นนิทานที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ โดยเฉพาะเกี่ยวข้องกับตัวบุคคลที่มีอิทธิพลเหนือความเป็นจริง ลึกลับ ได้แก่ พระอินทร์ พระพรหม ทศกัณฐ์ ฯลฯ เป็นต้น

7. นิทานที่มีสัตว์เป็นตัวเอก และเปรียบเทียบเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการอยู่ร่วมกันในสังคม สอนจริยธรรมแฝงแง่คิด และแนวทางแก้ไขเป็นบางครั้ง หรือบางครั้งสอนแบบทางอ้อมผู้อ่านหรือผู้ฟังจะต้องพิจารณาเอง มักเป็นเรื่องราวบันเทิงคดีที่สนุกสนาน

8. นิทานตลกขบขัน เป็นนิทานที่มีเรื่องราวเปรียบเทียบชีวิตความเป็นอยู่ แต่มีมุขที่ตลกขบขัน สนุกสนาน ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นสุข เนื้อเรื่องจะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับไหวพริบ เรื่องราวแปลกๆ เรื่องเหลือเชื่อ เรื่องเกินความเป็นจริง ฯลฯ เป็นต้น

จิระประภา บุญยนิษฐ์ (2525 : 15 - 19) กล่าวถึงการแบ่งนิทานออกเป็นประเภท ตามรูปแบบนิทาน 5 ประเภท

1. นิทานปรัมปรา (Fairy Tale) เป็นนิทานที่มีเรื่องค่อนข้างยาว เป็นเรื่องสมมติว่าเกิดขึ้นในที่ไหนหนึ่ง ไม่กำหนดชัดเจนว่าที่ไหน ตัวเอกของเรื่องเป็นผู้มีคุณสมบัติพิเศษประการใดประการหนึ่ง เช่น เป็นผู้มีอำนาจ มีบุญ มีฤทธิ์เดช ทำให้ศัตรูพ่ายแพ้ได้ ถ้าเป็นหญิงมักได้แต่งงานกับชายสูงศักดิ์ เช่น ปลาบู่ทอง สโนไวท์ และซินเดอเรลลา

2. นิทานท้องถิ่น (Legend) เป็นนิทานที่มีเรื่องสั้นกว่านิทานปรัมปรา มักเป็น เรื่องราวเกี่ยวกับความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ใจกลาง หรือคตินิยม แต่เชื่อว่าเป็นเรื่องที่ เกิดขึ้นจริงหรือมีเค้าความจริง มีบุคคลจริงๆ มีสถานที่จริงกำหนดแน่นอนกว่านิทาน

3. นิทานเทพนิยาย (Myth) เป็นนิทานที่มีเทวดา นางฟ้า เป็นตัวเอกของเรื่อง เช่น เมขลา – รามสูร ท้าวมหาสงกรานต์

4. นิทานเรื่องสัตว์ (Animal Tale) เป็นนิทานที่มีตัวเอกเป็นสัตว์ และมีความคิดและการกระทำต่างๆ ตลอดจนพูดจาอย่างคน หรืออาจมีคนเกี่ยวข้องอยู่ด้วย ทั้งคนทั้งสัตว์สามารถพูดจาโต้ตอบ และปฏิบัติต่อกันได้ นิทานประเภทนี้อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท

4.1 นิทานเรื่องสัตว์ประเภทคติธรรม (Fable) ได้แก่ นิทานอีสป ชาดกต่างๆ

4.2 นิทานเรื่องสัตว์ประเภทเล่าซ้ำหรือเล่าไม่รู้จบ (Commutative Tale) เช่น เรื่องยายกะตา

5. นิทานตลกขบขัน (Jest) เป็นนิทานเรื่องสั้นๆ จุดสำคัญของเรื่องอยู่ที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ต่างๆ อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับความโง่ กลโกง การแกล้งแกล่ง การแสดงปฏิกิริยาไหวพริบ ตลอดจนการเดินทางและการผจญภัยที่ก่อเรื่องผิดปกติในแง่ขบขันต่างๆ

วรรณี ศิริสุนทร (2539 : 13 - 19) ได้แบ่งนิทานสำหรับเด็กออกเป็น 5 ประเภท คือ

1. นิทานพื้นบ้าน (Folk tales) เป็นเรื่องที่เล่าสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านาน จนภายหลังมีการเขียนขึ้นตามเค้าเดิมบ้าง จดจำเรื่องราวมาเขียนขึ้นบ้าง ไม่ปรากฏว่าผู้แต่งดั้งเดิมเป็นใคร มักจะกล่าวอ้างว่าเป็นของเก่าแล้วเอามาเล่าใหม่ นิทานพื้นบ้านแบ่งออกเป็นชนิดใหญ่ ๆ ดังนี้

1.1 นิทานเกี่ยวกับสัตว์พูดได้ (Talking – Beast tales) มีตัวละครเป็นสัตว์พูดจาโต้ตอบกัน บางครั้งสัตว์ก็พูดจาโต้ตอบกับคนด้วย เช่น เรื่องแม่ไก่สีแดง ปลาบู่ทองและลูกเสื้อกับลูกวัว เป็นต้น

1.2 นิทานไม่รู้จบ (Cumulative tales) เป็นนิทานเรื่องธรรมดาพื้น ๆ แต่เนื้อเรื่องมีการกระทำต่อเนื่องกันไปเรื่อย ๆ และซ้ำ ๆ กัน เช่น เรื่อง ตากับยาย ลูกไก่ตื่นตูม

1.3 นิทานตลกขบขัน (The Drolls หรือ Humorous tales) เนื้อเรื่องส่วนใหญ่เป็นทำนองไร้สาระหรือโง่เขลา และแปลกประหลาด ชวนให้เห็นเป็นเรื่องตลกขบขัน บางครั้งก็เป็น การใช้ปฏิกิริยาไหวพริบ เช่น เรื่องศรีธนญชัย

1.4 นิทานอธิบายเหตุ (Pour quoi stories หรือ Tales that tell why) ส่วนใหญ่ นิทานพื้นบ้านชนิดนี้มีเนื้อเรื่องอธิบายหรือตอบคำถามของเด็ก ๆ ว่า “ทำไม....?” ส่วนใหญ่อธิบายเกี่ยวกับลักษณะของสัตว์ หรือขนบธรรมเนียมประเพณีของผู้คนในชาติ ต่าง ๆ บางครั้งก็เกี่ยวกับธรรมชาติ เช่น เรื่องทำไมกระต่ายจึงหางสั้น เลือดทำไมจึงมีลาย น้ำทะเลทำไมจึงเค็ม

1.5 เทพนิยาย (Fairy tales) บางครั้งเรียกว่า นิทานเกี่ยวกับเวทมนต์คาถา (Tales of magic) ลักษณะของนิทานชนิดนี้ที่เห็นเด่นชัด คือ เรื่องมักยาว ซับซ้อน ตัวละคร มักมี อิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์สามารถบันดาลสิ่งที่ดั่งาม หรือสิ่งที่ชั่วร้ายได้ หรือมีผู้วิเศษสามารถทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ได้อย่างที่คนธรรมดาไม่สามารถจะทำได้ เป็นนิทานพื้นบ้านชนิดที่ครองใจเด็กมาเป็นเวลาช้านาน มักจะนิยม ขึ้นต้นว่า “ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว” หรือ “ในกาลครั้งหนึ่ง” เช่น เรื่องสังข์ทอง พระรถเมรี เจ้าหญิงนิทรา

2. นิทานสอนคติธรรม (Fables) มีลักษณะเป็นนิทานสั้น ๆ ตัวละครมีทั้งคนและสัตว์ สัตว์มีบทบาทเหมือนคน มีแกนเรื่องแกนเดียว มีโครงเรื่องง่ายและสั้น และต้องให้บทเรียนสอนใจ เป็นข้อสรุปที่ชัดเจน นิทานคติธรรมของต่างประเทศที่รู้จักกันดีได้แก่ นิทานอีสป (Aesop's Fables) ผู้เขียนคือ อีสป (Aesop) ซึ่งเข้าใจว่าเป็นทาสชาวกรีก มีชีวิตอยู่ระหว่าง 620 – 560 ปี ก่อนคริสตกาลเนื่องจากเขาถูกจำกักเสรีภาพในการพูด และการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จึงพยายามหาทางออกด้วยการแสดงความคิดเห็นออกมาในรูปของนิทานสอนคติธรรม ตัวอย่างนิทานอีสป ได้แก่ หมาป่ากับลูกแกะ ราชสีห์กับหนู นิทานสอนคติธรรม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 นิทานเทียบสุภาษิต เป็นนิทานที่มักจะยกสุภาษิตตั้งเป็นโคลง 1 บท แล้วมีนิทานเปรียบเทียบได้กับโคลงนั้น

2.2 นิทานชาดก เป็นนิทานสอนคติธรรมของอินเดีย ซึ่งคำว่าชาดกมาจากภาษามคธ แปลว่าเกิดแล้วคือหมายถึงเรื่องราวของพระพุทธเจ้าและพระสาวกที่เกิดขึ้นมาแล้วในชาติก่อน และแต่ละชาติได้บำเพ็ญบารมี คือความดียิ่งขึ้นจนพระชาติสุดท้ายได้สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้า

3. นิทานปกรณัม (Myth) เป็นเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงเหตุการณ์และเรื่องราวใน บรรพกาลเกี่ยวกับพื้นโลก ท้องฟ้า และพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์มีเทพเจ้าเป็นผู้ควบคุม ปราบกฎการณทางธรรมชาติ

4. มหาकाพย์และนิทานวีรบุรุษ เป็นนิทานที่มีลักษณะคล้ายกับเทพปกรณัมต่างกันแต่ว่าตัวละครของนิทานประเภทนี้เป็นมนุษย์ไม่ใช่เทพเจ้า มีการกระทำที่กล้าหาญฟันฝ่าอุปสรรค และประสบผลสำเร็จในที่สุด ได้แก่ เรื่อง King Arthur and the Knights of the Round (กษัตริย์อาเธอร์และอัศวินโต๊ะกลม) Robin Hood (โรบินฮูด) Ramayana (รามเกียรติ์) และเรื่องของวีรบุรุษประจำท้องถิ่นต่าง ๆ เช่น ท้าวแสนปม ตันรชาวงศ์อุทองและไกรทองวีรบุรุษแห่งเมืองพิชัย

5. หนังสือภาพที่เป็นเรื่องอ่านเล่นสมัยใหม่สำหรับเด็กที่มีตัวเอกเป็นสัตว์ (Animal stories) นิทานสมัยเก่าที่มีตัวละครเป็นสัตว์ เราจะพบมากในบทกลอนกล่อมเด็ก นิทาน พื้นบ้านและนิทานสอนคติธรรม แต่ในปัจจุบันนี้ได้มีผู้แต่งนิทานสำหรับเด็กที่มีตัวละครเป็นสัตว์ โดยแบ่งเป็น 3 ชนิด ได้แก่ สัตว์ที่มีบทบาทการกระทำอย่างคน และสัตว์ที่มีความเป็นอยู่และความ นึกคิดตามธรรมชาติของสัตว์ เรื่องอ่านเล่นสมัยใหม่สำหรับเด็กเล็กที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ หรือที่มีตัวละครเป็นสัตว์ มีทั้งที่แต่งเป็นเรื่อง ๆ ไป และแต่งออกมาเป็นหนังสือชุด ตัวเอกส่วนใหญ่มีบทบาทที่ค่อนข้างซุกซน แต่เด็ก ๆ ชอบมาก และส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นหนังสือภาพ เช่น The Ugly Ducking (ลูกเป็ดขี้เหร่) เขียนโดยฮันส์คริสเตียนแอนเดอร์เซน

ในการศึกษาเรื่องประเภทของนิทานนี้ ขอแบ่งประเภทนิทานในสภาพปัจจุบันออกเป็น 8 ประเภทด้วยกัน คือ

1. นิทานปรัมปรา
2. นิทานท้องถิ่น
3. นิทานเทพนิยาย
4. นิทานตลกขบขัน
5. นิทานสร้างเสริมคุณธรรม
6. นิทานเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ ที่มีสัตว์เป็นตัวเอกของเรื่อง
7. นิทานให้ความรู้เฉพาะในเรื่องหนึ่งเรื่องใด เช่น นิทานเรื่องยาเสพติดโรคเอดส์และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น
8. นิทานส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

3.4 หลักการเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็ก

นิทาน คือ เรื่องราวซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ตลอดจนต้องการสอดแทรกความรู้ แนวคิด คุณธรรมจริยธรรม ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของลักษณะนิทานที่ดีและการเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็ก โดยควรมุ่งศึกษาถึงเรื่องวิธีการเลือกนิทานที่ดีให้สอดคล้องกับความสนใจ และพัฒนาการตามวัยของเด็กเป็นสำคัญ

ลักษณะของนิทานที่ดี

1. ดำเนินเรื่องสนุกสนาน น่าสนใจ ชวนติดตาม
2. เนื้อเรื่องให้ความรู้ แนวคิด หรือคติธรรมแก่เด็ก
3. ดำเนินเรื่องมีตัวละครไม่มากนัก ทุกตัวมีบทบาทในการดำเนินเรื่อง
4. ภาพประกอบสวยงาม สอดคล้องกับตัวละครและเนื้อเรื่อง
5. ใช้ภาษาง่ายๆ เหมาะสมกับวัยของเด็ก
6. รูปเล่มแข็งแรงทนทาน

ในเรื่องหลักการเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กนั้นได้มีผู้ให้ทรรศนะในเรื่องนี้ไว้หลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ดังนี้

ฉวีวรรณ กีนาวงค์ (2526 : 126) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า

1. เป็นเรื่องง่าย แต่มีความสมบูรณ์ในตัว เน้นเหตุการณ์อย่างเดียวให้เด็กพอคาดคะเนเรื่องได้บ้าง อาจสอดแทรกเกร็ดที่ชวนให้เด็กสงสัยว่าอะไรจะเกิดขึ้นต่อไป เพื่อให้เรื่องมีรสชาติ ตื่นเต้น
2. เป็นเรื่องที่เด็กมีความสนใจ อาจจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตเด็ก และสัตว์ต่างๆ
3. ควรมีบทสนทนาหลายๆ เพราะเด็กส่วนมากไม่สามารถฟังเรื่องความเรียงได้ดี และภาษาที่ใช้ต้องสละสลวยเหมาะสมกับวัยเด็ก
4. มีการกล่าวซ้ำคำหรือประโยค วลี เพื่อเด็กจะจำได้ง่ายและรวดเร็ว
5. ควรเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก เนื้อเรื่องถึงจุดสุดยอดง่ายและน่าพึงพอใจ เมื่อเล่าจบเด็กก็มีความสุข มีคติสอนใจในเนื้อเรื่อง ควรมีตัวละครที่เด็กสามารถสมมติเป็นตัวเองได้ และชื่อของตัวละครควรเป็นภาษาไทย เป็นชื่อง่ายๆ ที่เด็กเข้าใจความหมายได้
6. เนื้อเรื่องควรสอดแทรกคติธรรมสอนตัวละครให้มีมารยาท ให้เป็นเด็กดี อบรมเด็กให้รู้ว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

พรจันทร์ จันทวิมล (2539 : 103 – 105) ผู้ซึ่งทำงานใกล้ชิดกับเด็กปฐมวัยมาตลอด และเป็นนักแต่งนิทาน และนักเล่านิทานสำหรับเด็ก ได้กล่าวถึงการเลือกนิทานสำหรับเด็ก ไว้ดังนี้

1. เป็นเรื่องง่าย ๆ แต่สมบูรณ์เน้นเหตุการณ์อย่างเดียวให้เด็กพอคาดคะเนเรื่องได้
2. มีการเดินเรื่องได้อย่างรวดเร็ว
3. ตัวละครน้อย มีลักษณะเด่นที่จำได้ง่าย เด็กอาจสมมติตัวแทนได้
4. มีบทสนทนามาก ๆ เพราะเด็กส่วนมากไม่สามารถฟังเรื่องที่เป็นความเรียงได้ดี
5. ใช้ภาษาง่าย ๆ ประโยคสั้น การกล่าวคำซ้ำ หรือคำสัมผัสจะช่วยให้เด็กจดจำได้ง่ายและรวดเร็ว
6. สร้างความรู้สึก ความพอใจให้กับผู้ฟัง
7. เป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก เช่น ครอบครัวสัตว์เลี้ยงหรือเรื่องที่ได้จินตนาการตามความยาวไม่เกิน 15 นาที

อารมณ์ สุวรรณपाल (2532 : 472 – 474) ได้ให้แนวคิดในการเลือกเรื่องราวหรือนิทานที่เหมาะสมกับเด็กว่าต้องพิจารณาสิ่งสำคัญหลายประการ คือ

1. เป็นเรื่องง่าย ๆ ดำเนินเรื่องมีจุดเด่นของเรื่องจุดเดียว เพื่อสะดวกที่จะให้เด็กได้จับประเด็นของเรื่องโดยไม่ยากนัก มีบทสนทนาบ้าง
2. ใช้คำซ้ำ ๆ คำคล้องจอง และประโยคสั้น ๆ ที่เด็กจำได้ง่าย ๆ
3. ภาษาที่ใช้ควรเป็นภาษาที่ดึงดูดความสนใจเด็กและใช้ภาษาที่ถูกต้อง
4. เหตุการณ์ของเรื่องควรเป็นเหตุการณ์ที่ใกล้ตัวเด็ก และเรื่องที่คิดคำนึงถึงตามจินตนาการ
5. จุดเด่นของเรื่องควรง่ายและเป็นที่พอใจของเด็ก
6. ตัวละครเด่น ควรมีเพียงตัวเดียว ถ้ามีหลายตัวจะทำให้เด็กงง
7. ถ้ามีเรื่องของศาสนา วัฒนธรรม และเชื้อชาติ ควรเป็นเรื่องที่ใช้ภาพพจน์ที่ถูกต้องและเหมาะสมกับท้องถิ่น

จากแนวคิดการเลือกนิทานดังกล่าวข้างต้น การเลือกนิทานที่เหมาะสมกับเด็กนั้น มุ่งเน้นไปที่เนื้อเรื่องของนิทาน จะต้องเป็นเรื่องที่ง่าย ๆ แต่มีความสมบูรณ์ เป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก ตัวละครมีไม่มากนักแต่มีลักษณะเด่นที่เด็กเห็นและจดจำได้ง่าย ทั้งที่การดำเนินเรื่องควรเน้นที่บทสนทนามากกว่าเจียบ นอกจากนี้การเลือกนิทานให้กับเด็กจะต้องคำนึงถึงเรื่องวัยของเด็กด้วย

วิไล เวียงวิระ (2525 : 71) ได้กล่าวถึงระดับอายุและเรื่องที่เด็กสนใจในแต่ละวัยไว้ดังนี้

1. อายุ 1 – 2 ขวบ ชอบฟังเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเองเป็นเรื่องเกี่ยวกับตัวเด็กเอง เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน สั้น ๆ ง่าย ๆ เช่น เรื่องเกี่ยวกับครอบครัว พ่อแม่ พี่ น้อง สัตว์เลี้ยงในบ้าน
2. อายุ 3 - 4 ขวบยังชอบฟังเรื่องที่ใกล้ตัวหรือในชีวิตจริง นิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัยนี้ควรจะต้องอิงความจริงอยู่บ้าง

3. อายุ 4 – 5 ขวบ วัยนี้เป็นวัยที่เด็กอยากรู้อยากเห็น ต้องการที่จะรู้ว่าสิ่งนั้นสิ่งนี้มาจากไหน ทำไมจึงเป็นเช่นนั้นเช่นนี้ จึงไม่เป็นเช่นนั้นอย่างนั้นอย่างนี้ สิ่งนี้มีความเป็นมาอย่างไร เด็กวัยนี้ เริ่มจะเข้าใจ ข้อแตกต่างระหว่างความจริงและเรื่องสมมติ นิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัยนี้ ควรจะเป็นเรื่องสั้น เข้าใจง่าย มีตัวละครตัวเอกเพียงตัวเดียว และตัวละครร่วมอีก 2 - 3 ตัว เป็นเรื่องที่ส่งเสริมจินตนาการ และอิงความจริงอยู่บ้าง

4. อายุ 5 – 6 ขวบ วัยนี้เด็กเริ่มสนใจโลกความเป็นจริง แยกอดีต ปัจจุบันได้ รู้จักสิ่งแวดล้อมที่ห่างตัวมากขึ้น เริ่มเข้าใจตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อม ไม่ใช่เป็นศูนย์กลางของทุกสิ่งทุกอย่างเช่นแต่ก่อน เนื้อหาของเรื่องที่เล่าควรเป็นสิ่งที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาด้วย จะเป็นเรื่องจริงในปัจจุบันหรือเป็นเรื่องประเพณีวิบุรุษทั้งหลายก็ได้

5. เด็กอายุ 7 – 8 ปี สนใจอ่านหนังสือที่มีภาพมากๆ สีสดใส ชัดเจน ชอบเรื่องชวนคิด สนใจเกี่ยวกับชีวิตจริงที่เล่าสั้นๆ ง่ายๆ ตัวละครมีบุคลิกเด่นกล้าหาญ และเป็นคนดี

6. เด็กอายุ 9 – 10 ปี เป็นวัยที่เริ่มสนใจและเอาใจใส่ในการอ่านอย่างจริงจัง เพราะอ่านหนังสือแตกฉานขึ้น ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายชอบหนังสือที่มีรูปภาพมากๆ มีสีสดใส สวยงาม ภาพชัดเจน ชอบเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ต่างๆ แต่เริ่มชอบเรื่องจริงๆ มากกว่าที่สัตว์จะทำอะไรได้เหมือนคน ชอบนิทานเกี่ยวกับนางฟ้าและเทพดา ชอบเรื่องผจญภัย ตลกขบขัน ไม่ชอบเรื่องที่หวาดเสียวเกินไป

7. เด็กอายุ 11 – 12 ปี เด็กวัยนี้สนใจเรื่องเกี่ยวกับชีวประวัติของครอบครัว สนใจเกี่ยวกับชีวิตในโรงเรียน เด็กชายชอบเรื่องสัตว์ที่ต้องไปผจญภัย เป็นเรื่องตื่นเต้นลึกลับ เด็กชายที่ฉลาดชอบเรื่องเกี่ยวกับการประดิษฐ์เครื่องยนต์กลไก และเรื่องราวต่างๆ ทางด้านวิทยาศาสตร์ เด็กชายบางคนยังสนใจการ์ตูน นิทาน แต่ละความสนใจเรื่องสัตว์ลงไปบ้างหันไปสนใจพวกหุ่นยนต์มากกว่า ส่วนเด็กหญิงสนใจเรื่องเกี่ยวกับชีวิตภายในบ้าน สัตว์เลี้ยง เด็กหญิงมีจินตนาการมากกว่าเด็กชาย สำหรับเด็กหญิงที่ฉลาดจะไม่ชอบนวนิยายเกี่ยวกับอารมณ์ เด็กชายและเด็กหญิงส่วนใหญ่จะสนใจชีวประวัติประวัติศาสตร์ เรื่องราวเกี่ยวกับศาสนา ความเป็นอยู่ของเด็กชาติอื่น ชอบนิทานพื้นเมืองของชนชาติอื่นๆ และชอบเรื่องเกี่ยวกับกีฬา

เกริก ยุ้นพันธ์ (2538 : 58 – 50) กล่าวถึงนิทานที่เด็กสนใจสามารถแบ่งได้ตามความต้องการ และตามพัฒนาการของเด็กวัยต่างๆ ได้ดังนี้

1. เด็กวัยแรกเกิดถึง 2 ขวบ เด็กวัยนี้สนใจนิทานที่มีเรื่องสั้นๆ หรือนิทานที่กล่าวถึงถ้อยคำเป็นคำๆ พร้อมภาพประกอบที่มีสีสดใส เด็กวัยนี้มีพัฒนาการสามารถใช้มือคว้าจับสิ่งของได้เบื้องต้น ดังนั้นเริ่มแรกจึงควรมีของเล่นที่ทำจากผ้า หรือพลาสติกที่ปราศจากสารพิษ ให้เขาจับเล่น นอกจากนิทานที่มีคำพูดเป็นคำๆ แล้ว เด็กในวัยนี้เพลงกล่อมเด็กก็ถือว่ามีความสำคัญต่อเขามาก และภาพที่มีสีสดใส ควรนำมาให้เด็กดูเป็นครั้งคราว

2. เด็กวัยระหว่าง 2 ถึง 4 ปี เด็กวัยนี้จะสนใจคำพูดที่มีถ้อยคำคล้องจอง ชอบซักถาม เพราะความใคร่รู้ใคร่เห็น และชอบให้พี่เลี้ยงหรือพ่อแม่ร้องเพลง หรือท่องคำคล้องจอง ให้เขาฟัง หรือส่วนใหญ่จะเป็นเพลงกล่อมเด็กและตัวของเขาก็จะนั่งฟังจนมันใจ และในที่สุดเขา จะร้องตาม หรือเล่น กับตุ๊กตาของเขา เด็กจะจำคำลงท้ายของแต่ละประโยคของคำคล้องจอง โดยออกเสียงตามหรือเปล่งเสียงร้องตามด้วยเป็นคำๆ นิทานเรื่องยายกะตาเด็กจะชอบมาก และชอบ เรื่องเล่าที่มี คำคล้องจอง สัมพันธ์กัน เช่น ยายกะตา ปลุกปล่มปลุกงาให้หลานเฝ้า หลานไม่เฝ้า เอาแต่ปั่นวัว ปั่นควาย อีกก็เลย มากินถั่วกินางของตากะยาย ยายมายายดำ ตามาตาตี หลานคนดีก็ร้องไห้แงๆ เป็นต้น นิทานสำหรับเด็กวัยนี้ก่อนนอนก็มีความสำคัญมาก นิทานที่ใช้เล่าจะเป็นเรื่องเดิมซ้ำแล้วซ้ำอีกของทุกๆ คืน และคืน ละครหลายๆ ครั้งในเรื่องเดียวกัน โดยเนื้อหาจะต้องคงเดิมเพียงแต่เพิ่มรายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ ให้สนุก ตามสถานการณ์แต่ละวันเท่านั้น

3. เด็กอายุระหว่าง 4 – 6 ปี เด็กวัยนี้จะให้ความสนใจเกี่ยวกับตัวเองน้อยลงและหันมาสนใจสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวของเขามากขึ้น แต่ความสนใจของเด็กในวัยนี้ยังเป็นระยะสั้นๆ เท่านั้น คำกล่อมที่มีคำคล้องจอง เช่น เพลงกล่อมเด็ก เด็กยังชื่นชอบอยู่ คำทายที่ประลองปัญหาเด็กจะชอบมากด้วย เช่น หนูมีกับหนูมา หนูมากับหนูมี หนูมีมีตุ๊กตามา หนูมามีตุ๊กตามี นอกจากนี้เด็กยังจะชอบนิทานที่มีตัวเดินเรื่องหรือตัวละครของเรื่องเป็นสัตว์พูดได้ เช่น หมาป่าพูดคุยกับหนูน้อยหมวกแดง เป็นต้น

ฉวีวรรณ กีนาวงศ์ (2526 : 103 - 104) กล่าวว่า ครูและผู้ใหญ่จะต้องเลือกหนังสือนิทาน ที่เห็นว่าดี และเหมาะสมกับเด็กและมีประโยชน์มาให้เด็กอ่าน หนังสือนิทานที่จะนำมาให้เด็กอ่านนั้น ควรมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. รูปภาพจะต้องครบถ้วนไม่ตัดขาดหายไป
2. เป็นหนังสือที่มีภาพเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กรู้จัก และเคยเห็นทั่วไป
3. สีเส้นของภาพต้องสวยงามสดดงาม เพราะเด็กๆ ชอบรูปภาพที่มีสีสวยงามมากกว่า ภาพขาวดำ และภาพควรเป็นสิ่งที่ชัดเจนไม่พร่ามัวเลอะเทอะ เพราะรูปภาพจะช่วยให้เด็กเข้าใจเรื่องราวได้ดีขึ้น
4. ภาพประกอบดูแล้วมีชีวิตจิตใจเหมือนความเป็นจริง เหมาะสมกับเรื่อง และถูกสัดส่วน เช่น หน้าตาน่ารัก สวยงามไม่พิการหิวโต ตัวเล็ก ฯลฯ
5. รูปเล่มเปิดออกอ่านได้เต็มที่ และสันหนังสือควรหุ้มด้วยผ้า กระดาษที่ใช้เขียน ไม่ควรเป็นกระดาษมัน และไม่ควรระขาวกระจ่างจนสะท้อนแสงได้
6. ปกหนังสือไม่ควรห่อปก เพราะต้องการจะให้เด็กได้ดูรูปภาพหน้าปก เพื่อจะทราบได้ว่าเป็นเรื่องอะไร

7. ควรเลือกหนังสือนิทานที่มีตัวอักษรโตพอสมควร ไม่ใหญ่มากหรือเล็กเกินไป ตัวอักษรและภาษาจะต้องเขียนอย่างถูกต้อง เพื่อเด็กจะได้เอาแบบอย่างและเข้าใจได้ง่าย ช่องว่างระหว่างบรรทัดจะต้องมีขนาดพอดี ริมกระดาษเว้นไว้ประมาณ 1 นิ้ว

8. หนังสือนิทานควรจัดไว้ที่มุมหนังสือ มีชั้นและกระเปาะผนังสำหรับวางหนังสือ เรื่องและนิทานที่ไม่เหมาะสมกับเด็ก

1. เป็นเรื่องที่นำหวาดเสียวอย่างไม่มีเหตุผล เช่น เรื่องเกี่ยวกับภูตผี
2. เรื่องเกี่ยวกับการรักใคร่ การหนีตามกันของหนุ่มสาว
3. เรื่องเกี่ยวกับการพลัดพรากจากพ่อแม่ และการถูกทอดทิ้ง
4. เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความโหดร้ายทารุณ มีการลงโทษอย่างรุนแรงเกินไป ไม่เหมาะสม

กับความรู้สึกของเด็ก และเหตุผลในการลงโทษนั้น และควรมีการให้อภัยซึ่งกันและกัน เพื่อให้เห็นว่าความยุติธรรมยังมีในโลก

5. เรื่องที่ผู้เล่า ครูและผู้ใหญ่ไม่ถนัดที่จะเล่า จะทำเด็กมีเจตคติที่ไม่ดีได้
6. เรื่องที่สอดแทรกศีลธรรมมากเกินไป บ่อยเกินไปจนเด็กเบื่อ

การปฏิบัติกิจกรรมหลังการอ่านนิทานจบเลือกทำกิจกรรมต่อเนื่องจากการอ่านนิทานดังนี้

1. กิจกรรมภาษา

- 1.1 ตั้งชื่อเรื่องนิทานที่อ่าน
- 1.2 ร้องเพลงเกี่ยวกับตัวละคร
- 1.3 ถาม – ตอบ – ทายปัญหา จากเรื่องที่อ่าน
- 1.4 ให้เด็กแต่งนิทานขึ้นใหม่โดยใช้ตัวละครชุดเดิม
- 1.5 ให้เด็กแต่งนิทานต่อเนื่องจากเรื่องเดิมที่อ่าน
- 1.6 อภิปรายเกี่ยวกับบทบาทของตัวละครในนิทาน
- 1.7 ประมวลการเล่านิทานจากเรื่องที่อ่านไป
- 1.8 ให้เด็กเล่านิทานต่อเนื่องกันคนละตอน

2. กิจกรรมการแสดงละคร

- 2.1 ให้เด็กแสดงบทบาทสมมติตามเรื่องราวของนิทานที่ได้อ่านมาแล้ว
- 2.2 ให้เด็กแสดงบทบาทสมมติเหตุการณ์ตอนใดตอนหนึ่งของนิทาน
- 2.3 ให้เด็กแสดงละครใบ้จากสั้นๆ
- 2.4 ให้เด็กแสดงละครพูด

3. กิจกรรมศิลปะ

- 3.1 วาดภาพ – ระบายสี

3.2 ต่อเติมภาพตัวละครให้สมบูรณ์

3.3 ปั้น – ฉีก – ปะ ตัวละครในนิทาน

3.4 งานศิลปะประดิษฐ์ตัวละครในนิทาน

ดังนั้นจากกล่าวได้ว่า เด็กจะมีความสนใจในนิทานแตกต่างกันตามวัย กล่าวคือ เด็กวัยแรกเกิดถึง 2 ปี สนใจฟังนิทานเรื่องสั้นๆ เป็นเรื่องราวที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก มีภาพประกอบที่มีสีสันสดใสดึงดูดความสนใจของเด็ก ลักษณะของนิทานอาจเป็นรูปเล่ม หรือของเล่นที่ทำด้วยผ้า และพลาสติกที่ปราศจากสารพิษ ส่วนเด็กวัย 2 ถึง 4 ปี ลักษณะของนิทานที่เด็กสนใจยังคงเป็น เรื่องที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก หรือเรื่องราวในชีวิตจริง มีตัวละครเพียง 2 -3 ตัว เนื้อเรื่องส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์และจินตนาการ มีการใช้ภาษาในการดำเนินเรื่องมากขึ้น เช่น คำกลอนหรือคำคล้องจอง ส่วนเด็กวัย 4 – 6 ปี สนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวมากขึ้นทั้งโลกของความเป็นจริงและสิ่งสมมติ ดังนั้นนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัยนี้ควรเป็นนิทานที่ช่วยส่งเสริมความสนใจของเด็ก สำหรับหลักการเลือกหนังสือนิทานให้เหมาะสมกับเด็ก นิทานประกอบภาพเป็นสื่อที่สามารถช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ซึ่งครูสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

3.5 ความสำคัญของการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

ความสำคัญของภาพประกอบ เด็กชอบอ่านหนังสือด้วยภาพมากกว่าด้วยตัวหนังสือ “ภาพ” จึงเป็นหัวใจของหนังสือสำหรับเด็ก ภาพประกอบในหนังสือสำหรับเด็ก จะทำหน้าที่สร้างภาพพจน์ในใจเด็ก ช่วยให้เด็กเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น เพราะภาพสามารถอธิบายเรื่องได้ดีกว่าตัวหนังสือ ภาพประกอบหนังสือมีบทบาทดังนี้

1. ภาพช่วยเสริมเนื้อหาสาระของเรื่องราว ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาสาระได้อย่างรวดเร็ว ไม่ผิดพลาด และยังเป็นตัวแทนหรือภาพจำลองของเนื้อหาสาระเกี่ยวกับสิ่งของ สถานที่ ระบบการทำงานของเครื่องกลไก เหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นเรื่องไกลตัวหรือผู้อ่านไม่มีโอกาสได้เห็น ได้สัมผัส หรือมองเห็นได้ด้วยตา

2. ภาพช่วยดึงดูดใจ ความน่าสนใจเบื้องต้นของภาพประกอบหนังสือ จะต้องมีความสวยงาม ความถูกต้อง ความชัดเจน และมีรายละเอียดของภาพหรือเนื้อหาในภาพสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่จะช่วยส่งเสริมความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้องมากขึ้น

3. ภาพช่วยส่งเสริมจินตนาการ ภาพประกอบที่ผู้วาดใช้สี เส้น แสง และเงาที่สวยงาม สะท้อนจากเหตุการณ์ และอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ประกอบกับคำบรรยายด้วยท่วงทำนอง ที่ให้ความรู้สึกร่วมและอารมณ์สอดคล้องกับภาพ ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตาม ชื่นชมในความงามอ่อนช้อยของเส้น แสงและสีสัน ทำให้เกิดจินตนาการลึกซึ้งและกว้างไกลยิ่งขึ้น

4. ภาพช่วยสนองจุดหมายเฉพาะ หนังสือสำหรับเด็กเล็กบางเล่ม ผู้แต่งอาจใช้ภาพประกอบชักชวนผู้อ่านให้มีส่วนร่วมในเรื่อง เช่น ให้อ่านว่ามีสัตว์อะไรในภาพ และมีคำเฉลยในหน้า ถัดไป เป็นต้น จุดมุ่งหมายเฉพาะที่อาจจะใช้ภาพเป็นเครื่องมือ เช่น เพื่อล้อเลียน เสียดสีเปรียบเทียบ สรุป อภิปราย ขยายความคิดให้กว้างไกล เป็นต้น

การเขียนหนังสือนิทาน มีหลักในการเขียนดังนี้

1. คำโครงเรื่องสำหรับเด็ก ต้องไม่ซับซ้อน มีแนวคิดหรือแก่นของเรื่อง (Theme) ที่เด่นชัด จับใจความได้ง่าย ไม่เกินกำลังปัญญาของเด็ก ตัวละครควรอยู่ในวัยใกล้เคียงกับผู้อ่าน การวางโครงเรื่องต้องติดต่อกันเป็นเรื่องราว มีเหตุผลไปตามธรรมชาติ มีความสัมพันธ์กับพื้นฐานประสบการณ์ของเด็ก มีเงื่อนไขบางตอนที่ตลกขบขัน แสดงถึงความสำเร็จ ความสุข สมหวัง มีชื่อเรื่องกะทัดรัด เข้าใจง่าย และมีการดำเนินเรื่องที่กระตุ้นอารมณ์ สร้างความสนุกสนาน

2. วิธีการเขียน นักเขียนต้องมีความสามารถในการเขียนให้สนุก ใช้ถ้อยคำสละสลวย อ่านเข้าใจง่าย เป็นภาษาที่นิยมใช้กันในสังคม ตรงกับลักษณะบุคลิกของตัวละคร คงเส้นคงวา ตรงตามสมัยของเรื่อง และเรียบเรียงได้เหมาะสม สะกดการันต์ถูกต้องตามหลักภาษา ทั้งการใช้ภาษาในร้อยแก้วและร้อยกรอง อาจใช้การดำเนินเรื่องแบบเล่าเรื่อง หรือให้ตัวละครสนทนากัน แต่ต้องเป็นบทสนทนาสั้นๆ อาจมีการพรรณนาสลับบ้างก็ได้ แต่ต้องดำเนินเรื่องรวดเร็ว ข้อที่สำคัญ คือ ต้องมีภาพประกอบเรื่องโดยภาพและเรื่องต้องอยู่ในหน้าเดียวกัน

3. ภาพประกอบ ภาพประกอบที่ดีจะต้องเป็นภาพที่ตรงเรื่อง สามารถเล่าเรื่องได้ดี ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตามได้ เป็นภาพไม่ซับซ้อน ดูแล้วเข้าใจง่าย เป็นภาพที่เขียนได้สวยงามตรงตามลักษณะของตัวละคร ตรงตามฉาก ตรงตามสถานที่และท้องเรื่อง ถูกต้องในเรื่องขนาดและสัดส่วนของภาพ และเป็นภาพที่มีชีวิต มีความรู้สึกและความเคลื่อนไหว

4. รูปเล่มและเทคนิคการพิมพ์ เด็กชอบหนังสือที่มีปกสีสวยสด ชอบปกแข็งมากกว่าปกอ่อน และชอบปกมันๆ ที่เคลือบน้ำยาเงามากกว่าปกหนังสือพิมพ์สีเดียว หรือพิมพ์หลายสีแต่ไม่เคลือบเงา การจัดหน้าหนังสือดูโปร่งตา ภาพกับตัวอักษรไม่ทับกัน และชื่อเรื่องดึงดูดความสนใจของเด็กก่อนที่จะเย็บเล่มจะต้องมีการตรวจสอบตัวสะกดของต้นฉบับให้ถูกต้อง พิมพ์ตัวอักษรและภาพประกอบได้ชัดเจน มีสีสันได้งดงาม และดึงดูดความสนใจ ขนาดและรูปร่างของหนังสือ ควรขึ้นอยู่กับความสนใจและความง่ายในการหยิบฉวยของเด็ก เด็กชอบหนังสือที่พิมพ์ด้วยกระดาษที่มีคุณภาพดี ค่อนข้างแข็ง และเป็นกระดาษสีขาว วัสดุที่ใช้ในการเย็บเล่ม ต้องทนทานและต้องเย็บด้วยความประณีต เพื่อจะได้ทนต่อการหยิบถือของเด็ก

จากสิ่งที่กล่าวมาพบว่า เด็กๆ อ่านหนังสือมีจุดประสงค์หลายอย่าง โดยทั่วไปเด็กอ่านหนังสือเพราะความอยากรู้ อยากเห็นตามธรรมชาติของเด็ก ซึ่งมักสนใจใคร่รู้ ความเป็นไปของสิ่งรอบๆ ตัว เพื่อทราบเรื่องราวและเหตุการณ์ เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อช่วยในการดำเนินชีวิตในสังคมเป็นไปอย่างราบรื่นด้วยดี ปัจจุบันเด็กๆ สามารถเลือกนิทานได้อย่างกว้างขวาง การเลือกนิทานให้กับเด็กๆ สักเรื่อง ควรต้องศึกษาว่าเรื่องประเภทใดอ่านแล้วเด็กสนุกและชื่นชอบ หรือเด็กอ่านอะไรจึงจะสนุก ไม่ใช่คิดเพียงแต่ว่าเด็กควรอ่านอะไรเท่านั้น เพราะบางครั้งเรื่องที่คิดว่า เด็กควรอ่าน อาจไม่ถูกใจเด็กก็ได้ สิ่งที่น่าสนใจที่คุณพ่อคุณแม่ และคุณครูควรให้ความสำคัญในการเลือกหนังสือนิทานสำหรับเด็ก นิทานดีๆ สำหรับเด็กเพื่อเขาจะได้ฟัง อ่าน และศึกษาความเปลี่ยนแปลงของโลกและชีวิตด้วยตัวของเขาเอง เนื่องจากระยะวัยเด็กเป็นระยะเริ่มเรียนรู้ การวางรากฐานจำเป็นต้องได้รับตัวอย่างที่ดี นิทานจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น และมีบทบาทต่อการพัฒนาเด็กให้เจริญงอกงามทั้งด้านจิตใจ สติปัญญา ความรู้จินตนาการ ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้ความบันเทิง หล่อหลอมจิตใจของเด็ก นิทานเป็นสื่อในการให้ประสบการณ์ที่ดีแก่เด็ก และเป็นการฝึกการรักการอ่าน ทำให้มีทักษะด้านการอ่านคำมากขึ้นได้ดีสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้นิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้นิทานประกอบภาพ มีงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

มาลา ชูเชิด (2539 : 40) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้ด้านความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพ ผลการศึกษพบว่า ความเข้าใจ ในการอ่านของนักเรียนจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่านกับการสอนปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่านกับการสอนปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนปานกลางจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่านกับการสอนปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่านกับการสอนปกติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นงลักษณ์ คำยั้ง (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความเข้าใจในการอ่าน และ ความสามารถในการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนคำใหม่โดยใช้กิจกรรมการเล่นนิทาน ปริศนา คำทาย และการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนคำใหม่โดยใช้กิจกรรมแบบปริศนา คำทาย มีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียน คำใหม่โดยใช้กิจกรรมการเล่นนิทาน ปริศนา คำทาย และกิจกรรมตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่เรียนคำใหม่โดยใช้กิจกรรมแบบการเล่นนิทานมีความสามารถในการเขียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนคำใหม่โดยใช้กิจกรรมแบบคู่มือครู

ดวงใจ วรรณสังข์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการจำพยัญชนะไทยของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จากการสอนโดยใช้ชุดการสอนนิทานประกอบภาพพยัญชนะไทย โดยศึกษากับเด็กนักเรียนที่มีปัญหาการเรียนรู้ อายุ 4 – 6 ปี จำนวน 6 คน ที่มีความจำสับสนในพยัญชนะไทยที่คล้ายคลึงกัน ทดลองสอนด้วยชุดการสอนนิทานประกอบภาพพยัญชนะไทย ผลการศึกษาพบว่าประสิทธิภาพของชุดการสอนเป็น 95.33 / 82.00 ความสามารถในการจำพยัญชนะไทยของเด็กไทยของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หลังการสอนโดยใช้ชุดการสอนนิทานประกอบภาพพยัญชนะไทยอยู่ในระดับดี ความสามารถในการจำพยัญชนะไทยของเด็กไทยที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ การสอนสูงกว่าก่อนสอนมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

คลอร์ และโรเบิร์ต (Clare ; & Robert. 1978 : 156) ศึกษาผลของการใช้นิทานประกอบภาพมีผลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของเด็ก โดยใช้หุ่นและแสดงบทบาทสมมติกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายจำนวน 62 คน โดยให้เด็กฟังนิทานแล้วเลียนแบบท่าทางสัตว์ในนิทาน แล้ววัดทัศนคติของเด็กผลการทดลองพบว่า เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อสัตว์ การวัดทัศนคติ มีความมั่นคงเพราะหลังจากนั้นอีก 6 สัปดาห์วัดผลอีกได้ผลเช่นเดิมแสดงว่า นิทานมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรม และทัศนคติที่มั่นคงของเด็ก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ สอนโดยใช้หนังสือ นิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การดำเนินการทดลอง
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน ระดับช่วงชั้นที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองไม้กอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุโขทัย เขต 1 จำนวน 13 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน ระดับช่วงชั้นที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนบ้านหนองไม้กอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสำรวจปัญหาทางการเรียนรู้ของศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู ภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 6 คน โดยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 คน ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ใช้แบบทดสอบความสามารถในการเรียนรู้และแปลผลข้อมูล (แบบ ครป)

ชุดที่ 1 มี 8 ด้าน มีข้อคำถาม 57 ข้อ ครูผู้สอนเป็นผู้ทดสอบเด็ก เมื่อครูผู้สอนหาคะแนนเฉลี่ยได้เท่ากับเกณฑ์หรือสูงกว่าเกณฑ์ แสดงว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ แต่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้นี้จะเป็นเด็ก LD หรือเด็กปัญญาอ่อนในระดับเรียนได้ (EMR) ก็ได้ จึงจำเป็นต้องทดสอบในขั้นที่ 2 ต่อไป

ขั้นที่ 2 ใช้แบบสำรวจปัญหาการเรียนรู้เฉพาะด้าน

เป็นแบบสำรวจเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้โดยเฉพาะ (Specific Learning Disabilities ใช้ตัวย่อว่า SLD) สำรวจปัญหาใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการอ่าน 2) ด้านการเขียน และการสะกด 3) ด้านคณิตศาสตร์ ประกอบด้วยข้อย่อยทั้งหมด 80 ข้อ มาตรฐานประมาณค่า ตั้งแต่ 1 – 5 ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมิน ครูผู้สอนจะต้องรู้จักเด็กเป็นอย่างดีไม่น้อยกว่า 3 เดือน จากนั้นครูผู้สอนนำคะแนนขั้นที่ 1 และ ขั้นที่ 2 มารวมกัน ถ้าข้อมูลของแบบทดสอบทั้ง 2 ชุด มีผลตรงกันแสดงว่าเด็กเป็น LD

ขั้นที่ 3 สัมภาษณ์ผู้ปกครอง

ผู้วิจัยเชิญผู้ปกครองมาพบ เพื่อสัมภาษณ์ผู้ปกครองของเด็ก ก่อนสัมภาษณ์ ควรให้ผู้ปกครองกรอกแบบการซักประวัติเด็กเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ประเด็นการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง คือ การอ่าน เด็กที่มีปัญหา เช่น เด็กอ่านไม่ได้เลย ไม่รู้จักตัวสระ พยัญชนะ อ่านเป็นคำได้แต่ไม่เข้าใจความหมาย อ่านเรื่องได้แต่จับใจความไม่ได้ อ่านเรื่องได้แต่เรียงลำดับเหตุการณ์ไม่ได้ ในด้านการเขียน เด็กเขียนตามคำบอกไม่ได้ เด็กลอกจากตัวอย่างได้แต่เด็กเขียนบรรยายความคิดเป็นข้อความยาวๆ ไม่ได้ เด็กสะกดคำไม่ถูก มีปัญหาในการสะกดคำในลักษณะใด ลายมือของเด็กอ่านไม่ได้ ลักษณะลายมืออ่านยาก เส้นโตกว่าบรรทัด เล็กกว่าบรรทัด ไม่อยู่ในบรรทัด ไม่เป็นรูปแบบที่แน่นอนหรือมีลักษณะอย่างอื่น ในด้านคณิตศาสตร์ เด็กเข้าใจจำนวนหรือไม่ บวก ลบ คูณ หารไม่ได้ เด็กมีปัญหาด้านโจทย์ปัญหามาก

ขั้นที่ 4 ทดสอบเด็กเป็นรายบุคคล

ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบเกี่ยวกับการอ่าน โดยเลือกคำพื้นฐานภาษาไทย เล่ม 1 ของภาคเรียนที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มาทำการทดสอบภาคปฏิบัติ และประเมินผลการอ่าน โดยนำข้อมูลทั้ง 4 ชั้นมาพิจารณาว่าข้อมูลที่ได้นั้นมีความสอดคล้องกันหรือไม่ ถ้าหากข้อมูลมีความสอดคล้องกันทั้ง 4 ชั้น หรือมีความสอดคล้องกันอย่างน้อย 2 ชั้น ถือว่ามีความรุนแรงในลักษณะที่ต้องการความช่วยเหลือ โดยครูพิจารณาว่าหากไม่ได้รับความช่วยเหลือแล้วเด็กจะไม่สามารถเรียนหนังสือได้ ไม่มีการพัฒนาด้านการเรียนเท่าที่ควร เรียนไม่ทันเพื่อนจึงตัดสินใจว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

ขั้นที่ 5 ประเมินความสามารถทางเชาวน์ปัญญา

ประเมินความสามารถทางเชาวน์ปัญญาของเด็กที่ได้รับการคัดแยกแล้ว โดยทำการประเมินจากผู้ที่ได้รับการอบรม การใช้แบบประเมินความสามารถทางเชาวน์ปัญญาสำหรับเด็ก อายุ 2 – 15 ปี ที่สร้างขึ้นโดยกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข มีค่าความเชื่อมั่น 90 % ขึ้นไป ทำรายชื่อนักเรียนที่ได้รับการตัดสินใจว่ามีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่านมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
2. แผนการสอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านคำ

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างและหาคุณภาพของหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ดำเนินการดังนี้

- 1.1 ศึกษาหลักสูตรภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กระทรวงศึกษาธิการ
- 1.2 การคัดเลือกคำศัพท์ที่ประสมด้วยสระเดียว เพื่อสร้างหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
- 1.3 การศึกษาเทคนิคการเขียนหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
- 1.4 สร้างหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้โดยใช้คำศัพท์ที่ประสมด้วยสระเดียว จำนวน 15 เล่ม
- 1.5 นำหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ที่สร้างไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการเขียนนิทานประกอบภาพตรวจสอบ เพื่อแก้ไข แล้วนำไปให้เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างอ่าน เพื่อหาข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข

2. การสร้างและหาคุณภาพของแผนการสอนที่ใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ดำเนินการดังนี้

- 2.1 สร้างแผนการสอนที่ใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ จำนวน 34 แผน
- 2.2 นำแผนการสอนที่ใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางการสอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา เพื่อปรับปรุงแก้ไข
- 2.3 นำแผนการสอนที่ใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ มาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
- 2.4 นำแผนการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมพิจารณาแก้ไขก่อนจะนำไปสอนจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน ดำเนินการดังนี้

- 3.1 ศึกษาหนังสือการวัดผลและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กระทรวงศึกษาธิการ
- 3.2 ศึกษาจุดประสงค์ของหลักสูตรการสอนภาษาไทย สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

3.3 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านคำ โดยกำหนดแบบทดสอบ 6 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1	แบบทดสอบการอ่านสระ อา – อุ – อะ	20 ข้อ
ชุดที่ 2	แบบทดสอบการอ่านสระ อี – ออ – อื	20 ข้อ
ชุดที่ 3	แบบทดสอบการอ่านสระ เอ – โอ – อึ	20 ข้อ
ชุดที่ 4	แบบทดสอบการอ่านสระ อือ – แอ – อู	20 ข้อ
ชุดที่ 5	แบบทดสอบการอ่านสระ ไอ – โอ – อ่า	20 ข้อ
ชุดที่ 6	แบบทดสอบการอ่านออกเสียง จำนวน 250 คำ	

เกณฑ์การให้คะแนนสำหรับชุดที่ 1 ถึง ชุดที่ 5 ถ้าตอบถูกได้ 1 คะแนน

ตอบผิดได้ 0 คะแนน ส่วนชุดที่ 6 มีระบบการให้คะแนน คือ

นักเรียนเห็นคำแล้วสามารถอ่านออกเสียงได้ภายใน 30 วินาที ได้ 3 คะแนน

นักเรียนเห็นคำแล้วสามารถอ่านออกเสียงได้ภายใน 60 วินาที ได้ 2 คะแนน

นักเรียนเห็นคำแล้วสามารถอ่านออกเสียงได้ภายใน 60 วินาทีขึ้นไปได้ 1 คะแนน

นักเรียนเห็นคำแล้วไม่สามารถอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง ได้ 0 คะแนน

คำทั้งหมด 250 คำ คิดเป็น 50 คะแนน

3.4 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านคำ ที่สร้างไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการสนทนาภาษาไทย ด้านการจัดการศึกษาพิเศษ และด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วนำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านคำ ไปทดสอบกับเด็กปกติ และเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง เพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข และหาความเที่ยงตรงของแบบวัดความสามารถในการอ่านคำ ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร IOC

3.5 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านคำไปใช้ทดลองจริง

เกณฑ์การตรวจและให้คะแนนความสามารถในการอ่านคำ

ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์การให้คะแนนประเมินความสามารถในการอ่านคำ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ชุดที่ 1	การตอบคำถาม	20 ข้อ	ข้อละ 1 คะแนน
ชุดที่ 2	การตอบคำถาม	20 ข้อ	ข้อละ 1 คะแนน
ชุดที่ 3	การตอบคำถาม	20 ข้อ	ข้อละ 1 คะแนน
ชุดที่ 4	การตอบคำถาม	20 ข้อ	ข้อละ 1 คะแนน
ชุดที่ 5	การตอบคำถาม	20 ข้อ	ข้อละ 1 คะแนน
รวมคะแนน		100 ข้อ	50 คะแนน

ชุดที่ 6 การอ่านออกเสียง จำนวน 250 คำ คิดเป็น 50 คะแนน

รวมคะแนนทั้งหมด 100 คะแนน

เกณฑ์การประเมินผล

หลังจากได้คะแนนการประเมินความสามารถทั้งหมด มารวมกันนำคะแนนมาประเมินผล โดยใช้เกณฑ์การประเมินผลดังนี้

ระดับคะแนน 81 ขึ้นไป หมายถึง นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน อยู่ในระดับดีมาก

ระดับคะแนน 71 - 80 หมายถึง นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน อยู่ในระดับดี

ระดับคะแนน 61 - 70 หมายถึง นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน อยู่ในระดับพอใช้

ระดับคะแนน 50 - 60 หมายถึง นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน อยู่ในระดับปรับปรุง

ระดับคะแนนต่ำกว่า 50 หมายถึง นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน อยู่ในระดับแก้ไข

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแผนการทดลองแบบ One Group Pretest – Posttest Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 249) ดังนี้

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂

E แทน กลุ่มทดลอง

T₁ แทน การทดสอบก่อนทดลอง (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบ
ความสามารถการอ่านคำ

X แทน การสอนอ่านคำโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

T₂ แทน การทดสอบหลังทดลอง (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบ
ความสามารถการอ่านคำที่ประสมด้วยสระเดี่ยว

วิธีดำเนินการทดลอง

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่านคำ ช่วงชั้นที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ระยะเวลาทดลอง 32 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง โดยในวันจันทร์ถึงวันวันศุกร์จะเป็นการสอนการอ่านคำพื้นฐานในนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้จำนวน 15 เรื่อง และทำแบบฝึกทำเรื่อง ในวันเสาร์ และอาทิตย์นักเรียนนำหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ไปอ่านที่บ้านโดยผู้ปกครองช่วยส่งเสริม ตามแผนการจัดการเรียนรู้

1. ขั้นก่อนการทดลอง

1.1 ผู้วิจัยขออนุญาตผู้บริหารสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่างและชี้แจงรายละเอียด
ครูประจำชั้น

1.2 ผู้วิจัยทำการทดสอบความสามารถในการอ่านคำ จำนวน 100 ข้อ
ก่อนการทดลอง (Pre - test) เป็นรายบุคคล

2. ขั้นตอนการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการสอนที่ใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่าน
เพื่อการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 32 แผน ซึ่งในครั้งสุดท้ายของสัปดาห์จะเป็นการทดสอบ
ระหว่างเรียนโดยมีกำหนดการสอนดังนี้

ตาราง 1 แสดงกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน

ครั้งที่	วันที่ทดลอง	กิจกรรม	
		เนื้อหาคำที่ประสมด้วยสระเดียว จำนวน 15 คำ	ชื่อเรื่องของนิทานส่งเสริมการอ่าน เพื่อการเรียนรู้
1.	จันทร์	ทดสอบก่อนเรียน	เรื่อง เทียบบ้านหนูนา เรื่อง ชาวนาโชคดี
2.	อังคาร	ประสมด้วยสระอะ	
3.	พุธ	ทบทวน – ทำแบบฝึกหัดหลังสอน	
4.	พฤหัสบดี	ประสมด้วยสระ อุ	
5.	ศุกร์	ทบทวน – ทำแบบฝึกหัดหลังสอน	
	เสาร์ - อาทิตย์	เล่ม 1- 2 – 3	นักเรียนนำไปอ่านเสริมที่บ้าน ผู้ปกครองช่วยส่งเสริม
6.	จันทร์	ประสมด้วยสระ อะ	เรื่อง กระปุกผจญภัย เรื่อง อิงอ่างน้อยผู้มีน้ำใจ เรื่อง ต้อมกลับใจ
7.	อังคาร	ทบทวน – ทำแบบฝึกหัดหลังสอน	
8.	พุธ	ประสมด้วยสระ อี	
9.	พฤหัสบดี	ทบทวน – ทำแบบฝึกหัดหลังสอน	
10.	ศุกร์	ประสมด้วยสระ ออ	
	เสาร์ - อาทิตย์	เล่ม 4 -5	นักเรียนนำไปอ่านเสริมที่บ้าน ผู้ปกครองช่วยส่งเสริม

ตาราง 1 (ต่อ)

ครั้งที่	วันที่ทดลอง	กิจกรรม	
		เนื้อหาคำที่ประสมด้วยสระเดียว จำนวน 15 คำ	ชื่อเรื่องของนิทานส่งเสริมการอ่าน เพื่อการเรียนรู้
11.	จันทร์	ทบทวน – ทำแบบฝึกหัดหลังสอน	เรื่อง นกกระเจาขาดความสามัคคี เรื่อง ทะเลแห่งความสุข
12.	อังคาร	ประสมด้วยสระ อี	
13.	พุธ	ทบทวน – ทำแบบฝึกหัดหลังสอน	
14.	พฤหัสบดี	ประสมด้วยสระ เอ	
15.	ศุกร์	ทบทวน – ทำแบบฝึกหัดหลังสอน	
	เสาร์ - อาทิตย์	เล่ม 6 – 7 – 8	นักเรียนนำไปอ่านเสริมที่บ้าน ผู้ปกครองช่วยส่งเสริม
16.	จันทร์	ประสมด้วยสระ โอ	เรื่อง แมวตัวโต กับ หนูเกเร เรื่อง มะลิผู้เมตตา เรื่อง ฝันที่เป็นจริงของบันลือ
17.	อังคาร	ทบทวน – ทำแบบฝึกหัดหลังสอน	
18.	พุธ	ประสมด้วยสระ อี	
19.	พฤหัสบดี	ทบทวน – ทำแบบฝึกหัดหลังสอน	
20.	ศุกร์	ประสมด้วยสระ อือ	
	เสาร์ - อาทิตย์	เล่ม 9 -10	นักเรียนนำไปอ่านเสริมที่บ้าน ผู้ปกครองช่วยส่งเสริม
21.	จันทร์	ทบทวน – ทำแบบฝึกหัดหลังสอน	เรื่อง ความฝันของกาละแม เรื่อง ตุ๊กตัก้างน้อย
22.	อังคาร	ประสมด้วยสระ แอ	
23.	พุธ	ทบทวน – ทำแบบฝึกหัดหลังสอน	
24.	พฤหัสบดี	ประสมด้วยสระ อุ	
25.	ศุกร์	ทบทวน – ทำแบบฝึกหัดหลังสอน	
	เสาร์ - อาทิตย์	เล่ม 11 – 12 – 13	นักเรียนนำไปอ่านเสริมที่บ้าน ผู้ปกครองช่วยส่งเสริม

ตาราง 1 (ต่อ)

ครั้งที่	วันที่ทดลอง	กิจกรรม	
		เนื้อหาคำที่ประสมด้วยสระเดี่ยว จำนวน 15 คำ	ชื่อเรื่องของนิทานส่งเสริมการอ่าน เพื่อการเรียนรู้
26.	จันทร์	ประสมด้วยสระ ไอ	เรื่อง ความรักของแม่
27.	อังคาร	ทบทวน – ทำแบบฝึกหัดหลังสอน	
28.	พุธ	ประสมด้วยสระ ไอ	เรื่อง เจ้าไต้สมองใส
29.	พฤหัสบดี	ทบทวน – ทำแบบฝึกหัดหลังสอน	
30.	ศุกร์	ประสมด้วยสระ อำ	เรื่อง ตาล้าผู้เกียจคร้าน
	เสาร์ - อาทิตย์	เล่ม 14 – 15	นักเรียนนำไปอ่านเสริมที่บ้าน ผู้ปกครองช่วยส่งเสริม
31.	จันทร์	ทบทวน – ทำแบบฝึกหัดหลังสอน	
32.	อังคาร	ทดสอบหลังสอน	ข้อสอบการอ่าน 6 ชุด

สอนจำนวน 32 ครั้ง โดย ครั้งที่ 1 ทำการ Pre-Test ส่วนการสอนครั้งที่ 2- 31 เป็นการสอนปกติ และครั้งที่ 32 ทำการ Post-Test เวลาในการสอน คือ 15.30 น.– 16.30 น.

3. ขั้นหลังการสอน

3.1 เมื่อครบกำหนดระยะเวลาในการทดลอง 32 ครั้ง ผู้วิจัยได้ประเมินความสามารถในการอ่านคำ โดยใช้แบบทดสอบความสามารถอ่านคำเรื่องที่ผู้วิจัยสร้าง ทดสอบหลังการทดลอง (Post – test) เป็นรายบุคคล

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบความสามารถอ่านคำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1.1 การศึกษาประสิทธิภาพของหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 โดยใช้สูตรการหาเกณฑ์ประสิทธิภาพ (ประคอง กรรณสูตร. 2528 :101)

1.2 การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน ระหว่างก่อนและหลังการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วสรุประดับความสามารถในการอ่านคำ

1.3 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำ ของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ระหว่าง ก่อนและหลังการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ โดยใช้สถิติการทดสอบของวิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched Pairs Signed – Ranks Test) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 (นิภา ศรีไพโรจน์. 2533 : 92)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. หาค่าเฉลี่ย (Mean)

2. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 หาประสิทธิภาพหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ วิเคราะห์ตามเกณฑ์ ประสิทธิภาพ 80/80 (ประคอง กรรณสูตร. 2528 : 101) โดยใช้สูตร 80 ตัวแรก ดังนี้

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N} \times 100}{A}$$

เมื่อ	E_1	แทน	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยการทำแบบทดสอบในแบบฝึกหัดแต่ละชุดของหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของแบบทดสอบแต่ละชุดที่นักเรียนทำได้
	N	แทน	จำนวนนักเรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบทุกชุดรวมกัน

80 ตัวหลัง ใช้สูตร ดังนี้

$$E_2 = \frac{\frac{\sum X}{N} \times 100}{B}$$

เมื่อ E_2 แทน ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียนด้วยหนังสือนิทาน
ส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

$\sum X$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน

N แทน จำนวนนักเรียน

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

2.3 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำที่ประสมด้วยสระเดี่ยว ใช้สถิติ
นอนพาราเมตริกของ The Wilcoxon Matched Pairs Signed – Ranks Test ที่ระดับนัยสำคัญ .05
ตามสูตร (นิภา ศรีไพโรจน์. 2533 : 92)

$$D = Y - X$$

เมื่อ D แทน ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนน X และ Y
ก่อนและหลังการทดลอง

X แทน ความสามารถในการอ่านคำก่อนการทดลอง

Y แทน ความสามารถในการอ่านคำหลังการทดลอง

โดยมีลำดับขั้นตอนในการคิดดังนี้

1. หาความแตกต่างของข้อมูลแต่ละคู่ โดยคิดเครื่องหมาย
2. นำข้อมูลที่ได้มาเรียงลำดับจากน้อยไปมาก โดยให้ค่าที่น้อยที่สุดอยู่ในอันดับ
ที่ 1 (จัดอันดับโดยไม่คิดเครื่องหมาย)
3. หาผลรวมของอันดับที่มีเครื่องหมายบวกและผลรวมของอันดับที่มีเครื่องหมายลบ
4. พิจารณาให้ค่าของผลรวมของอันดับที่มีค่าน้อยกว่าเป็นค่า T ที่จะทำการทดสอบ
(โดยไม่คิดเครื่องหมาย)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนรวมของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านและคะแนนจากการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 และเปรียบเทียบผลการเรียนของนักเรียนช่วงชั้น 1 ก่อนอ่านและหลังการอ่านหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ โดยดำเนินการดังนี้

1. รวมคะแนนการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านแล้วนำมาหาค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบที่ทำได้ทั้งหมด เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้
2. รวมคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างหลังการเรียนด้วยหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ แล้วนำมาหาค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ความสามารถที่ตั้งไว้
3. รวมคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่กลุ่มตัวอย่างทำก่อนและหลังการเรียนด้วยหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ แล้วนำมาทำการทดสอบโดยวิธีการของวิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched Pairs Signed – Ranks Test) ที่ระดับนัยสำคัญ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาประสิทธิภาพของหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ครั้งนี้มีเนื้อหาให้นักเรียนเรียนและทำแบบทดสอบ 15 ชุด ผลการทดลองปรากฏตามตาราง 2 และตาราง 3

ตาราง 2 คะแนนการทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ด้วยหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

คนที่	คะแนน (แบบฝึกชุดที่ / คะแนนเต็ม)															คะแนนรวม
	1/34	2/32	3/45	4/25	5/29	6/20	7/36	8/24	9/25	10/20	11/22	12/25	13/29	14/24	15/27	417 คะแนน
1	32	29	41	21	27	20	35	23	20	19	18	24	20	22	27	378
2	32	31	44	22	29	19	34	17	24	16	20	23	25	20	24	380
3	24	28	45	19	27	16	31	18	20	15	21	21	27	22	25	359
4	30	31	44	23	28	18	31	19	22	18	22	23	27	19	25	380
5	30	29	45	23	19	17	35	17	23	17	22	23	24	22	27	373
6	32	31	45	20	27	20	36	20	25	19	20	24	26	18	26	389
คะแนนรวม	180	179	264	128	157	110	202	114	134	104	123	138	149	123	154	2,259
	คะแนนเต็มทุกชุด เท่ากับ 417															

จากตาราง 2 พบว่า คะแนนผลการทำแบบฝึกหัดหลังเรียนรู้ด้วยหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้จำนวน 15 ชุด ได้คะแนนรวมทั้งหมดของนักเรียนทุกคนเท่ากับ 2,259 คะแนน โดยคะแนนผลการทำแบบฝึกหัดหลังเรียนนักเรียน 3 อันดับแรกคือ 389 คะแนน 380 คะแนน และ 378 คะแนน

ตาราง 3 แสดงผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
แต่ละคนหลังการเรียนรู้ด้วยหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

คนที่	คะแนน 100 คะแนน
1	92
2	84
3	91
4	81
5	87
6	83
รวม	518
$\bar{X}$	86.33
S.D	0.74

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียน 6 คน ทำแบบทดสอบหลังเรียนรู้ด้วยหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ได้คะแนนรวมทั้งหมด 518 คะแนน ได้คะแนนเฉลี่ย 86.33 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ (E_1 / E_2)

การสอบ	ΣX	A	B	N	E_1	E_2
สอบย่อย	2,308	427	-	6	90.09	-
สอบรวม	518	-	100	6	-	86.33

จากตาราง 4 พบว่า ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของการสอบย่อยในแบบฝึกหัดแต่ละชุด คือ E_1 มีค่าเท่ากับ 90.09 และร้อยละของคะแนนเฉลี่ยการสอบรวมหลังการเรียนรู้ คือ E_2 มีค่าเท่ากับ 86.33 ดังนั้นประสิทธิภาพของหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 90.09/86.33

2. การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หลังการสอน
โดยใช้นิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

ตาราง 5 แสดงคะแนนความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หลังการสอน
โดยใช้นิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

คนที่	คะแนนจากการทดสอบ			ระดับความสามารถ
	แบบเขียน (50 คะแนน)	การอ่าน (50 คะแนน)	รวม (100 คะแนน)	
1	48	44	92	ดีมาก
2	44	40	84	ดีมาก
3	48	43	91	ดีมาก
4	42	39	81	ดีมาก
5	43	44	87	ดีมาก
6	43	40	83	ดีมาก
รวมเฉลี่ย	44.67	41.67	86.33	ดีมาก

จากตาราง 5 พบว่า นักเรียน 6 คน มีคะแนนความสามารถในการอ่านคำหลังการสอน
โดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ในภาพรวมและรายบุคคล อยู่ในระดับดีมาก
โดยคะแนนสูง 3 อันดับแรก คือ คนที่ 1 ได้ 92 คะแนน คนที่ 3 ได้ 91 คะแนน และคนที่ 5
ได้ 87 คะแนน

3. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ก่อนและหลังการสอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

ตาราง 6 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ก่อนและหลังการสอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

คนที่	คะแนน (100 คะแนน)		ผลต่างของ คะแนน D = Y - X	ลำดับที่ ความ แตกต่าง	ลำดับต่างเครื่องหมาย	
	X	Y			บวก	ลบ
1	48	92	44	5	5	0
2	55	84	29	2	2	0
3	41	91	50	6	6	0
4	55	81	26	1	1	0
5	44	87	43	4	4	0
6	42	83	41	3	3	0
T = 0*					T+ = +21	T- = 0

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ค่า T ที่ $0.05 = 2$ เมื่อ $N = 6$)

จากตาราง 6 พบว่า การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านก่อนและหลังการสอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ สอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ซึ่งสรุปขั้นตอนและผลการศึกษาได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ ประสิทธิภาพ 80/80
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หลังการสอนโดยใช้ นิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ก่อน และหลังการสอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ มีผลต่อการพัฒนาความสามารถ ในการอ่านคำที่ประสมด้วยสระเดี่ยวของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน และยังเป็นแนวทาง แก่ครู พ่อแม่ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ นำไปใช้ในการฝึกให้สามารถอ่านคำ ได้และเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ เป็นการพัฒนาด้านภาษาแก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ดีขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน ระดับช่วงชั้นที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองไม้กอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุโขทัย เขต 1

กลุ่มตัวอย่างก็คือเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน ระดับช่วงชั้นที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนบ้านหนองไม้กอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสำรวจปัญหาทางการ เรียนรู้ของศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู ภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีนักเรียนที่ได้รับการตัดสินว่ามีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่านมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
2. แผนการสอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านคำ

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแผนการทดลองแบบ One Group Pretest – Posttest Design ดังนี้

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่านคำ ช่วงชั้นที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ระยะเวลาทดลอง 32 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง โดยในวันจันทร์ถึงวันวันศุกร์จะเป็นการสอนการอ่านคำพื้นฐานในนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้จำนวน 15 เรื่อง และทำแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง ในวันเสาร์ และอาทิตย์นักเรียนนำหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ไปอ่านที่บ้านโดยผู้ปกครองช่วยส่งเสริม ตามแผนการจัดการเรียนรู้

1. ขั้นก่อนการทดลอง

1.1 ผู้วิจัยขออนุญาตผู้บริหารสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่างและชี้แจงรายละเอียด วัตถุประสงค์

1.2 ผู้วิจัยทำการทดสอบความสามารถในการอ่านคำ จำนวน 6 ชุด

ก่อนการทดลอง (Pre - test) เป็นรายบุคคล

2. ขั้นดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการสอนที่ใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 32 ครั้ง ซึ่งในครั้งสุดท้ายของสัปดาห์จะเป็นการทดสอบระหว่างเรียน

3. ขั้นหลังการสอน

3.1 เมื่อครบกำหนดระยะเวลาในการทดลอง 34 ครั้ง ผู้วิจัยได้ประเมินความสามารถในการอ่านคำ โดยใช้แบบทดสอบความสามารถอ่านคำเรื่องที่ผู้วิจัยสร้าง ทดสอบหลังการทดลอง (Post – test) เป็นรายบุคคล

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบความสามารถอ่านคำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1.1 การศึกษาประสิทธิภาพของหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 โดยใช้สูตรการหาเกณฑ์ประสิทธิภาพ

1.2 การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่านระหว่างก่อนและหลังการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วสรุประดับความสามารถในการอ่านคำ

1.3 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำ ของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ระหว่างก่อนและหลังการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ โดยใช้สถิติการทดสอบของวิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched Pairs Signed – Ranks Test) ที่ระดับนัยสำคัญ .05

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังนี้

1. ประสิทธิภาพของหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพ 90.09/86.33
2. ความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หลังการสอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับดีมาก
3. ความสามารถในการอ่านคำที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้หลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

1. เมื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพของหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ เกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 ปรากฏว่า หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.09/86.33 แสดงว่าหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ และกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการอ่าน ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย มีภาพประกอบบทสนทนา ตัวละครอยู่ในวัยเดียวกับนักเรียน คำที่ใช้เป็นคำที่ใกล้ตัวทำให้นักเรียนอ่านและเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีและแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ มีความเหมาะสมกับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิตามลำดับขั้นตอน ทำให้ประสิทธิภาพของหนังสือสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หลังการสอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับดีมากทุกคน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นมีการสร้างตามหลักวิชาการ ซึ่งมีเนื้อหา และมีขั้นตอนที่น่าสนใจ เหมาะสมกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ตามที่ ธอร์นไดค์ (Thorndike) (กรมวิชาการ. 2538 : 21 – 23) กล่าวถึงทฤษฎีการเชื่อมโยง (Connection Theory) ว่าการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองของผู้เรียนในแต่ละขั้นอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยกฎการเรียนรู้ 3 กฎ คือ 1) กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) 2) กฎแห่งความฝึกหัด (Law of Exercise) และ 3) กฎแห่งผลที่พอใจ (Law of Effect) และเป็นไปตามทฤษฎีการสร้างเงื่อนไขและการเสริมแรงของ สกินเนอร์ (กรมวิชาการ. 2538 : 21 – 23) สกินเนอร์ (Skinner) ที่กล่าวว่าการสร้างเงื่อนไขและการเสริมแรงเพื่อให้เกิด การเรียนรู้ คือ 1) เงื่อนไขการตอบสนองเมื่อมีสิ่งเร้าแล้วมีการตอบสนองพฤติกรรมที่แสดงออกนี้ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ หรือการเรียนรู้เป็นตัวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของอัตราตอบสนอง 2) การเสริมแรงด้วยสิ่งเร้าใหม่ จะทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลงได้ เรียกว่า ตัวเสริมแรง ดังนั้นการที่จะให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน จำเป็นที่จะต้องอาศัยสิ่งเร้าที่เหมาะสมกับวัยและความพึงพอใจของผู้เรียนที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านคำในเรื่องได้ ผู้วิจัยจึงเลือกหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ที่มีภาพประกอบ ที่จะสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถที่จะอ่านและจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และทำให้ผู้เรียนต้องการอ่าน อันจะเป็นหนทาง ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ เพราะเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ปัญหาด้านการรับรู้ทางสายตาและมีปัญหาด้านการอ่านที่เป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก นิทานประกอบภาพจะเป็นสื่อที่สามารถแก้ปัญหาในเรื่องการรับรู้ทางสายตาและปัญหาด้านการอ่านของเด็กได้ เป็นอย่างดี อีกทั้งยังเป็นการเสริมแรง และช่วยกระตุ้นให้เด็กอยากอ่านมากขึ้นนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ มาลา ชูเชิด (2539 : 40) ที่ได้ศึกษาผลการเรียนรู้ด้านความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพ ผลการศึกษพบว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่านกับการสอนปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และยังสอดคล้องกับการวิจัยของนางลักษณ คำยั้ง (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนคำใหม่โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน ปริศนาคำทาย และการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนคำใหม่โดยใช้กิจกรรมแบบปริศนาคำทาย มีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนคำใหม่โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน ปริศนาคำทาย และกิจกรรมตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่เรียนคำใหม่โดยใช้กิจกรรม

แบบเล่านิทานมีความสามารถในการเขียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนคำใหม่โดยใช้กิจกรรมแบบคู่มือครู ตลอดจนการได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการทบทวน ติดตาม ดูแล การใช้กิจกรรมนี้ด้วย จึงทำให้ความสามารถในการอ่านของนักเรียนอยู่ในระดับมากดังกล่าว

3. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน หลังการสอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ สูงกว่าก่อนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประการแรกหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ที่ใช้เป็นหนังสือที่สร้างขึ้นตามหลักการสร้างหนังสือเด็ก โดยคำนึงถึงความสนใจ และความเหมาะสมกับวัยของเด็ก ประการที่สอง หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็ก ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะ รวมทั้งได้มีการนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปทดลองใช้ได้ผลอย่างดีแล้วจึง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับงานวิจัยของ คลอร์ และโรเบิร์ต (Clare ; & Robert . 1978 : 156) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้นิทานประกอบภาพมีผลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของเด็ก โดยใช้หุ่นและแสดงบทบาทสมมุติกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายจำนวน 62 คน โดยให้เด็กฟังนิทานแล้วเลียนแบบท่าทางสัตว์ในนิทาน แล้ววัดทัศนคติของเด็กผลการทดลองพบว่า เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อสัตว์ การวัดทัศนคติ มีความมั่นคงเพราะหลังจากนั้นอีก 6 สัปดาห์วัดผลอีก ได้ผลเช่นเดิมแสดงว่า นิทานมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรม และทัศนคติที่มั่นคงของเด็ก และนอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของมาลา ชูเชิด (2539 : 40), ดวงใจ วรรณสังข์ (2541 : บทคัดย่อ) และ นงลักษณ์ คำยิ่ง (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือที่มีรูปภาพและเนื้อหาเป็นลักษณะนิทาน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจากที่อ่านด้วยหนังสือสูงกว่าก่อนอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประการที่สามเป็นหนังสือที่ใช้ตัวละครในการดำเนินเรื่อง แล้วให้ภาพการ์ตูนเป็นภาพประกอบเนื้อเรื่องทำให้สร้างความสนใจในการเรียนและ นักเรียนเกิดจินตนาการในการอ่านหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ จิววรรณ กีนาวงศ์ (2526 : 126) ที่ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า การสร้างหนังสือนิทานสำหรับเด็กต้องเป็นเรื่องง่าย แต่มีความสมบูรณ์ในตัว เน้นเหตุการณ์อย่างเดียวให้เด็กพอคาดคะเนเรื่องได้บ้าง อาจสอดแทรกเกร็ดที่ชวนให้เด็กสงสัยว่าอะไรจะเกิดขึ้นต่อไป เพื่อทำให้เรื่อง มีรสชาติ ตื่นเต้น เป็นเรื่องที่เด็กมีความสนใจ อาจจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตเด็ก และสัตว์ต่างๆควรมีบทสนทนามากๆ เพราะเด็กส่วนมากไม่สามารถฟังเรื่องความเรียงได้ดี และภาษาที่ใช้ต้องสละสลวยเหมาะสมกับวัยเด็ก มีการกล่าวซ้ำคำหรือประโยควลี เพื่อเด็กจะจำได้ง่ายและรวดเร็วควรเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็กเนื้อเรื่องถึงจุดสุดยอดง่ายและน่าฟังพอใจ เมื่อเล่าจบเด็กก็มีความสุข มีคติ

สนใจในเรื่อง ควรมีตัวละครที่เด็กสามารถสมมติเป็นตัวเองได้ และชื่อของตัวละครควรเป็นภาษาไทย เป็นชื่อง่ายๆ ที่เด็กเข้าใจความหมายได้ และเนื้อเรื่องควรสอดแทรกคติธรรมสอนตัวละครให้มีมารยาท ให้เป็นเด็กดี อบรมเด็กให้รู้ว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว และยังสอดคล้องกับการศึกษาของพรจันท์ จันทิมล (2539 : 103 – 105) ผู้ซึ่งทำงานใกล้ชิดกับเด็กปฐมวัยมาตลอด และเป็นนักแต่งนิทาน และนักเล่านิทานสำหรับเด็ก ได้กล่าวถึงการเลือกนิทานสำหรับเด็ก ไว้ดังนี้ 1) เป็นเรื่องง่ายๆ แต่สมบูรณ์เน้นเหตุการณ์อย่างเดียวให้เด็กพอคาดคะเนเรื่องได้ 2) มีการเดินเรื่องได้อย่างรวดเร็ว 3) ตัวละครน้อย มีลักษณะเด่นที่จำได้ง่าย เด็กอาจสมมติตัวแทนได้ 4) มีบทสนทนาหลายๆ เพราะเด็กส่วนมากไม่สามารถฟังเรื่องที่เป็นความเรียงได้ดี 5) ใช้ภาษาง่ายๆ ประโยคสั้น การกล่าวคำซ้ำ หรือ คำสัมผัสจะช่วยให้เด็กจดจำได้ง่ายและรวดเร็ว 6) สร้างความรู้สึก ความพอใจให้กับผู้ฟัง และ 7) เป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก เช่น ครอบครัวสัตว์เลี้ยงหรือเรื่องที่เด็กจะจินตนาการตามความยาวไม่เกิน 15 นาที จะเห็นได้ว่าการเลือกนิทานที่เหมาะสมกับเด็กนั้น มุ่งเน้นไปที่เนื้อเรื่องของนิทาน จะต้องเป็นเรื่องที่ง่ายๆ แต่มีความสมบูรณ์ เป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก ตัวละครมีไม่มากนักแต่มีลักษณะเด่นที่เด็กเห็นและจดจำได้ง่าย ทั้งที่การดำเนินเรื่องควรเน้นที่ บทสนทนามากกว่าเจียบ นอกจากนี้การเลือกนิทานให้กับเด็กจะต้องคำนึงถึงเรื่องวัยของเด็กด้วย จึงทำให้ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านคำที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านหลังการสอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ สูงกว่าก่อนการสอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น ครูผู้สอนควรนำไปใช้ในการสอนอ่านเพื่อช่วยพัฒนาทักษะการอ่านในวิชาภาษาไทย ระดับช่วงชั้นที่ 1

1.2 หนังสือนิทานนี้จะประโยชน์ต่อนักเรียนเพราะจะช่วยส่งเสริมการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมนิสัย รักการอ่าน และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

1.3 การใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ควรให้นักเรียนได้นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปอ่านนอกเวลา หรือที่บ้านได้ ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีเวลาอ่านได้หลายครั้งตามที่ต้องการ ซึ่งจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังเช่นที่ปรากฏอยู่ในผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เนื่องจากในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ให้ผู้ปกครองช่วยในการกระตุ้นให้เด็กได้อ่านมากขึ้นซึ่งเป็นผลดีต่อการอ่านของผู้เรียน

1.4 ในการนำหนังสือไปใช้เมื่อนักเรียนอ่านเสร็จแล้ว ควรเพิ่มกิจกรรมท้ายเรื่อง เช่น ให้นักเรียนวาดภาพ นักเรียนเล่าเรื่อง เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับการสร้างหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ และเป็นสื่อการเรียนรู้ที่สนองความแตกต่างของผู้เรียน

2.2 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทดลองกับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรจัดทำหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ในระดับช่วงชั้นอื่นบ้างเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลินจะได้ปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ตั้งแต่ยังเยาว์วัย

2.3 ครูผู้สอนควรสร้างหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ให้นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะการอ่านต่ำ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2535). *คู่มือครูสำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา*
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เล่ม 2 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
พ.ศ.2533). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2538). *คู่มือการเขียนเรื่องบันเทิงคดีและสารคดีสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546). *การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2538). *หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศาสนา.
- _____. (2544). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2539). *บันทึกการตามเสด็จราชดำเนินกระแสราชดำรัสเรื่องปัญหาการใช้คำไทยในการ*
ประชุมทางวิชาการของชุมนุมภาษาไทย. คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2539. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.
- _____. (2543). *แนวทางการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- เกริก ยุ้นพันธ์. (2538). *การเล่านิทาน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- จิระประภา บุญนิธย์. (2526). *ช่วยเด็กให้ชอบอ่าน*. ภาคการอนุบาลศึกษา. กรุงเทพฯ :
วิทยาลัยครูสวนดุสิต.
- ฉวีวรรณ กิณาส. (2526). *การศึกษาเด็ก*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2527). *การทำหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ : บุรพาสาสน์.
- ดวงใจ วรรณสังข์. (2541). *การศึกษาความสามารถในการจำพยัญชนะไทยของเด็กที่มีปัญหา*
ทางการเรียนรู้จากการสอนโดยใช้ชุดการสอนนิทานประกอบภาพพยัญชนะไทย.
ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน จิตอารีย์. (2546). *การใช้เพลงเพื่อพัฒนาการอ่านออกเสียงคำที่ใช้พยัญชนะ ร ล ว ควบกล้ำ*
ของนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. บทความย่อ ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. เชียงใหม่ :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เตือนใจ กรุยกะโทก. (2543). *การศึกษาผลการสอนซ่อมเสริมด้านความเข้าใจในการอ่านและการ*
สะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ. ปริญญานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- นภดล จันทรเพ็ญ. (2542). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: บริษัทต้นอ้อ 1999 จำกัด.
- นิภา ศรีโพธิ์จัน. (2542). *สถิติออนไลน์พาราเมตริก*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- บันลือ พฤษะวัน. (2533). *การสร้างและการสอนประสบการณ์ภาษาของมนุษย์*. เอกสารประกอบ
คำบรรยาย ณ สำนักงานศึกษาธิการเขต 8. เชียงใหม่.
- บุญศิริ ทศลี. (2538). *การทดลองใช้อักษรวิงไฟฟ้าคอมพิวเตอร์ในการสอนอ่านคำศัพท์ภาษาไทย
แก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เบญจพร ปัญญาขง. (2543). *คู่มือช่วยเหลือเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บัวแก้ว บัวเย็น. (2538). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. โดยการสอนแบบรู้แจ้งกับการสอนตามคู่มือครู*. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เมธิญ จิระกาน. (2544). *การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E₁/ E₂),
วารสารการศึกษา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- ปิยลักษณ์ พฤษะวัน. (2541). *การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาไทย
เพื่อความเข้าใจโดยใช้แนวการสอนอ่าน 10 อารี่ ซี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2533). *การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจเทรดดิ้ง.
_____. (2537). *การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.
_____. (2542). *การเรียนรู้ระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ*. กรุงเทพฯ:
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
_____. (2544). *เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.
- พรจันทร์ จันทรวิมล. (2529). *การเล่านิทานสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ: รักลูก.
- ภิญญาพร นิตยะประภา. (2534). *การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- มาลา ชูเชิด. (2539). *ผลการเรียนรู้ด้านความเข้าใจในการอ่านของชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการ
ใช้แบบฝึกหัดรูปภาพ*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

แม่น้ำมาส ขวลิขิต. (2529). กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ใน การรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การ.

_____. (2534). การพัฒนาการอ่านภาษาไทยหน่วยที่ 1 – 7. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

รัตนพินิจ นิเทศการศึกษา. (2542). รวมปาฐกถาด้านการศึกษาในสมเด็จพระเทพฯ. กรุงเทพฯ:

อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.

ล้วน สายยศ ; และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ:

สุวีริยาสาสน์.

วรรณิ์ โสมประยูร. (2540). การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

วาสนา เลิศศิลป์. (2540). การศึกษาเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.

ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ศศิธร วงศ์ชาติ. (2542). การศึกษาความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาไทย

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณทางภาษากับการสอน

ตามคู่มือครู. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร.

คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. (2543). ความบกพร่องในการเรียนรู้หรือ แอลดี ปัญหาการเรียนรู้ที่แก้ไขได้.

กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์. (2536). การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด.

ศรียา นิยมธรรม. (2537). รายงานการวิจัยการสร้างแบบฝึกคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.

กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

_____. (2541). แบบคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

_____. (2546). การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: บริษัทธนชัยการพิมพ์ จำกัด.

ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2545). จิตวิทยาเด็กพิเศษแนวใหม่. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สนิท สัตโยภาส. (2545). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี.

สมาน แต่มพิมาย. (2543). การสร้างแบบฝึกการอ่านคำควบกล้ำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.

กรุงเทพฯ: ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร.

- สมคิด บุญบูรณ์. (2546). *การศึกษาความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีสอนอ่านตามแบบ*. กรุงเทพฯ: ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). *การบริหารและการจัดการศึกษาพิเศษ เรียบรวม*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัท รำไทยเพรส จำกัด.
- _____. (2543). *การบริหารและการจัดการศึกษาพิเศษ เรียบรวม*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัท รำไทยเพรส จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2538). *คู่มือการดำเนินการสำรวจเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2542). *หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เสริมศรี หอทิมาวกุล. (2539). *เอกสารการสอนชุดการสอนกลุ่มทักษะ 1(ภาษาไทย) หน่วยที่ 1 -8*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- อรุณี เหลืองหิรัญ. (2533). *การศึกษาความพร้อมทางภาษาและการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้โครงสร้างระดับยอด*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- อรัญญา เชื้อทอง. (2546). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านคำยากของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ในสถานศึกษา โดยบทช่วยกรอง*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรัญญา ฤาชัย. (2541). *การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษากับการสอนตามคู่มือครู*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา นาคทรัพย์. (2546). *การศึกษาความสามารถในการอ่านของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน โดยวิธีการสอนอ่านเป็นคำ*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุบล เล่นวารี. (2542). *การบริหารและการจัดการศึกษาพิเศษ เรียบรวม*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: รำไทยเพรส.
- Best, Bill Arnold. (1963, April). The Effect of Special Program on Kean Gains in Reading, *Dissertation Abstracts International*. (10) : 3316 – A.

- Bos. (1991). *Strategies For Teaching Student With Learning and Behavior Problems*. Massachusetts. Allyn and Bacon A Division of Simon & Schuster, Inc.
- Clore, G.I. ; & M.B.Rober. (1978, April). The Effectc of Children's Stories on Behavior and Attitudes Modeling and Cicarious Role Playing, *Resources in Education (ERIC)*. 13 : 156.
- Gearhart, Bill R. (1973). *Learning disabilities*. 2nd ed. The C.V. Mosby Company, Saint others.
- Goodman, Kenneth S. (1970, May). "Reading : Psychollnulsic Guessing Game, *Journal of the Reading Specialist*. 4 (5) : 5 – 11.
- Harris, Larry A ; & Carl B. Smith. (1976). *Reading Instruction Diagnostic in the Classroom*. New York: Holf, Rinehart and Winstor.
- Heinich, Robert, Molenda Michael ; & Jamess D. Russel. (1982). *Instructional Medias and the New Technologies of Instruction*. New York: Wiley & Sons.
- Johnson, Ranald James. (1970, September). The Effect of Training in Letter Names on Success in Beginning for Children of Differing Abilities, *Dissertation Abstracts International*. 3: 1520 – B.
- Marry ; & Bertram. (1997). *Instructional Strategies used by General Educations and Teachers of Students with Learning Disabilities*. Remedial and Special Education.
- Miller, Walma. H. (1973). *Diagnosis and Correction of Reading Difficulties in Secondary School Student*. New York : Center of Applied Research in Education, 38 (2) : 710 – A. 711 – A
- Piaget, J. (1962). *Play Dream and Immitation in Children Trans Gatlenge and Holgson*. New York : W.W Norton
- Pinter, D.K. (1977, August). The Effects of on Academic Game on the Spelling Achievement, *of Third Grade Dissertation Abstracts International*. 32(2) : 710 – A 711 – A
- Rubin, K. ; & T. Maioni. (1975). *Play Reference and its Relationship to Egocentrism Popularity and Classification Skills in Preschoolers*. Merrill Palmer Quarterity.
- Smith, A. James. (1973). *Creative Teaching of the Language Arts in Elementary School*. Boston : Ally and Bacon, Inc.,
- Smith, Ton. C ; & Other. (1995). *Teaching Students with Special Needs in Inclusive Setting*. New York : By Allyn and bacon.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพของเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพของเครื่องมือ

1. ดร. ศิริวิมล ใจงาม

รองคณบดีคณะครุศาสตร์/ประธานโปรแกรมวิชาการศึกษาศาสตร์พิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดการการศึกษาสำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ระดับอุดมศึกษา

2. นางสาวมะลิ ตุ่มบุตร

ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1

3. นางจินตนา อัมพรภาค

ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1

ภาคผนวก ข

ค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ

ตาราง แสดงคะแนนที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ที่ตรวจสอบค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแผนการสอนความสามารถในการอ่านคำที่ประสมด้วยสระเดี่ยวโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแผนการสอนความสามารถในการอ่านคำที่ประสมด้วยสระเดี่ยวโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
แผนการเรียนรู้ที่ 1	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 2	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 3	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 4	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 5	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 6	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 7	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 8	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 9	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 10	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 11	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 12	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 13	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 14	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 15	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 16	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 17	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 18	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 19	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 20	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 21	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 22	+1	+1	+1	1.0

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
แผนการเรียนรู้ที่ 23	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 24	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 25	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 26	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 27	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 28	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 29	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 30	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 31	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 32	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 33	+1	+1	+1	1.0
แผนการเรียนรู้ที่ 34	+1	+1	+1	1.0

การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านคำที่ประสม
ด้วยสระเดียวโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
ข้อที่ 1	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 2	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 3	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 4	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 5	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 6	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 7	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 8	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 9	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 10	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 11	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 12	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 13	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 14	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 15	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 16	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 17	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 18	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 19	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 20	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 21	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 22	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 23	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 24	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 25	+1	+1	+1	1.0

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
ข้อที่ 26	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 27	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 28	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 29	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 30	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 31	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 32	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 33	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 34	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 35	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 36	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 37	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 38	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 39	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 40	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 41	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 42	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 43	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 44	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 45	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 46	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 47	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 48	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 49	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 50	+1	+1	+1	1.0

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
ข้อที่ 51	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 52	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 53	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 54	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 55	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 56	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 57	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 58	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 59	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 60	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 61	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 62	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 63	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 64	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 65	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 66	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 67	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 68	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 69	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 70	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 71	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 72	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 73	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 74	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 75	+1	+1	+1	1.0

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
ข้อที่ 76	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 77	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 78	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 79	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 80	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 81	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 82	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 83	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 84	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 85	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 86	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 87	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 88	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 89	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 90	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 91	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 92	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 93	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 94	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 95	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 96	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 97	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 98	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 99	+1	+1	+1	1.0
ข้อที่ 100	+1	+1	+1	1.0

การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านออกเสียงคำ
ที่ประสม ด้วยสระเดียวโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
คำที่ 1	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 2	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 3	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 4	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 5	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 6	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 7	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 8	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 9	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 10	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 11	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 12	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 13	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 14	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 15	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 16	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 17	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 18	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 19	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 20	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 21	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 22	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 23	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 24	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 25	+1	+1	+1	1.0

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
คำที่ 26	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 27	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 28	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 29	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 30	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 31	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 32	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 33	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 34	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 35	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 36	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 37	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 38	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 39	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 40	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 41	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 42	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 43	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 44	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 45	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 46	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 47	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 48	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 49	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 50	+1	+1	+1	1.0

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
คำที่ 51	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 52	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 53	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 54	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 55	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 56	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 57	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 58	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 59	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 60	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 61	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 62	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 63	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 64	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 65	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 66	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 67	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 68	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 69	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 70	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 71	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 72	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 73	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 74	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 75	+1	+1	+1	1.0

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
คำที่ 76	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 77	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 78	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 79	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 80	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 81	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 82	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 83	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 84	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 85	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 86	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 87	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 88	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 89	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 90	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 91	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 92	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 93	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 94	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 95	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 96	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 97	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 98	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 99	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 100	+1	+1	+1	1.0

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
คำที่ 101	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 102	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 103	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 104	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 105	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 106	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 107	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 108	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 109	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 110	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 111	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 112	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 113	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 114	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 115	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 116	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 117	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 118	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 119	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 120	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 121	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 122	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 123	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 124	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 125	+1	+1	+1	1.0

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
คำที่ 126	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 127	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 128	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 129	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 130	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 131	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 132	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 133	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 134	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 135	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 136	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 137	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 138	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 139	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 140	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 141	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 142	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 143	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 144	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 145	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 146	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 147	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 148	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 149	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 150	+1	+1	+1	1.0

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
คำที่ 151	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 152	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 153	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 154	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 155	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 156	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 157	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 158	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 159	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 160	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 161	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 162	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 163	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 164	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 165	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 166	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 167	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 168	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 169	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 170	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 171	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 172	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 173	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 174	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 175	+1	+1	+1	1.0

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
คำที่ 176	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 177	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 178	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 179	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 180	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 181	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 182	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 183	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 184	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 185	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 186	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 187	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 188	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 189	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 190	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 191	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 192	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 193	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 194	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 195	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 196	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 197	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 198	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 199	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 200	+1	+1	+1	1.0

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
คำที่ 201	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 202	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 203	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 204	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 205	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 206	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 207	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 208	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 209	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 210	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 211	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 212	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 213	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 214	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 215	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 216	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 217	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 218	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 219	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 220	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 221	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 222	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 223	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 224	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 225	+1	+1	+1	1.0

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
คำที่ 226	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 227	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 228	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 229	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 230	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 231	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 232	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 233	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 234	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 235	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 236	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 237	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 238	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 239	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 240	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 241	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 242	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 243	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 244	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 245	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 246	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 247	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 248	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 249	+1	+1	+1	1.0
คำที่ 250	+1	+1	+1	1.0

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างแผนการสอน

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ช่วงชั้นที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เทียบบ้านหนูนา

เวลา 4 ชั่วโมง

แผนการเรียนรู้ที่ 1 การสร้างประสบการณ์ทางการสะกดคำ

เวลา 2 ชั่วโมง

สาระที่ 1: การอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ข้อ 1 สามารถอ่านแจกลูกคำและสะกดคำที่ประสมด้วยสระอา

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. อ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่ประสมสระอาได้
2. อ่านสระอาและพยัญชนะได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

1. การอ่านคำและแจกลูกคำ คำที่ประสมด้วยสระอาในนิทานเรื่อง เทียบบ้านหนูนา
2. การอ่านสระ อา และพยัญชนะได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ดูภาพจากหนังสือนิทานเรื่อง เทียบบ้านหนูนา และสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพ
2. อ่านกลุ่มคำที่ประสมด้วยสระอาในหนังสือนิทานเรื่อง เทียบบ้านหนูนา โดยให้นักเรียนแต่ละคนดูคำ แล้วอ่านสะกดคำจนคล่อง ตัวอย่างดังนี้ ตา - ตอ - อา - ตา
3. ฝึกให้ผู้เรียนอ่านเนื้อเรื่องในนิทาน หลังจากอ่านกลุ่มคำได้แล้ว ครูควรชี้แนะบางคำที่ยังอ่านไม่ได้ เพื่อให้อ่านได้และเข้าใจเนื้อเรื่องอย่างต่อเนื่อง
4. เมื่อนักเรียนอ่านจบครูควรชวนนักเรียนว่าเก่งทุกครั้งเพื่อให้กำลังใจ
5. ให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะทำเรื่องในหนังสือนิทาน กิจกรรมที่ 1 - กิจกรรมที่ 4
6. ให้นำหนังสือนิทานเรื่อง เทียบบ้านหนูนาไปฝึกอ่านที่บ้าน โดยให้ผู้ปกครองเป็นผู้ฟังและคอยดูแล พร้อมทั้งตั้งชื่อกำกับ
7. นักเรียนระบายสีภาพนิทาน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือนิทานเรื่อง เทียบบ้านหนูนา
2. แบบฝึกทักษะกิจกรรมที่ 1 - กิจกรรมที่ 4
3. กิจกรรมระบายสี

การวัดและประเมินผล

1. วิธีการ

1.1 สังเกตการอ่านคำที่ประสมด้วยสระอาและการอ่านเนื้อเรื่อง

1.2 ตรวจผลงาน

1.2.1 แบบฝึกทักษะ

2. เครื่องมือการวัดและประเมินผล

2.1 แบบฝึกทักษะ

3. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

ใช้การผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

บันทึกผลหลังการสอน

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(นางกัณตา สุขกระจ่าง)

ครู คศ.2 โรงเรียนบ้านหนองไม้กอง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.2550

ความเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา

.....

.....

ลงชื่อ

(นายนิพนธ์ ชัยยุรวุฒิ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองไม้กอง

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ช่วงชั้นที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เทียบบ้านหนูนา

เวลา 4 ชั่วโมง

แผนการเรียนรู้ที่ 2 การสร้างประสบการณ์ทางการสะกดคำ

เวลา 2 ชั่วโมง

สาระที่ 1: การอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ข้อ 1 สามารถอ่านแจกลูกคำและสะกดคำที่ประสมด้วยสระอา

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. อ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่ประสมสระอาได้
2. อ่านสระอาและพยัญชนะได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

1. การอ่านคำและแจกลูกคำ คำที่ประสมด้วยสระอาในนิทานเรื่อง เทียบบ้านหนูนา
2. การอ่านสระ อา และพยัญชนะได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ทบทวนการอ่านนิทานเรื่อง เทียบบ้านหนูนา จากครั้งที่แล้วให้ครูฟัง
2. อ่านกลุ่มคำที่ประสมด้วยสระอา ในหนังสือนิทานเรื่อง เทียบบ้านหนูนาโดยให้นักเรียนแต่ละคนดูคำ แล้วอ่านสะกดคำจนคล่อง ตัวอย่างดังนี้ มา - มอ - อา - มา
4. ฝึกให้ผู้เรียนอ่านเนื้อเรื่องในนิทาน หลังจากอ่านกลุ่มคำได้แล้ว ครูควรชี้แนะบางคำที่ยังอ่านไม่ได้ เพื่อให้อ่านได้และเข้าใจเนื้อเรื่องอย่างต่อเนื่อง
4. เมื่อนักเรียนอ่านจบครูควรชมนักเรียนว่าเก่งทุกครั้งเพื่อให้กำลังใจ
5. ให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะทำเรื่องในหนังสือนิทาน กิจกรรมที่ 5 - กิจกรรมที่ 7
5. ให้นำหนังสือนิทานเรื่อง เทียบบ้านหนูนาไปฝึกอ่านที่บ้าน โดยให้ผู้ปกครองเป็นผู้ฟัง และคอยดูแล ให้นักเรียนอ่านซ้ำหลายครั้งที่บ้าน
7. นักเรียนระบายสีภาพนิทาน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือนิทานเรื่องไปเทียบบ้านหนูนา
2. แบบฝึกทักษะกิจกรรมที่ 5 - กิจกรรมที่ 7
3. กิจกรรมระบายสี

การวัดและประเมินผล

1. วิธีการ

1.1 สังเกตการอ่านคำที่ประสมด้วยสระอาและการอ่านเนื้อเรื่อง

1.2 ตรวจผลงาน

1.2.1 แบบฝึกทักษะ

2. เครื่องมือการวัดและประเมินผล

2.1 แบบฝึกทักษะ

3. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

ใช้การผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

บันทึกผลหลังการสอน

.....

ลงชื่อ

(นางกัณตา สุขกระจ่าง)

ครู คศ.2 โรงเรียนบ้านหนองไม้กอง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.2550

ความเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา

.....

ลงชื่อ

(นายนิพนธ์ ชัยยุรวุฒิ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองไม้กอง

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ช่วงชั้นที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	ชาวนาโชคดี	เวลา 4 ชั่วโมง
แผนการเรียนรู้ที่ 3	การสร้างประสบการณ์ทางการสะกดคำ	เวลา 2 ชั่วโมง

สาระที่ 1: การอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ข้อ 1 สามารถอ่านแจกลูกคำและสะกดคำที่ประสมด้วยสระอู

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. อ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่ประสมสระอูได้
2. อ่านสระอูและพยัญชนะได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

1. การอ่านคำและแจกลูกคำ คำที่ประสมด้วยสระอูในนิทานเรื่อง ชาวนาโชคดี
2. การอ่านสระ อู และพยัญชนะได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ดูภาพจากหนังสือนิทานเรื่อง ชาวนาโชคดี และสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพ
2. อ่านกลุ่มคำที่ประสมด้วยสระอู ในหนังสือนิทานเรื่อง ชาวนาโชคดี โดยให้นักเรียนแต่ละคนดูคำแล้วอ่านสะกดคำจนคล่อง ตัวอย่างดังนี้ จู - จอ - จู - จู
4. ฝึกให้ผู้เรียนอ่านเนื้อเรื่องในนิทาน หลังจากอ่านกลุ่มคำได้แล้ว ครูควรชี้แนะบางคำที่ยังอ่านไม่ได้ เพื่อให้อ่านได้และเข้าใจเนื้อเรื่องอย่างต่อเนื่อง
4. เมื่อนักเรียนอ่านจบครูควรชวนนักเรียนว่าเก่งทุกครั้งเพื่อให้กำลังใจ
5. ให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะทำเรื่องในหนังสือนิทาน กิจกรรมที่ 1 - กิจกรรมที่ 2
6. ให้นำหนังสือนิทานเรื่อง ชาวนาโชคดี ไปฝึกอ่านที่บ้าน โดยให้ผู้ปกครองเป็นผู้ฟังและคอยดูแล พร้อมทั้งลงชื่อกำกับ
7. นักเรียนระบายสีภาพนิทาน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือนิทานเรื่องชาวนาโชคดี
2. แบบฝึกทักษะกิจกรรมที่ 1 – กิจกรรมที่ 2
3. กิจกรรมระบายสี

การวัดและประเมินผล

1. วิธีการ

1.1 สังเกตการอ่านคำที่ประสมด้วยสระอูและการอ่านเนื้อเรื่อง

1.2 ตรวจผลงาน

1.2.1 แบบฝึกทักษะ

2. เครื่องมือการวัดและประเมินผล

2.1 แบบฝึกทักษะ

3. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

ใช้การผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

บันทึกผลหลังการสอน

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(นางกัณตา สุขกระจ่าง)

ครู คศ.2 โรงเรียนบ้านหนองไม้กอง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.2550

ความเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา

.....

.....

ลงชื่อ

(นายนิพนธ์ ชัยสุวรรณ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองไม้กอง

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

นิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

“ชุดสระน่าสนใจ” สระ - เ เรื่อง ทะเลแห่งความสุข

จัดทำโดย กันตา สุขกระจ่าง

คำนำ

หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้สระ “ชุดสระ น่าสนใจ” มีทั้งหมด 17 เล่ม จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมการอ่าน สำหรับเด็กที่มีความต้องการอ่านคล่องเขียนคล่อง นอกจากนี้ยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านของเด็ก

นิทานเล่มนี้จะเน้น สระ - เพื่อเป็นพื้นฐานการอ่านสระที่ยากยิ่งขึ้นต่อไป

ผู้เขียนหวังว่า หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้สระ - นี้ จะเป็นประโยชน์แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ต้องการอ่านคล่องทุกคน ผู้สอนขอกราบขอบพระคุณบูรพาจารย์ทุกท่านที่ช่วยชี้แนะไว้ ณ โอกาสนี้

กัณตา สุขกระจ่าง

นิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 “ชุดสระน่าสนใจ” สระ เ -

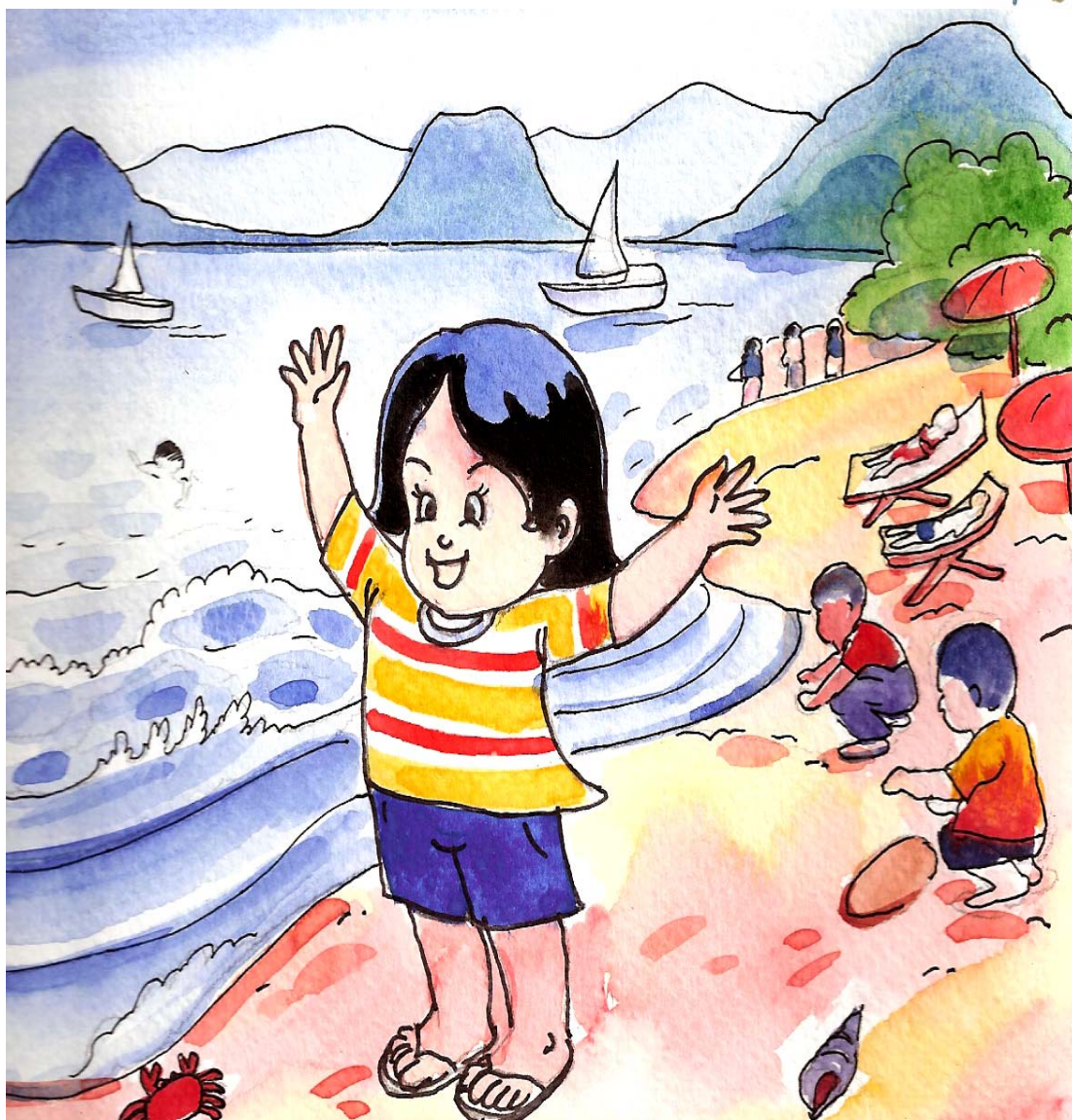
คำชี้แจง

ก่อนอ่านเนื้อเรื่องครู ผู้ปกครอง ให้เด็กที่ต้องการอ่านได้อ่าน
 กลุ่มคำที่ประสมด้วยสระ เ - ก่อนแล้วจึงจะอ่านเนื้อเรื่อง
 และทำแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง

กลุ่มคำ

1

ในฤดูร้อนมีคนมากมายไปเที่ยวทะเล
อากาศที่ทะเลสดชื่น และเย็นสบาย

ชายทะเลมีของกินของเล่นมากมาย
มีคนร้องเพลงฮาเฮเป็นกลุ่มๆ

3

น้องเมดีใจ และตื่นเต้นที่ได้มาเที่ยวทะเล
ได้เตรียมกางเกงขาสั้นมาสวมเล่นน้ำ

4

คุณครูเคยเล่าให้น้องเมฟังว่า น้ำทะเลมีรสเค็ม
และมีสัตว์ทะเลมากมายหลายชนิด

5

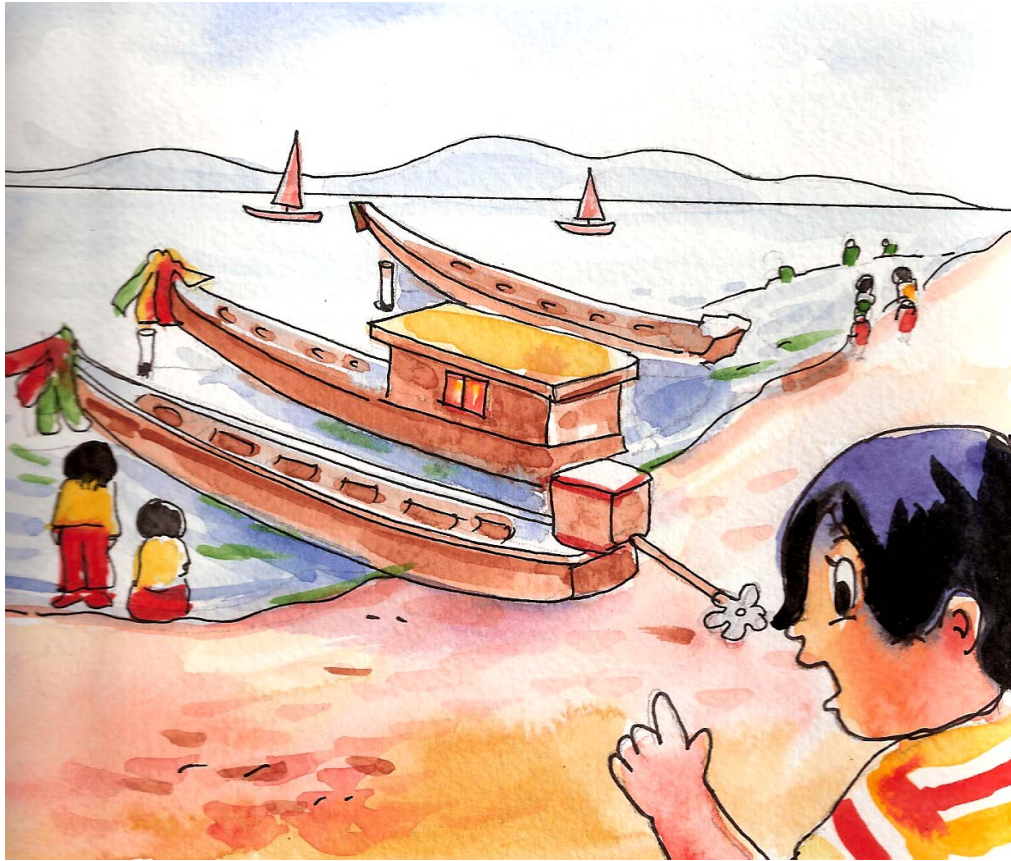

ริมทะเลมีป่าชายเลน เป็นที่อาศัยของสัตว์
ทะเลด้วย

6

น้องเมเห็นปูขาเกเดินเซไปเซมาดูท่าทาง
ตลกดี และเห็นปูเสฉวนเดินอยู่ไปมาดู

ในทะเลมีเรือตังเกหลายลำครูเคยบอกว่า
ชาวประมงมีเรือตังเกเอาไว้ค้นหาปลา
มาให้พวกเรากิน

8

น้องเมเห็นเด็กเกรกลุ่มหนึ่งจับปูขาगेแล้ว
โยนเล่น เด็กเกรพวกนี้ไม่มีความเมตตาต่อ
สัตว์เลย

9

น้องแมลงเล่นน้ำทะเลอย่างสนุกสนาน
น้ำทะเลเค็มอย่างที่คุณครูบอกจริงๆ

10

เย็นมากแล้วคุณพ่อ คุณแม่ก็พาน้องเม
กลับบ้าน น้องเมจะไม่ลืมความสนุกที่
ได้ไปเที่ยวทะเลอีกเลย

แบบฝึกเสริมทักษะ

แบบฝึกเสริมทักษะ

อ่านเรื่องแล้วตอบคำถามจากเนื้อเรื่องให้ถูกต้องด้วยนะคะ

๑. น้องเมไปเที่ยว _____

๒. ครูบอกว่าน้ำทะเลมีรส _____

๓. ที่ทะเลมีป่า _____

๔. น้องเมเห็นปู _____

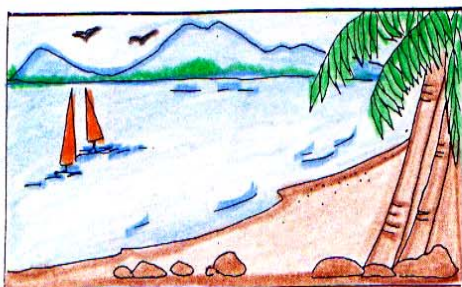
๕. เด็ก _____ โยนปูจาก _____

๖. น้องเมเห็นเรือ _____

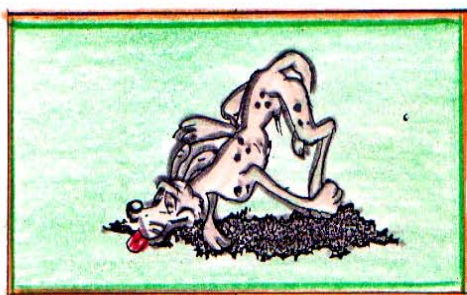
แบบฝึกเสริมทักษะ

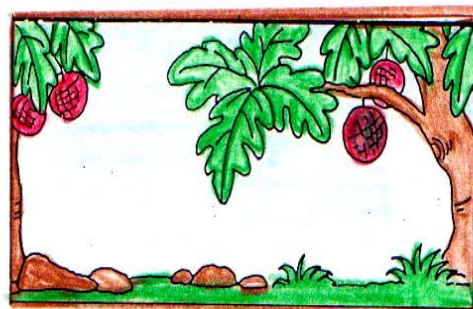
อ่านคำที่กำหนดให้แล้วนำไปเขียนลงใต้ภาพให้ถูกต้องนะคะ

โยเย สากะ โขเซ ทะเล ขาเก เวลา

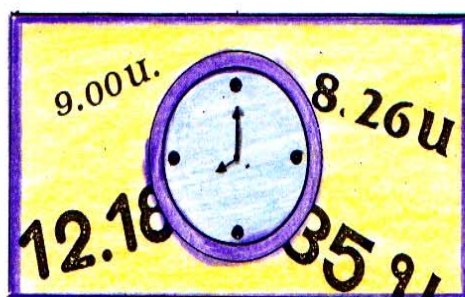

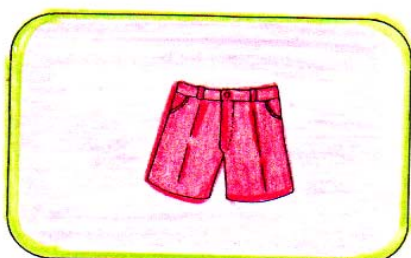
เกมฝึกเสริมทักษะ

ดูภาพแล้วแต่งประโยคที่ใช้สระ - ด้วยนะคะ

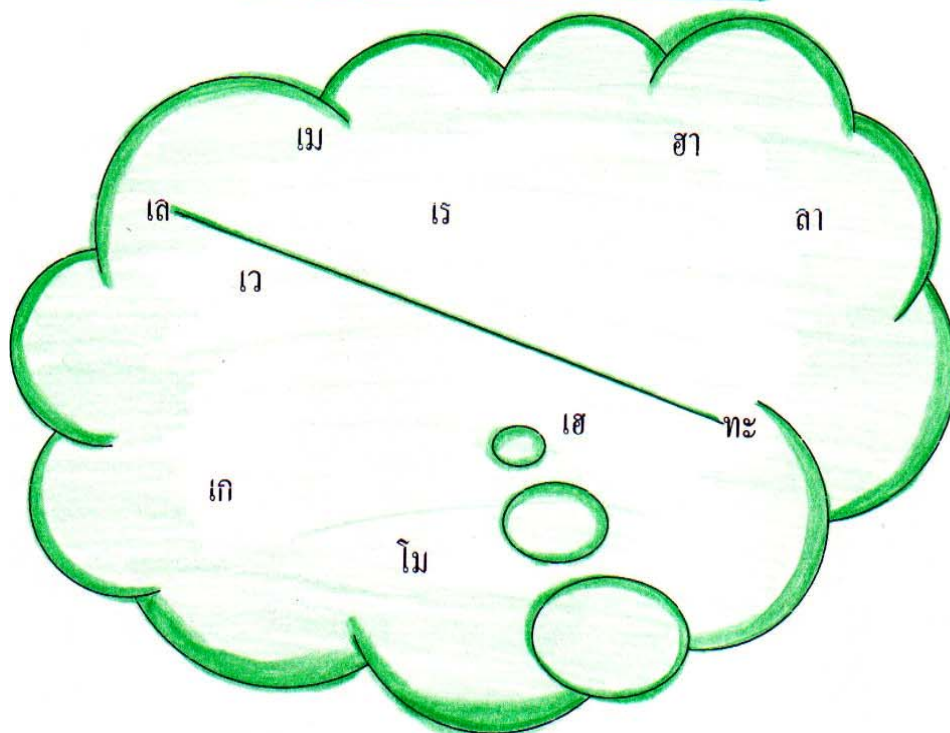

แนวฝึกเสริมทักษะ

โยงเส้นจับคู่คำ อ่านแล้วคัดอีก ๓ คำนะคะ

๑. ทะเล ทะเล ทะเล

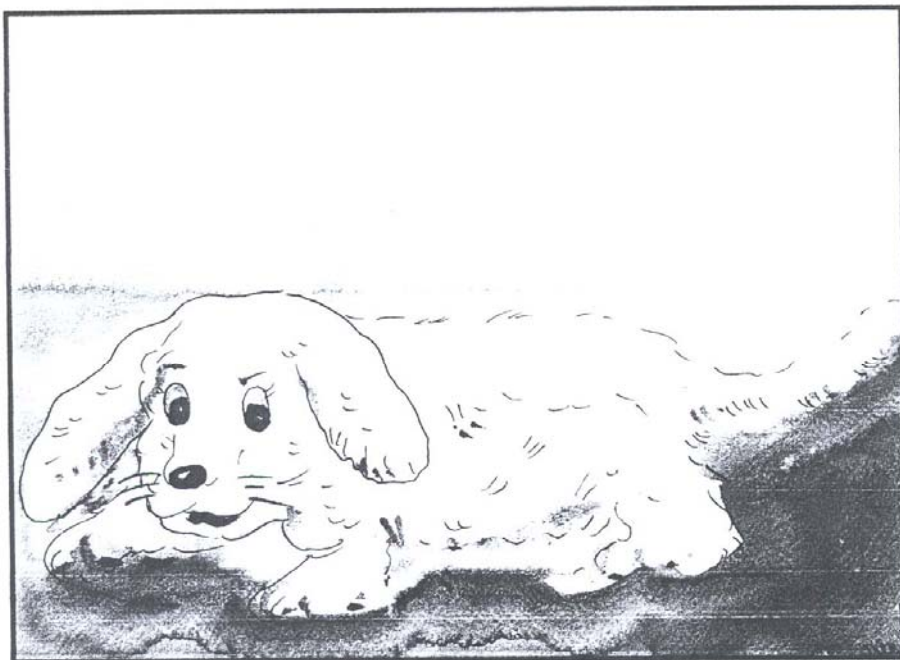
๒.

๓.

๔.

๕.

นิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
“ชุดสระน่าสนใจ” สระ -ะ
เรื่อง กระปุกผจญภัย

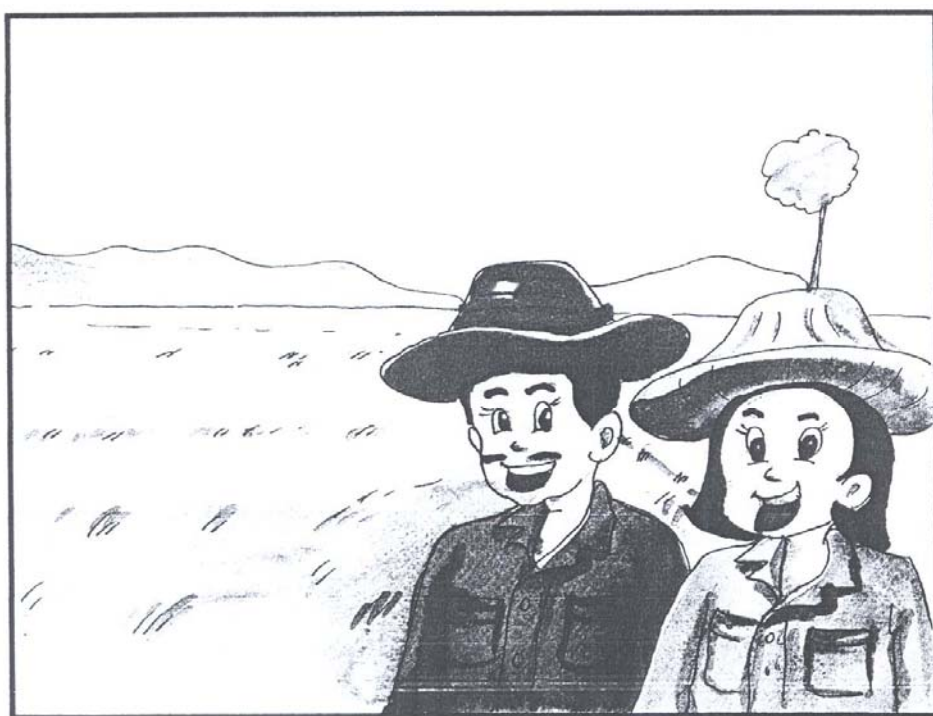
จัดทำโดย กันตา สุขกระจำ

นิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
“ชุดสระน่าสนใจ” สระ -า
เรื่อง เทียบบ้านหนูนา

จัดทำโดย กันตา สุขกระจ่าง

นิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
“ชุดสะพานน้ำสนใจ” สระ-
เรื่อง มะลิผู้เมตตา

จัดทำโดย กันตา สุขกระจ่าง

นิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

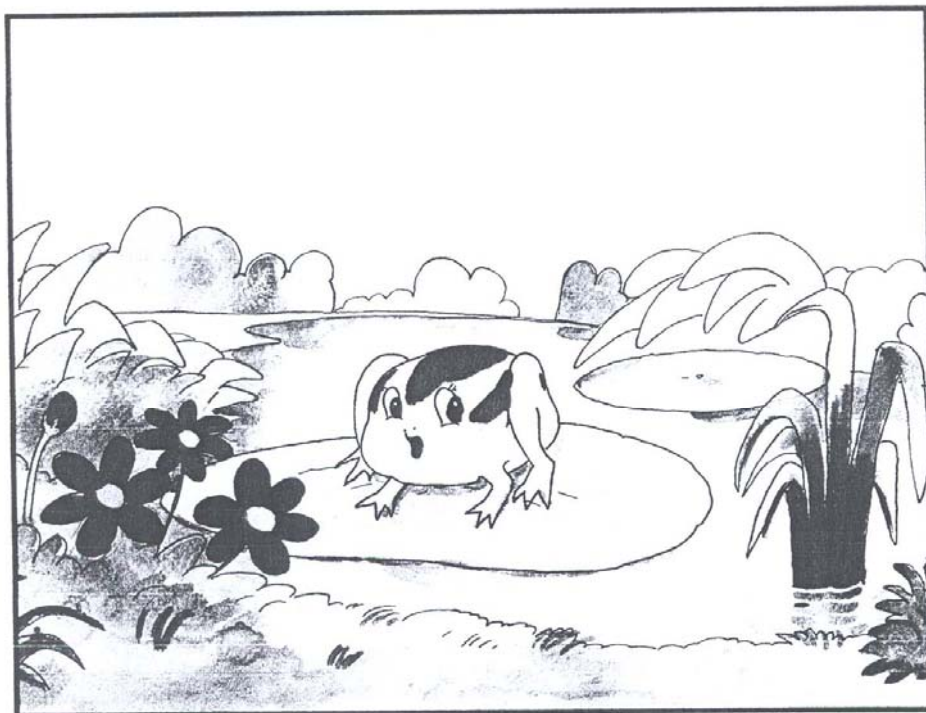
“ชุดระรำน่าสนใจ” สระ ๒

เรื่อง นกกระเจาบาดความสามัคคี

จัดทำโดย กันตา สุขกระจ่าง

นิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
“ชุดสระน่าสนใจ” สระ -
เรื่อง อิงอ่างน้อยผู้มีน้ำใจ

จัดทำโดย กันตา สุขกระจ่าง

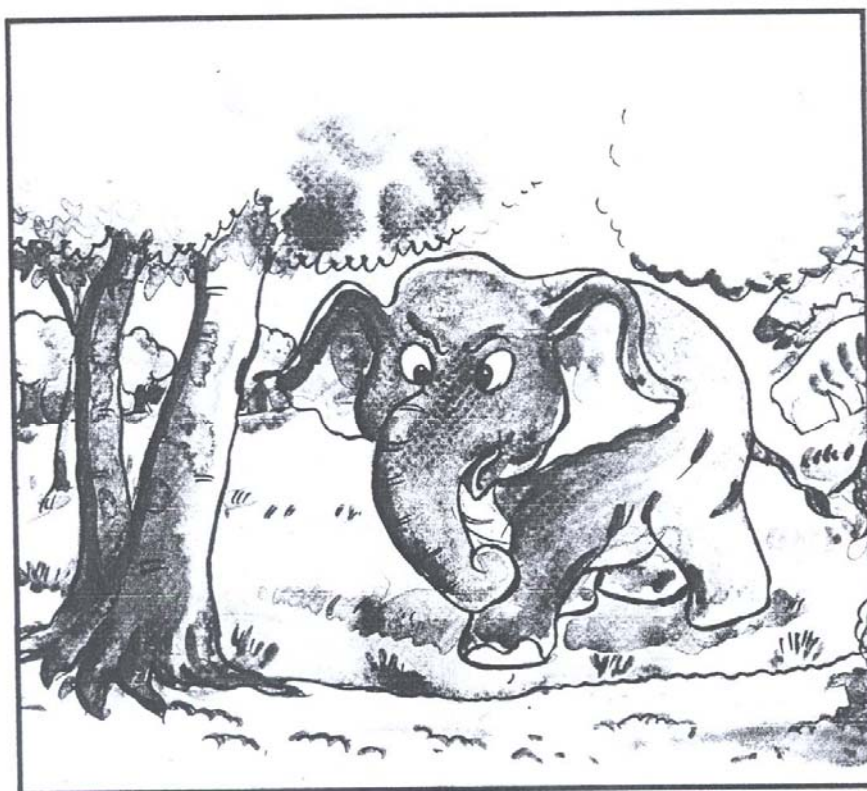
นิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
“ชุดตระน่่าสนใจ” สระ
เรื่อง ผ่นที่เป็นจริงของบันลือ

จัดทำโดย กันตา สุขกระจ่าง

นิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

“ชุดสระน่าสนใจ” สระ ะ เรื่อง ตุกติกช้างน้อย

จัดทำโดย กันตา สุขกระจ่าง

นิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

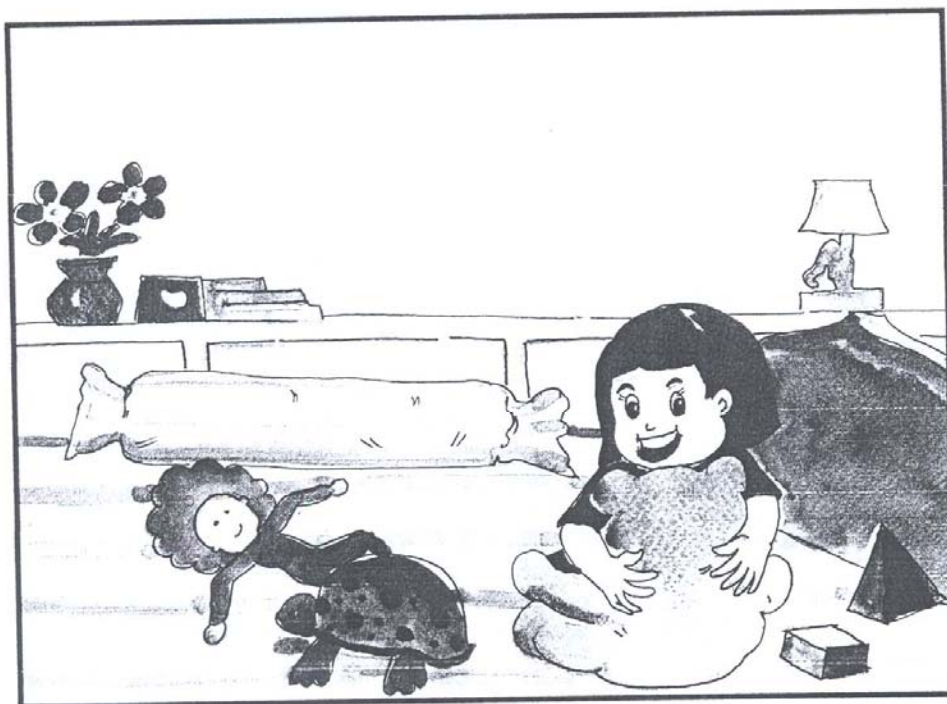
“ชุดระรำน่าสนใจ” สระ - ุ

เรื่อง ชาวนาโชคดี

จัดทำโดย กันตา สุขกระจ่าง

นิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
“ชุดระรำน่าสนใจ” สระ แ-
เรื่อง ความฝันของกาสะแม

จัดทำโดย กันตา สุขกระจ่าง

นิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
“ชุดสระน่าสนใจ” สระ โ-
เรื่อง แมวตัวโต กับหนูเกร

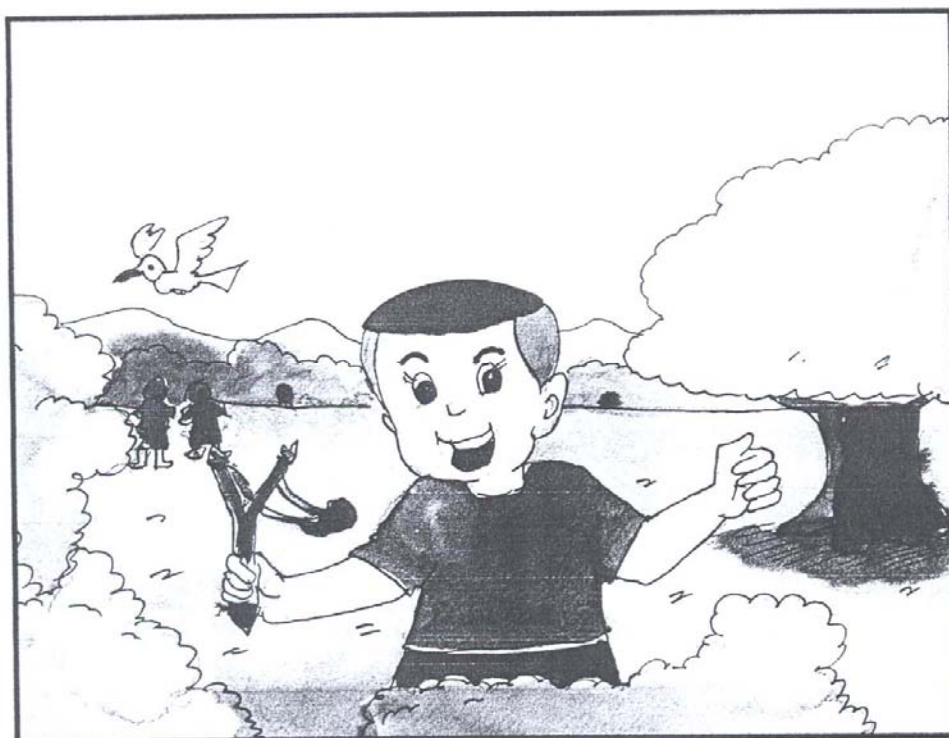
จัดทำโดย กันตา สุขกระจ่าง

นิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

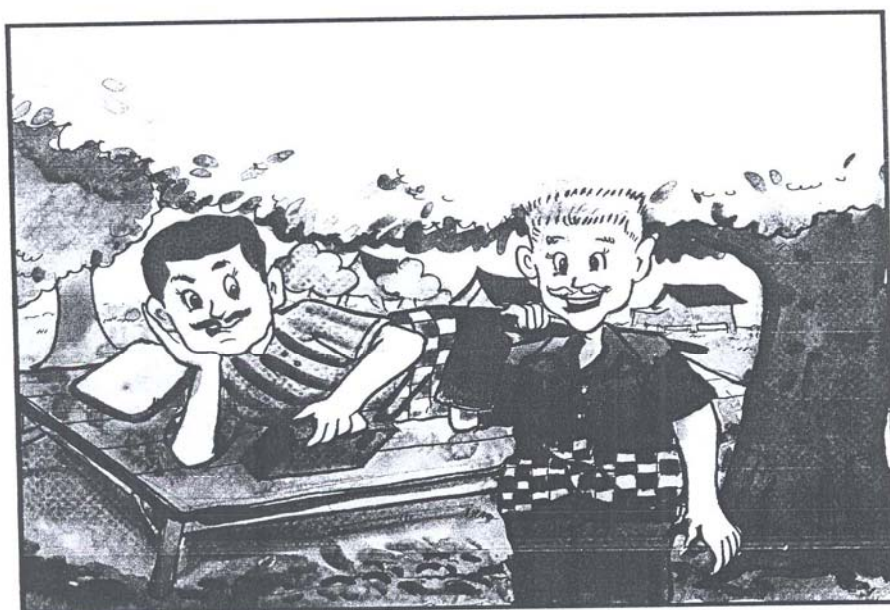
“ชุดสระน่าสนใจ” สระ -อ

เรื่อง ต่อมกลับใจ

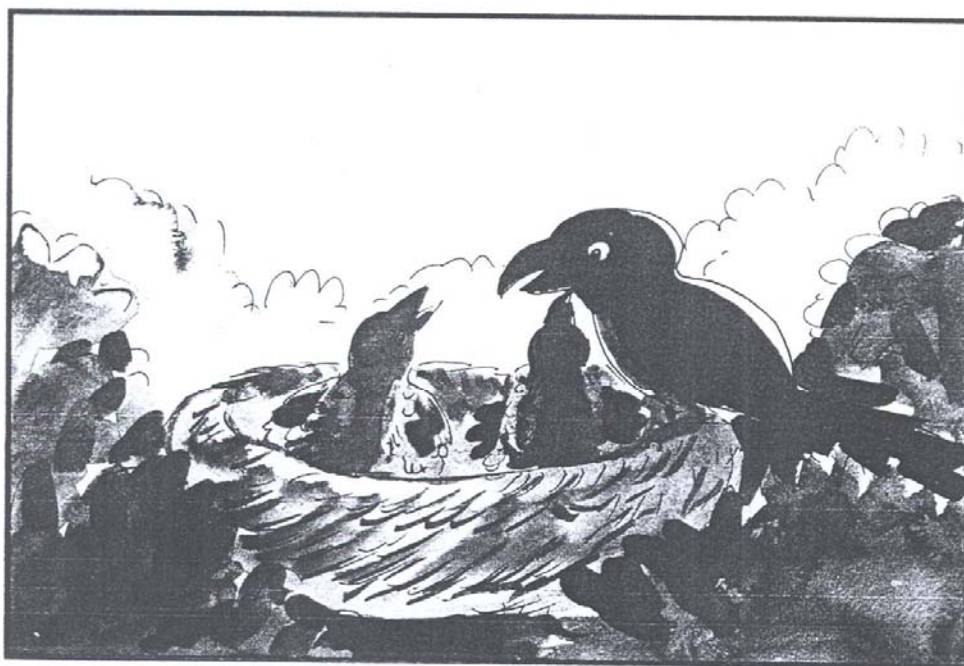
จัดทำโดย กันตา สุขกระจ่าง

นิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
“ชุดระรอน่าสนใจ” สระ ำ
เรื่อง ตาลำผู้เกียดครำน

จัดทำโดย กันตา สุขกระจำง

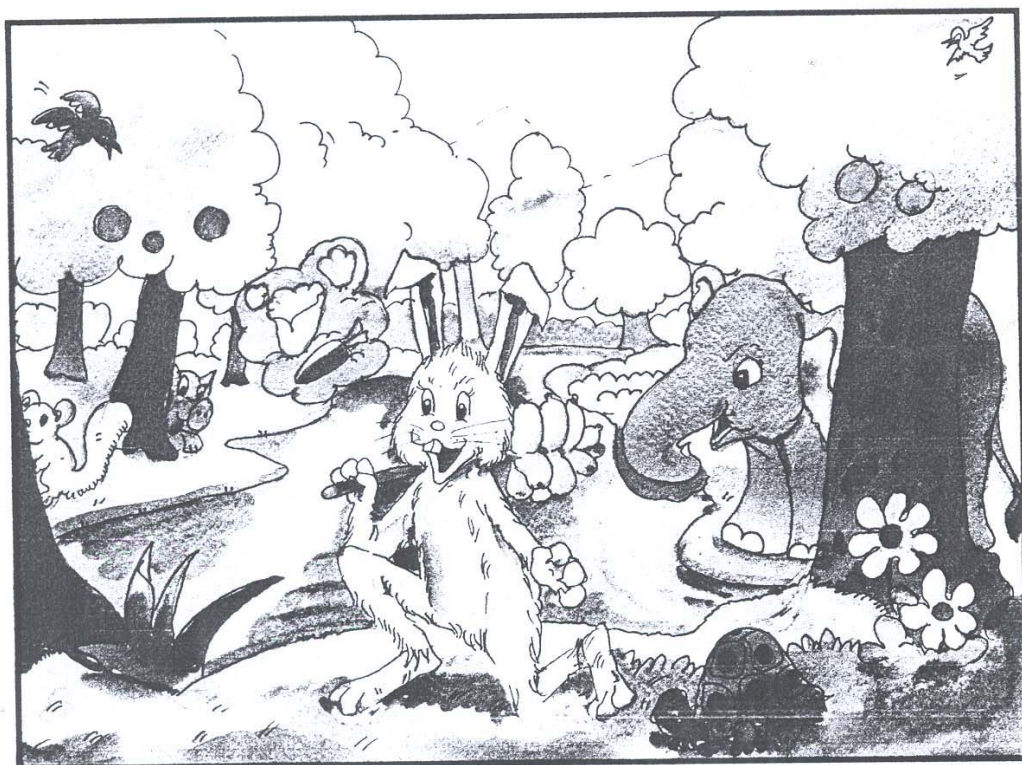
นิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
“ชุดสระน่าสนใจ” สระ ใ-
เรื่อง ความรักของแม่

จัดทำโดย กันตา สุขกระจ่าง

นิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

“ชุดสะพานน่าสนใจ” สระ- เรื่อง เจ้าไตสมองใส

จัดทำโดย กันตา สุขกระจ่าง

ภาคผนวก จ

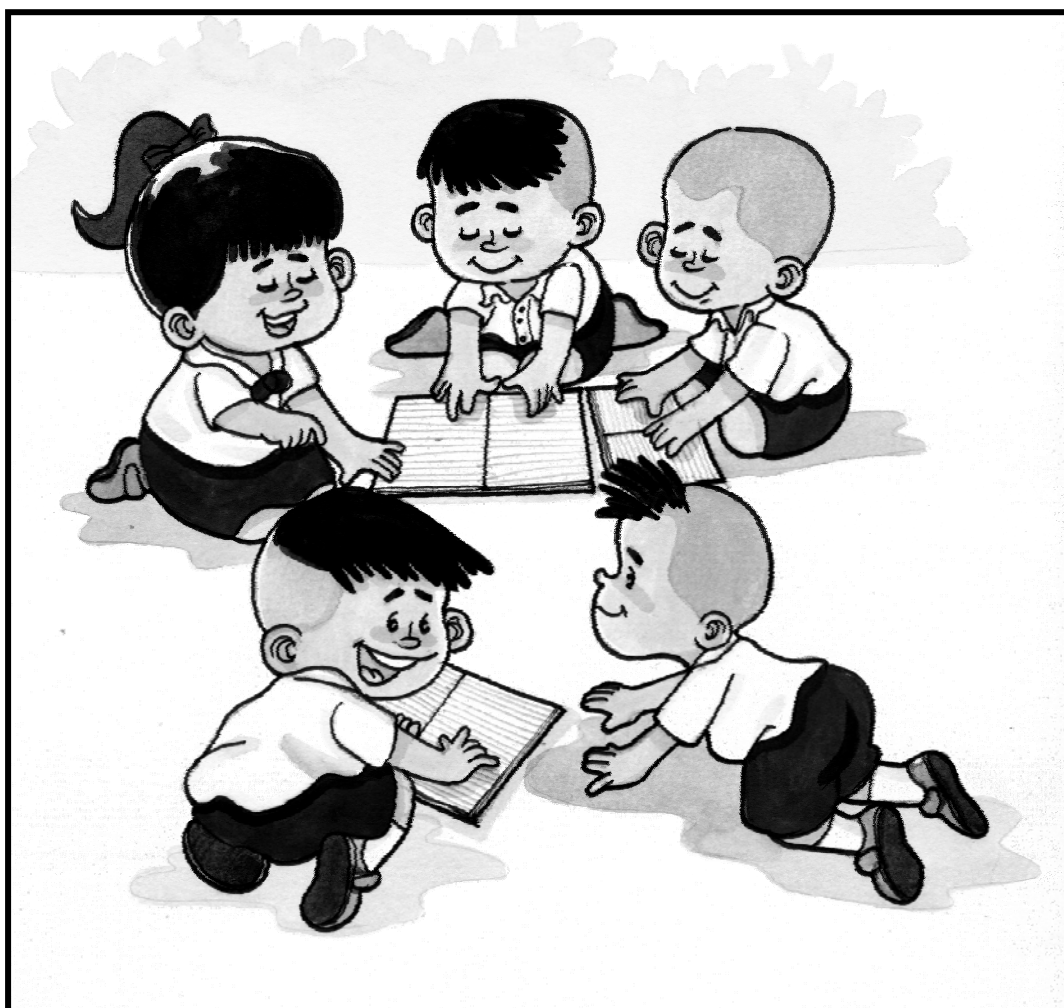
ตัวอย่างแบบทดสอบการอ่านออกเสียงก่อนและหลังการเรียนรู้

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

นิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

“ชุดสนทนาสนใจ”

จัดทำโดย กันตา สุขกระจำ

แบบทดสอบการอ่าน สระ -า สระ -ู สระ -ะ

1. คำว่า นา อ่านออกเสียงสะกดอย่างไร

ก. นอ - อา - นา

ข. นอ - อา - ยา

ค. นอ - อา - ยา

2. + -า อ่านเป็นคำได้อย่างไร

ก. อา

ข. พา

ค. ขา

3. + -า อ่านเป็นคำได้อย่างไร

ก. ขา

ข. กา

ค. อา

4. คำว่า ยา อ่านออกเสียงสะกดอย่างไร

ก. ยอ - อา - ยา

ข. ยอ - อา - อา

ค. ยอ - ยา อา

5. คำใดที่อ่านออกเสียงสระเดียวกัน

ก. ตา - อา

ข. ตา - ดู

ค. ปู - กา

แบบทดสอบการอ่าน สระ - สระ - สระ -

1. สระ - อ่านออกเสียงอย่างไร

- ก. อี
- ข. อา
- ค. อุ

2. คำว่า รี อ่านออกเสียงสะกดอย่างไร

- ก. รอ - อี - ริ
- ข. รอ - อี - รี
- ค. รอ - อี - ริ

3. ข้อใดมีสระเหมือนคำว่า บึงตึง

- ก. อี๋อ่าง
- ข. ชิงช้าง
- ค. หึ่งหึ่ง

4. คำว่า ผูก อ่านออกเสียงสะกดอย่างไร

- ก. ผอ - อุ - กอ - ผูก
- ข. ผอ - อุ - ผูก
- ค. ผอ - ออ - ผูก

5. -ะ + + - + อ่านเป็นคำได้อย่างไร

- ก. ทะลิ่ง
- ข. ตะลิ่ง
- ค. บึงตึง

แบบทดสอบการอ่าน สระ เ- สระ โ- สระ ี-

1. สระ เ- อ่านอย่างไร

ก. เก

ข. เอ

ค. เด

2. เ- + - อ่านเป็นคำได้อย่างไร

ก. เก

ข. เจ

ค. เณ

3. เ- + อ่านเป็นคำได้อย่างไร

ก. เก

ข. เจ

ค. เข

4. + + โ- + อ่านเป็นคำได้อย่างไร

ก. มีโต

ข. มีโบ

ค. มีโค

5. ข้อใดมีสระเหมือนคำว่า เกเร

ก. เณเก

ข. เทยา

ค. ตาเท

แบบทดสอบการอ่าน สระ - สระ แ- สระ - ,

1. สระ - อ่านอย่างไร

- ก. อี
- ข. อื
- ค. อือ

2. ข้อใดมีสระตรงกับคำว่า ถือ

- ก. ผืน
- ข. ถึง
- ค. มือ

3. แก้ว จานข้าว

- ก. ถือ
- ข. มือ
- ค. ถือ

4.

- ก. สะดิง
- ข. สะดือ
- ค. สะดุ้ง

จากภาพตรงกับคำใด

5. คำว่า ถือ อ่านออกเสียงสะกดอย่างไร

- ก. ถอ - ถือ - ถือ
- ข. ถอ - ออ - ถือ
- ค. ถอ - อือ - ถือ

แบบทดสอบการอ่าน สระ ใ- สระ ไ- สระ -ำ

1. สระ ใ- อ่านอย่างไร

ก. อา

ข. อี

ค. โอ

2. ข้อใดมีสระตรงกับคำว่า ใบชา

ก. ใจดี

ข. สีใส

ค. ในนา

3. ใ- + อ่านเป็นคำได้อย่างไร

ก. ใจ

ข. ไส

ค. ไค

4. คำว่า น้ำใส ประสมด้วยสระใด

ก. สระ -า + สระ ใ-

ข. สระ -ำ + สระ -า

ค. สระ -ำ + สระ ใ-

5. ข้อใดมีสระต่างจากพวก

ก. ไส

ข. ใจ

ค. ไป

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน

แบบทดสอบการอ่านออกเสียง
ก่อนและหลังการสอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
ชื่อ..... โรงเรียนบ้านหนองไม้กอง

ที่	คำ	ผลการทดสอบ				ที่	คำ	ผลการทดสอบ			
		3	2	1	0			3	2	1	0
1.	ตา					21.	ตาจู				
2.	นา					22.	สายยู				
3.	กา					23.	ยายชู				
4.	มา					24.	จุง				
5.	อา					25.	ข้างหู				
6.	ฝาก					26.	ผูก				
7.	ปลา					27.	คู				
8.	มาก					28.	พรุ				
9.	มาย					29.	กรู				
10.	ขาย					30.	อยู่				
11.	อาหาร					31.	กู่				
12.	นาฬิกา					32.	ปลูก				
13.	อาชีพ					33.	เข้าครัว				
14.	พุทธา					34.	คุณ				
15.	น้อยหน้า					35.	หมู่บ้าน				
16.	ขนาด					36.	ประคู้				
17.	ตลาด					37.	จะ				
18.	ถวาย					38.	มะนาว				
19.	ความสุข					39.	ระวัง				
20.	รู้					40.	มะละกอ				

ที่	คำ	ผลการทดสอบ				ที่	คำ	ผลการทดสอบ			
		3	2	1	0			3	2	1	0
41.	กะปิ					61.	ถึง				
42.	ตะปู					62.	ขึ้น				
43.	ระบาย					63.	ฝั่ง				
44.	กระเบ					64.	ซึ่ง				
45.	สะอาด					65.	ฝั่ง				
46.	สะพาน					66.	ทะเลิ่ง				
47.	ขยะ					67.	คิงคั่น				
48.	กระปุก					68.	อิงอ่าง				
49.	ประจำ					69.	พิมพำ				
50.	มะม่วง					70.	มืงง				
51.	กระบุง					71.	หึ่งหึ่ง				
52.	ตะกร้า					72.	หนึ่ง				
53.	กระวีกระวาด					73.	ตาสี				
54.	กระป๋อง					74.	ยายมี				
55.	กระซอน					75.	รอรี				
56.	ตะคอก					76.	นี้				
57.	สะควก					77.	สามัคคี				
58.	จึ่ง					78.	ที่				
59.	คิง					79.	จำปี				
60.	บึง					80.	กระวี				

ที่	คำ	ผลการทดสอบ				ที่	คำ	ผลการทดสอบ			
		3	2	1	0			3	2	1	0
81.	จิกตี					101.	มะลิ				
82.	ถือดี					102.	มินาน				
83.	รีบ					103.	ติด				
84.	จีบ					104.	บิน				
85.	ฝ่าชี					105.	จิก				
86.	เสยที					106.	กิน				
87.	บันลือ					107.	หิว				
88.	หนังสือ					108.	ปริ				
89.	ตาลือ					109.	ลือ				
90.	ยายจื่อ					110.	ปิ่นโต				
91.	ดื้อ					111.	คิน				
92.	พิน					112.	ชีวิต				
93.	กะทือ					113.	กึ่งไม้				
94.	ซื่อสัตย์					114.	บุรี				
95.	กลางคิน					115.	พายุ				
96.	ฝึกปรือ					116.	สุข				
97.	ยืม					117.	กินจุ				
98.	ชื่นชม					118.	ตุ้ตะ				
99.	จับมือ					119.	ตุ้งคัง				
100.	ลือ					120.	อุดม				

ที่	คำ	ผลการทดสอบ				ที่	คำ	ผลการทดสอบ			
		3	2	1	0			3	2	1	0
121.	ปิดฝุ่น					141.	แท้				
122.	กระจุย					142.	งอแง				
123.	รุนแรง					143.	แล้ว				
124.	กระช					144.	แต่ง				
125.	ไม้ผุ					145.	แรง				
126.	ทุลักทุเล					146.	แต่งโม				
127.	ชุ่มฉ่ำ					147.	แมงมุม				
128.	ทะเล					148.	แสง				
129.	ฮาเฮ					149.	แดด				
130.	น้องเม					150.	แกง				
131.	ขาเก					151.	แมงดา				
132.	เกร					152.	กาะแม				
133.	เซไป					153.	ท้อแท้				
134.	ตั้งเก					154.	แทบ				
135.	กางเกง					155.	ดอกแค				
136.	เพลง					156.	กึ่งแห้ง				
137.	แม่					157.	เข้าโบ				
138.	แต่					158.	ตัวโต				
139.	แซ					159.	ลุงโก				
140.	แพ้ย					160.	เข้าโน				

ที่	คำ	ผลการทดสอบ				ที่	คำ	ผลการทดสอบ			
		3	2	1	0			3	2	1	0
161.	โมโห					181.	รอด				
162.	โยเย					182.	ก่อน				
163.	สิงโต					183.	ออก				
164.	เดินโซ					184.	ท้อง				
165.	โฮโฮ					185.	มอง				
166.	กิโล					186.	จ้อง				
167.	ไซโย					187.	นอน				
168.	โคย					188.	ร้อง				
169.	โกรธ					189.	ตาลอ				
170.	โทษ					190.	ตาอ้อ				
171.	ต่อ					191.	ไป				
172.	ขอ					192.	ไหน				
173.	ของ					193.	ได้				
174.	ชอบ					194.	มาไกล				
175.	พ่อ					195.	ไฟ				
176.	ด้อม					196.	ไม้				
177.	น้อย					197.	ไม้				
178.	คอย					198.	ร้องไห้				
179.	สอน					199.	บินไล่				
180.	คะนอง					200.	ว่องไว				

ที่	คำ	ผลการทดสอบ				ที่	คำ	ผลการทดสอบ			
		3	2	1	0			3	2	1	0
201.	ไหลริน					221.	ทำ				
202.	แต่ไกล					222.	นำ				
203.	ให้					223.	กำไร				
204.	ใหม่					224.	รำไป				
205.	ไกล					225.	กำยำ				
206.	ดีใจ					226.	กำไล				
207.	ไผ่หา					227.	ยายคำ				
208.	น้ำใส					228.	ร้องรำ				
209.	เจ้าไต่					229.	ระย้า				
210.	จ้ำใจ					230.	ระบำ				
211.	ในน้ำ					231.	ประจำ				
212.	ใหญ่					232.	ตำข้าว				
213.	รักใคร่					233.	ลำไย				
214.	ใบไม้					234.	จำปา				
215.	ภูมิใจ					235.	จำปี				
216.	กำ					236.	ตำรา				
217.	จ้ำ					237.	ระกำใจ				
218.	จำ					238.	สับประค				
219.	ค้ำ					239.	ประโยชน์				
220.	รำ					240.	วังโกย				

ที่	คำ	ผลการทดสอบ				ที่	คำ	ผลการทดสอบ			
		3	2	1	0			3	2	1	0
241.	ข้าวโพด										
242.	ขโมย										
243.	บุญโง										
244.	ฤชา										
245.	ฤทัย										
246.	ฤดี										
247.	ฤกษณะ										
248.	ฤทธิรงค์										
249.	ฤาสาย										
250.	ฤาทัย										

เกณฑ์การให้คะแนน

- นักเรียนเห็นคำแล้วสามารถอ่านออกเสียงได้ภายใน 30 วินาที ได้ 3 คะแนน
 นักเรียนเห็นคำแล้วสามารถอ่านออกเสียงได้ภายใน 60 วินาที ได้ 2 คะแนน
 นักเรียนเห็นคำแล้วสามารถอ่านออกเสียงได้ภายใน 60 วินาทีขึ้นไปได้ 1 คะแนน
 นักเรียนเห็นคำแล้วไม่สามารถอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง ได้ 0 คะแนน

คำทั้งหมด 250 คำ คิดเป็น 50 คะแนน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางกัณตา สุขกระจ่าง)

ภาคผนวก ข

เขาวนปัญญาของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

ผลการประเมิน เซาว์ปัญญาของเด็กที่มีปัญหา

1. คนที่ 1	IQ	=	98.03
2. คนที่ 2	IQ	=	103.09
3. คนที่ 3	IQ	=	93.87
4. คนที่ 4	IQ	=	105.45
5. คนที่ 5	IQ	=	101.09
6. คนที่ 6	IQ	=	98.03

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางกัณดา สุขกระจ่าง
วันเดือนปีเกิด	28 มีนาคม 2494
สถานที่เกิด	อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	98/20 ถนนสิงหวัฒน์ ตำบลธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย 64000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูชำนาญการ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านหนองไม้กอง หมู่ 1 ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย 64140
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2511	ชั้น มศ.3 จากโรงเรียนชุมแสง"ชุมแสงชนูทิศ" อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์
พ.ศ.2527	กศ.บ. (วิชาเอกชีววิทยา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ.2550	กศ.ม. (สาขาวิชาเอกการศึกษาพิเศษ) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ